

ANKARA BAROSU KADIN HAKLARI KURULU

PANEL
KAMU YÖNETİMİ
TEMEL YASA TASARISI

OTURUM BAŞKANI

Av. Atila SAV

Önceki Dönem Ankara Barosu Başkanı

KONUŞMACILAR

- **Prof. Dr. Birgül Ayman GÜLER**
A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi
- **Bircan AKYILDIZ**
Kamu-Sen Genel Başkanı
- **Yıldırım KOÇ**
Yol-İş Eğitim Dairesi Başkanı
- **Av. Mehmet CENGİZ**
Ankara Barosu Üyesi

© Ankara Barosu Başkanlığı 2004

Tüm Hakları Saklıdır

*Bu kitapta ileri sürülen görüşler yalnızca katılımcılara aittir.
Ankara Barosunu bağlamaz.*

Baskı

İnteks Basım Yayın Ltd. Şti

(312) 229 64 81

e-mail: inteks1@ttnet.net.tr

İletişim adresi:

Ankara Barosu Başkanlığı, Adliye Sarayı Kat: 5 Sıhhiye/Ankara

Tel: (312) 310 21 91 (Pbx), 310 55 26 Faks: (312) 309 22 37

<http://www.ankarabarosusu.org>

e-mail: ankarabarosusu@ankarabarosusu.org

SUNUŞ

Ülkemizde uzun sayılabilecek bir süreden beri kamu yönetiminin hantal yapısı eleştirilmekte, merkezden yönetilen hizmet anlayışının gecikmelere ve verim düşüklüğüne yol açtığı ileri sürülmekte ve bu konularda yasal değişiklikler yapılmak istenmektedir.

Bu arada Avrupa Konseyinin kabul ettiği, bizim de imzalayıp usulüne uygun biçimde bağlayıcı bir hukuk kaynağı haline getirdiğimiz "Yerel Yönetimler Özerklik Şartı" ve "Avrupa Kentsel Şartı" ile Kamu Yönetiminde yeni bir yapılanma gereği daha da artmıştır.

Bu gerçeklerden yola çıkılarak hazırlanan ve TBMM gündeminde yer alan Kamu Yönetimi Temel Yasa Tasarısı son günlerin en çok tartışılan konusu olmaya devam etmektedir.

Tasarı incelendiğinde bir bakıma Türkiye Cumhuriyetinin 80 yıllık geçmişinin sorgulanarak ülkenin yeniden yapılandırılması anlamına gelmektedir.

Tasarıda önerilen modelin ülkeyi önce eyaletlere ayıracağı, merkezi otoriteyi zayıflatacağı ve ardından bölünmelere yol açacağı çok ciddi biçimde dile getirilmektedir.

Tasarının yasalaşması ile yerel ölçekte güçlü olan kesimlerin örneğin tarikatların, cemaatlerin, ağaların, etnik ayrımın temsilcilerinin ve benzerlerinin yerel yönetimlerde erk kullanır hale geleceği de ifade edilmektedir.

Tasarının Anayasal düzenle de bağdaşmadığı, Anayasada yer alan Devlet Yapısı ile çeliştiği başta Baromuz olmak üzere pek çok hukuk kuruluşunca vurgulanmaktadır.

Siyasal iktidarın yöneticileri ise her yönüyle çok ciddi biçimde eleştirilen bu yasa tasarısını her şeye rağmen ve dayatarak çıkarma kararlılıklarını sürdürmeye devam etmektedirler.

Baromuz, bu düşüncelerin toplumu kuşattığı bir ortamda bu konuyu tartışarak, ortaya çıkacak görüşleri kamu oyuna aktarmayı tarihi bir görev saymaktadır. Panele katılan değerli konuşmacılarımızın konuşmalarının bant çözümlerinden sonra Baromuzun görüşlerini yansıtan biri bu konuya ilişkin olarak oluşturulan Komisyon raporu ile diğeri Kadın Hakları Kurulumuzun tasarıya ilişkin raporu olmak üzere iki çalışmayı da kitapçığın sonuna eklemiş bulunuyoruz.

Yüce Atatürk'ün başlattığı aydınlanma devriminin gösterdiği yolda yürümeyi kendine ülkü edinen Ankara Barosu, Cumhuriyetimizle yaşıt bir hukuk kuruluşu olarak ülkesini seven, aydınlıktan yana olan, laik hukuk düzeninin erdemine inanan herkesi tasarı üzerinde düşünmeye davet etmektedir. Halkın yüksek azim ve iradesiyle, kan dökerek kazanılan bağımsızlığın ve ülke bütünlüğünün devamı yönünden bir kısmına yukarıda kısaca değindiğimiz ve büyük çoğunluğuna katıldığımız eleştiriler doğrultusunda tasarının sakıncalı kurallar içerdiğini yineliyor, panelimize katılan değerli konuşmacılara ve kitapçığın hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyoruz.

Saygılarımla.

Avukat Semih GÜNER
Ankara Barosu Başkanı

KAMU YÖNETİMİ TEMEL YASA TASARISI

Av. Atilla SAV : Yarım saat geç başladığımız için, pek de zararsız olmayan bu gecikmeden ötürü özür dilemek istiyorum, Ankara Barosu ve kendim adıma.

Kadromuzu gördüğünüz zaman gecikmenin nedenini anlayacaksınız, daha fazla bir açıklamaya gerek görmüyor Baro Yönetimi. Efendim, Uğur Mumcu, Muammer Aksoy etkinlikleri haftası içerisinde Ankara Barosunun düzenlediği "Kamu Yönetimi Temel Yasa Tasarısı" konulu açık oturuma hoş geldiniz diyorum.

Açık Oturumumuzun konusu olan kamu yönetimi temel yasası bildiğiniz gibi bir süreden beri Türk kamuoyunu çok yakından ilgilendiren, çok tartışmalı bir konu. Konunun başlangıcı belki çok eski yani 1960 yıllarda ülke yönetiminde, kamu yönetiminin bir reforma, bir yeniden düzenlenmeye ihtiyacı olduğu yolundaki saptamalardan bu yana çeşitli çalışmalarla bugüne kadar geldi. Çeşitli

dönemlerde hükümetler, kamu yönetimi konusu ile ilgili bir çok girişimler, çalışmalar yaptı, işte 1960'lı yıllarda Mehtap Projesi, daha yakın zamanlarda Kaya Projesi gibi adlarla adlandırılan projelerin ve çalışmaların temel amacı Türk kamu yönetiminin giderek hantallaşmasından, bürokrasinin daha doğru deyim ile kırtasiyeciliğin artmasından dolayı işleyişindeki yavaşlık vatandaşın kamu yönetimi ile olan ilişkisinin bozulmasına yahut serin olmasına neden oluyordu.

Bu arada yerel yönetimlerinde daha özerk ve daha yerinden yönetim ilkesine bağlı bir biçimle düzenlenmesi ve tasarlanması gereği vardı. Bu iki gerek, iki doğrultu da bir noktaya geldi birleşti. Ülkemiz Avrupa Birliğinin daha doğrusu Avrupa Konseyinin kabul ettiği iki temel belge, bunlardan bir tanesi **Yerel Yönetimler Özerklik Şartı**, diğeri de **Avrupa Kentsel Şartı** gibi iki hukuk belgesine de imza atıp, bunu Anayasamızın 90. maddesi uyarınca bir tür iç hukuk kaynağı haline getirdikten sonra kamu yönetiminin düzenlenmesi daha da kaçınılmaz hale geldi.

Bütün bu gelişmelerin sonucunda ortaya çıkan tasarının kamuoyunda çok tartışılması doğaldır ama bu tartışmaların giderek tasarıdan çok kaygı verici bir biçime bürünmüş olması da doğru da bir başka kaygı verici bir gelişme. İşte bugün onu tartışacağız, konunun uzmanları olan değerli konuşmacılar sanıyorum ki konuyu çeşitli boyutları ile anlatacaklar.

Bu boyutlar arasında temel yasa kavramını Türk hukuk sistemine uygun bulmamaktan başlayarak, Anayasaya aykırılıktan ve Anayasanın çeşitli hükümlerine aykırılıktan

hatta üniter devlet gibi Anayasamızın temel niteliklerinden birisini değiştirmeye varabilecek hükümler ihtiva içerdiğinden bahisle tartışmalar ve eleştiriler giderek sertleşiyor.

Arkadaşlarımız bu tartışma konusunu gündeme getirirken, konunun hem tez ve anti-tezini dengelemek için hem de sorunu bütün boyutları ile daha iyi sunabilmek için tasarılarının hazırlanmasında çalışmış olan bir bürokratı, bir uzmanı da toplantıya çağırdılar ama anlaşılıyor ki bir eksik iletişim nedeni ile ya da bir başka sakınca nedeni ile Sayın Doktor Emin Zararsız bugünkü toplantıya katılmadı. Böyle olunca bizim toplantımız da daha çok tasarımı eleştiren görüşleri temsil eden uzmanlar bulunmaktadır. Onları ben sırası ile size takdim etmek istiyorum;

Sol tarafımda oturan Sayın Profesör Doktor Birgül Ayman Güler, Siyasal Bilgiler Fakültesinde kamu yönetimi yahut yönetim bilimi Öğretim Üyesi. Onun yanında değerli meslektaşımız Avukat Mehmet Cengiz var. Sağımda, yanımda Sayın Bircan Akyıldız, Türk Kamu-Sen Genel Başkanı Sayın Akyıldız. Uçta oturan arkadaşımızda Sayın Yıldırım Koç, kendi Yol-İş Eğitim Dairesi Başkanı aynı zamanda Orta Doğu Teknik Üniversitesi İktisat Bölümünde de Öğretim Görevlisi yahut Üyesi.

Şimdi konuyu olabildiğince kapsamlı biçimde sunabilmek ve belli bir sistemde götürebilmek için ben önce Sayın Ayman Güler'den rica ettim, akademisyen olarak konuya nasıl yaklaşacağını görelim, ona göre gerekiyorsa

ayrıntılar ve başlıklar üzerinde konuşmacılarımız da görüşlerini açıklama fırsatını bulurlar.

Buyurun Sayın Birgül Ayman Güler,

Prof. Dr. Birgül Ayman GÜLER : Sayın Başkanım teşekkür ederim. Ben süremi de öğrenirsem konuşmaya başlamadan önce?

Av. Atilla SAV : Efendim, şöyle düşündük, arkadaşlarımızda buna katıldılar, vaktimizi iyi değerlendirebilmek için her konuşmacıya yirmişer dakika bir ön sunuş yapma fırsatı verelim, sonra ikinci bir turda onar dakikalık bir konuşma fırsatı tanıyalım. Bu suretle birinci turda eksik kalan görüşler yada birbiri ile çelişen, birbiri ile çatışan görüşler olursa onlara ışık tutmak bakımından fırsat bulurlar ikinci turda. Son bölümde de konuşmaları izleyen ve çeşitli noktalarda soru sormak isteyen sayın katılımcıların yazılı sorularına alarak, ilgili, hangi konuşmacıya yönelttiklerine göre soruları yanıtlamaya çalışacağız.

Bunun dışında bir yöntemle toparlayamayız diye kaygı duyuyorum. Sanıyorum ki bu düzeni götürürsek iki buçuk saat içerisinde bu çok kapsamlı konuyu derli toplu olarak tartışmış oluruz. Sizden sonra sanıyorum Kamu-Sen Başkanı Sayın Akyıldız'a, sonra Sayın Yıldırım Koç'a söz verelim, en son meslektaşım Mehmet Cengiz'e söz vereyim. Bu sıra zannediyorum ki uygun, değil mi efendim?

Buyurun efendim,

Prof. Dr. Birgül Ayman GÜLER : Çok teşekkür ederim. Efendim saygı ile selamlıyorum öncelikle.

Eğer Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı gelmiş olsalardı biraz daha işimiz kolaydı çünkü en azından tasarımı sunardı bize. O gelecek diye tasarımı sunmak üzere bir konuşma planlamamıştım ama sanıyorum zaten salon tasarımı hakkında yeterli bilgiye sahip katılımcılardan oluşuyor. Elimizdeki tasarımı Türkiye gündemine 05 Nisan 2003 tarihinde düşmüştü, o zaman hükümet tarafından açıklanmıştı, o tarihten bu yana Meclise gideceğinden söz ediliyor ancak Meclise gidiş Aralık ayını buldu. 29 Aralık tarihinde son biçim verildi ve nihayet Ocak ayının başıydı yanılmıyorsam yada o günlerdeydi, Türkiye Büyük Millet Meclisine teslim edildi.

Kısa süre içerisinde Komisyonlarda görüşüldü, İç İşler, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları, ilk ikisi tali, sonuncusu ana komisyondur. Komisyon raporları turkiyebuyukmilletmeclisi@gov.tr sayfasından edinilebiliyor, çok kısa Komisyon raporları ve bir inanç üzere oluşturulmuş raporlar. Komisyonlar bu tasarımı Anayasaya ve Cumhuriyetin ilkelerine hiçbir yönüyle aykırı değildir diyor. Bu tasarımı sosyal devleti tasfiye eden tasarılar değildir diyor, nokta. Bunların açıklamasını getirmeye gerek görmüyor.

Gerçekten oldukça kısa, Ana Muhalefet Partisi, İçişleri ve Plan Bütçe Komisyonlarında çalışmayı ret ettiği için onların karşı görüşleri olmayan iki Komisyon raporları elimizdeki. Ana Komisyon olan Anayasa Komisyonunun raporunun sonuna Ana Muhalefet Partisi Anayasa Üyelerinin muhalefet şerhleri yine çok kısa olarak bu sefer Anayasaya ve Cumhuriyetin ilkelerine aykırıdır, kamu hizmetini ticarileştirmektedir, sosyal devletin içeriğini boşaltmaktadır

felsefesi nedeni ile kabul edilebilir, tartışılabilir bir tasarı değildir diyen bir görüş ile şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu kapısına gelmiş bir tasarıdan söz ediyoruz yani felsefesi ile değerlendirmek zorunda olduğumuz şey yasama sürecinin son noktasına Genel Kurul aşamasına gelmiş olan metindir. Metin, 51 ana maddeden oluşan, 9 geçici maddesi olan toplam 60 maddelik bir metin, genel gerekçeleri ve madde gerekçeleri hazırlanmış bir metin ve daha önce kitap halinde basılmış bir metindi ama ilginç bir şey vardı; genel gerekçe, madde gerekçesi ve hükümleri içeren ana gövde, burada genellikle biz yasalarda yasama sürecinde buna alışmışız, ilk kez gerçekleştirilen bir şey olarak bununla yetinilmedi, bir birinci cilt çıkarıldı. Burada da bu tasarrının felsefi ve düşünsel gerekçesi açıklandı.

Bu bir ilk, bir taslağın, henüz tasarı değildi cilt halinde, çok güzel bir cilt hakikaten, kitap severlerin hoşuna gideceği bir şey, basılması da bir ilk oldu. Üzerinde konuşacağımız tasarı bu, Kamu Yönetimi Temel Kanunu tasarrısı. Toplam 51 madde ve 9 geçici maddede tasarı gerçek anlamda bir reform değil, kanımca eğer savunanlardan biri olsaydım, devrim gerçekleştiriyor derdim, eleştirenlerden olduğum için elimizdeki tasarrının bir reform tasarrısı değil bir karşı devrim tasarrısı olduğunu söyleyerek başlayacağım.

Tasarı, bir iddia ile Türkiye Cumhuriyeti devlet örgütlenmesini değiştirme iddiası ile yola çıkıyor, bu iddiası doğrudur. Devlet örgütlenmesinin hem idari yapılanmasında geçerli olan idarenin bütünlüğü ilkesini değiştiriyor, hem devletin fonksiyonlarını tanımlayan, tamamlayan sosyal

devlet niteliğini ortadan kaldırma tercihi ile karşımıza çıkıyor. Bu iki temel unsur üzerinden tasarı Türkiye Cumhuriyetinin ve Cumhuriyet ilkelerinin tersine hareket ediyor. Bu nedenle de devrimci ilkelerin karşısına karşı devrimci bir tasarı olarak çıkıyor. Genel olarak eğer söylenirse, tasarıda temel olarak üç büyük yöneliş var; birincisi, yerellik yöneliştir, ikincisi sosyal devletin yerine düzenleyici adı verilen tüccar devletinin inşasıdır, üçüncüsü kamu karar mekanizmalarının aktörlerini ve doğasını değiştirerek kamu iktidar mekanizmasını yönetim adını verdiği yeni bir iktidar tipine devretmesidir.

Çok kısa, kısa, nasıl olsa diğer konuşmacılar çeşitli açılardan konuyu derinleştirecekler, ben bu üç boyuttan söz etmek istiyorum. Tasarı bir yerellik tasarısıdır, devlet örgütlenmesinde Anayasal ilke olan idarenin bütünlüğü ilkesi yerine bu ilke merkezîyetçilik ilkesidir, yerellik ilkesini tesis eder. Yerellik bir tercümedir, yerellik subsiyalite olarak 1992 yılında Maastricht Antlaşmasında Avrupa Birliğinin bir hukuk ilkesine dönüştürdüğü kavramın tercümesidir. Subsiyalite hizmette halka yakınlık, hizmetleri halka en yakın ve en uygun birimde vermek, yerindenlik biçiminde çeşitli sözcüklerle karşılanmaya çalışıldı. Yerellik yada subsiyalite denilen ilke Avrupa Birliğinde Maastricht Antlaşmasında ortaya çıktığında ilk kez laik sistemlerin, dünyevi sistemlerin örgütlenme ilkesi olarak telaffuz edilmiş oldu ama araştırmacılar gösteriyorlar ki subsiyalite bir toplumsal örgütlenme, bir devlet örgütlenmesi ilkesi olarak Katolik Kilisesi tarafından formüle edilmiştir. İlk olarak 1896'da Katolik Kilisesi tarafından ilan edilen "dünya nasıl olmalıdır"

içeren bir bildirinin daha 1936, yılında yanılmıyorum umarım, yine Katolik Kilisesi tarafından ilan edilen ikinci bir "dünya nasıl olmalıdır" bildirisinde subsidiyalite ilkesine göre örgütlenen toplumlardan oluşmalıdır cevabı verilmişti. O tarihten sonra ve bir resmi belgede kullanılmadığı, bir resmi belgede kullanılmayışı 1992 yılında Maastricht Antlaşmasında gerçekleştiği söyleniyor. Yine araştırmacılar söylüyorlar ki 1896 yılında kendisi keşif etmedi, 17. Yüzyılın başında Alman Federalizmin ustalarından Altisyus isimli bir düşünür ve aynı zamanda bir kentin belediye başkanı, federalist örgütlenme teorisini bu subsidiyalite ilkesine göre inşa etmiş ve savunmuştu ama 17. Yüzyıl merkezi burjuva devletlerinin kurulduğu yüzyıldı dolayısıyla hiç zamanında söylenmiş laf, zamanında geliştirilmiş bir teori değildi, bu nedenle de çok kabul görmemişti. Daha sonra Altisyus'un federalist örgütlenmenin temeli olarak subsidiyalite ilkesi ilk kez 1896 yılında Katolik Kilisesi tarafından bir kez daha yenilenerek gündeme getirilmiş. Bir başka düşünsel kaynağı, liberal teori olarak veriliyor. Liberalizm subsidiyalite lafını hiç anlamadan, devletin her zaman piyasa ve birey karşısında ikincil unsur olmasını ister, liberalizm kuruluş, temel felsefesi budur, devlet ikincil olmalıdır ki toplum özgür kalsın. Devletin içinde merkez yerele göre ikincil olmalıdır ki devletteki bürokratikleşme toplumu boğmasın yani liberalizmin bireyin ve piyasanın karşısında devletin ikincil rolü, yerelin karşısında da merkezin ikincil rolü yaklaşımı subsidiyalite ilkesinin bir başka kaynağını oluşturuyor.

Çok kısa toparlarsam kronolojik sırasına göre; Altisyus Federalist Teorisi, kapitalizmin yükseliş zamanlarında liberal

teori, 1896 yılından başlayarak Katolik inancı ve 1992 tarihindeki Maastricht Antlaşması elimizdeki yerellik teorisinin ya da ilkesinin temellerini oluşturuyor. Avrupa Birliğinin kendisi için Brüksel merkezli örgütlenmesinde siyasal ve idari örgütlenme ilkemdir dediği Subsiyalite Avrupa Konseyi üyesi olan ve oraya üye olmak üzere çalışan ülkeleri bağlamaz.

İkincisi bu ilke, Brüksel ile ulus devletler arasındaki ilişkiyi düzenler yani ülke devletlerin, üye devletlerin merkezleri ile bölge yerel yönetimleri arasındaki ilişkiyi de düzenlemez. Gelin, görün ki bu sınırlamalara rağmen Avrupa Konseyi, Avrupa Bölgesel ve Yerel Yönetimler Kongresi adlı bir organı vardır, 1950'lerde kurulmuş, Türkiye'de üyedir, o Kongre adeta bir genel yorum ile, bir resmi karara da dönüşmedi bildiğim kadar, 1992'de ifade edilen Subsiyalite ilkesinin Kongrenin yapmaya çalıştığı şeyin temelini oluşturduğu yönünde sanki bir genel fikre erişti. Öyle ki Avrupa Yerel Yönetimler özerklik şartı 1992'den çok önce imzaya açılmış bir şart, ülkelerce çok önce imzalanmış bir şart olmasına rağmen Avrupa Yerel Yönetim özerklik şartının aslında Subsiyaliteyi öngördüğünü savunmaya başladı, bunu çok kuvvetle savundu, örneğin Türkiye üzerine aldığı 29 numaralı tavsiye kararı sonra 50 numaralı karara dönüşmüştür, Avrupa Bölgesel ve Yerel Yönetimler Kongresi Türkiye'de devlet örgütlenmesini yerellik ilkesine göre inşa etmesini talep etmişti, sene 1997. 1997 yılında o zamanlar hazırlanan yerel yönetim yasa tasarılarına biçim vermek üzere bu Kongre dedi ki o tavsiye kararında Türkiye yerel yönetimlere dönük bir reform yapıyor ama bu reform bizim

felsefemize, Türkiye'nin Anayasasındaki bazı maddeler nedeni ile uygun değil. Anayasanın üniter bir devlet olarak sistemi korumaya kararlı olduğu açık, bizde bunun farkındayız, idarenin bütünlüğü ilkesini bu yüzden getirmiştir, biliyoruz, idare vesait ilkesi de buna hizmet eden bir hukuki mekanizma, doğrudur, bununla birlikte. Eğer Türkiye, demokratik Batı dünyası ile bütünleşmek istiyorsa Anayasasında idarenin bütünlüğü ve idari vesaitlik ilkeleri yerine Subsyalite ilkesini getiren gerekli değişiklikleri yapmalıdır, idari vesait altındadır yerel yönetimler dediği 127. maddeye. Eğer açıkça yerleştirebiliyorsa Subsyalite yerellik ilkesi yerleştirmeli, yapamıyorsa, hiç olmazsa yerel yönetimler özerklik şartına gönderme yapmalıdır. O, önemli bir ısrardır ve o önemli ısrar günümüzde aslında Dünya Bankası üzerinden de gelen çeşitli etkilerle kamu yönetimi temel kanun tasarısına bütün ruhu ile girmiştir. Yerellik, Subsyalite ilkesi şudur; merkezi yönetim, genel yetkili ve birincil sayılamaz. Genel yetki, genel sorumluluk ve birincil olan yerel birimlerdir çünkü yerel birim piyasaya ve bireye en yakın olandır. Devlet, yukarıdan aşağıya değil, aşağıdan yukarıya kurulmalıdır. Görevler önce, en alttaki en küçük birime verilmeli, bunların taşıyamayacakları bir üste, onun da taşıyamayacakları daha üste, görevleri böyle paylaştırmalıdır. Sistem görevler ayrılığı ilkesi üzerinde yükselmelidir, tanıdık bir terim, görevler ayrılığı ilkesi, Tefriki Vezaiif ilkesi. 1876, 1921, 1924 Anayasalarımızda illerin idaresine düzenleyen ilke, illerin idaresi Tefsiyi Mezuniyet ve Tefriki Vezaiif ilkelerine dayanır. Bugünkü sözlerle, yetki genişliği ve görevler ayrılığı ilkesine dayanır. Yetki genişliğinin muhatabı valilik sistemidir, ilin genel yönetimini

buna verdim, Tefriki Vezaihin, görevler ayrılığı muhatabı özel idaredir, ilin bütün yerel işlerini buna verdim. İlginç, görevler ayrılığı ilkesi bizde var ama tarihte, 1982 Anayasasında yok. Bu tasarı görevler ayrılığı ilkesine göre yerellik ilkesini esas almış bu anlamda Anayasaya aykırı çünkü illerin idaresi bizde yetki genişliği esasına dayanır, görevler ayrılığı yok. Hemen bir itiraz, 1982 Anayasası, tabi merkezci Anayasa, anti-demokratik değil mi 12 Eylül Anayasası, ona referansla yasa tasarısını nasıl eleştirebilirim ama görevler ayrılığı ilkesinin kaldırıldığı Anayasa 1982 Anayasası değil, o ilkeyi kaldıran 1961 Anayasasıdır yani Türkiye’de 1961 Anayasasından bu yana illerin idaresinde, illerin genel idaresinde idarenin bütünlüğü, pardon, yetki genişliği esası var, Tefriki Vezai veya görevler ayrılığı ilkesi yok. Tasarı, bir yandan bizim Anayasal ilkelere uygunluğu gözetmezken bir yandan da daha Avrupa içersinde önemli tartışmalar yaratan ve hiçte Avrupa hukukunun doğrudan doğruya Türkiye’den talep eder halde olmadığı ilkeleri Türkiye’nin gündemine getirmiştir. Yerelliği, birincisi iller düzeyinde gerçekleştirmeye çalışmaktadır, görevler ayrılığı ve Subsiyalite ilkesinin gereklerini iller düzeyinde yerine getirmek demek Türkiye’de eyalet örgütlenmesine adım atmak demektir. İl Özel İdaresi problemlidir, İl Özel İdaresi bize göre yerel yönetimdir ama biraz önce sözünü ettiğim Avrupa Birliği Bölgesel ve Yerel Yönetimler Kongresinin nezdinde yani Avrupa’nın nezdinde İl Özel İdaresi yerel yönetim değildir. Çünkü biz o Kongrenin iki meclise, bölgeler meclisine, yerel meclise, temsilci gönderdiğimizde dedik ki yerel meclise benim yerel yönetimlerimi temsilen belediye meclis üyesi ve başkanlarımı gönderiyorum, bölgeler meclisinize ise il genel meclisi

üyeleri ve bunun yürütme organı olan valiyi gönderiyorum, önemli geleceğe dönük bir sorun. Şimdi, İl Özel İdaresi ve belediyeler Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik şartına muhataptır ancak sözünü ettiğim Kongre Bölgesel Yönetimler özerklik şartı adlı bir başak şart hazırlığı içindedir. Bu gerçekleşip Türkiye tarafından onaylandığında ortaya çıkacak sorun, İl Özel İdarelerinin Avrupa Bölgesel ve Yerel Yönetimler şartına uymak zorunluluğudur. Bölgesel Yönetimler şartı, bölgesel, kültürel özellikler, kültürel kimliklere dayalı bölge yönetimi sistemi üzerine yükselir yani yerel düzeyde hem de bölgesel düzeyde yalnızca idari birimler değil, bu idari birimlerin kültürel kimliğe dayanan idari ve siyasi hakları kullanma talebiyle beraber doğar.

Nihayet bu bir eyalet sistemidir çünkü İl Özel İdaresi taslağı elimizde, orada görüyoruz ki vali il meclisinin başından alınmıştır. İl genel meclisi kendi içinden meclis başkanını seçecektir, vali yürütme organı olarak devam edecektir, mekanizmasına şimdi ayrıntıları ile giremem fakat yetkili ağızlardan duyduk, gazete kupürlerini gösterebiliriz. İstenen valinin seçim ile iş başına gelmesidir, nitekim görevler ayrılığına göre görevlendirdiğiniz ve yetkilendirdiğiniz bir İl Özel İdaresi, bölge yönetimi felsefesine oturan bir İl Özel İdaresi atanmış valiyi taşıyamaz. Karşı olduğumuz halde bu yapı tasarı taslağında öngörülen meclis başkanlığı ayrı yürütme organı ayrı biçimindeki yapı uygulamaya girerse bizde oturup diyeceğiz ki olmuyor, kan uyuşmazlığı var, evet valinin seçimle gelmesi gerekir. Bütün organlarının yapısıyla bu eyalet sisteminin tamamlanması demektir. Yerellik ilkesi, değişik hükümlere dağılmış olarak

ama Subsiyalite felsefesinin tüm mekanizmalarını sağlama almış bir biçimde bu tasarıda vardır, madde, madde üzerinde inceleme yapma şansımız var. Zamanım çok daraldı, aslında iki boyuttan söz edeceğim, onlardan genel olarak söz etmeye gayret edeyim.

İkinci boyut dedim ki sosyal devletin ortadan kaldırılma tasarısıdır. Bu tasarı sosyal devleti ortadan kaldırıyor, onun yerine bir alternatifi var, alternatifi düzenleyici devlet adını taşıyor. Düzenleyici devlet OECD tarafından tanımlanmış kavramdır. Günümüzde, özellikle 1990 yıllarda yaşanan bütün devlet reformları OECD terminolojisinde düzenleyici reformlar adı ile anılır. Türkiye, üçlü koalisyon zamanında Başbakan Ecevit imzası ile OECD'nin Türkiye için düzenleyici reformları ve iyi yönetişimi kurmak amacıyla bir rapor hazırlamasını kabul etmiş, teklif etmiştir. Rapor hazırlanmıştır ve yayınlanmıştır Başbakanlık tarafından. Bu rapor düzenleyici reformların devletin piyasa öncelikli bir devlet tanımlanması ve çalışması gerektiğini, piyasadan doğacak iyiliğin halkın genel iyiliğini sağlayacağı inancına dayanır. Saf, liberal teoriye dayanır. Halkın önceliklerine, ülkenin küreselleşme zamanları da artık kalmadı da, yirmi senedir post modernizmin bize onu söylüyor, bağımsızlığına dönük öncelikler, piyasa önceliklerine ikincildir. Böyle bir düzenleyici bir devlet nasıl yaratılabilir, mekanizmaları madde, madde açıktır. Bu maddelerden birinde 5/e fıkrasında hala korunmaktadır. Görev yetki ve sorumluluklar, kurulacak kurumlar, çıkarılacak mevzuat, düzenleyici etki analizi ile saptanır diyor. Üzerinde, diğer on dakikada duracağım, düzenleyici etki analizi denilen yönetim tekniği

saf, siyasal, yeniden yapılandırma aracı olarak gündemimize yeni düşmüş bir tekniktir. Düzenleyici etki analizi, Sonay Bayramoğlu'nun çalışmalarına atfen söyleyeceğim, "kamuyonetimi.org" sitesinde bulabilirsiniz bu çalışmayı, bir ülkede gayri safi milli hasılanın yüzde onunu talep eden, derin uzmanlık gerektiren, Amerika'da yasada, yargı kesiminde yapılan uygulamaları değerlendiren bir rapora göre maliyet yarar analizlerinde başarılı ama sosyal yarar analizlerinde başarısız bir yöntemdir. Çünkü bir düzenlemenin sosyal etkisini ölçebilmek için gerekli parametreler toplanması çok zor parametrelerdir. Şu açıktır, düzenleyici etki analizi dediğimiz şey mantıken iyi bir yöntemdir, hiç ona itiraz edilemez yani bir durum oluşturacak, bir mevzuat çıkaracak, bana külfeti ne, nimeti ne? Bunu bilerek hareket etmek iyidir ama burada tartıştığımız şey külfet ve nimetin öncelikli olarak piyasa üzerinde yaratacağı etkiler olmasıdır.

Uluslararası piyasada rekabet sistemi üzerinde, özel sektörün girişim özgürlüğü üzerinde nasıl etki yaratır sorusunu soran düzenleyici etki analizi, devletin kamu hizmeti üretmek üzere değil, piyasaya hizmet etmek üzere yeniden yapılanmasını garantileyen bir yöntemdir. Siyasal iradeye ipotek koyan bir yöntemdir. Siyasal karar mekanizmalarında oturan üst düzey bürokratların kendi halkı ve kendi ülkesi için vereceği kararları doğrudan doğruya teknokratlaştıran bir yöntemdir ve bu yöntemi uygulayacak olan kadrolar OECD'nin ilişki içinde olduğu uluslararası özel şirketlerdir. Çok pahalı iştir, bu pahalı işin parası Dünya Bankası tarafından ayarlanmıştır. 06 Kasım 2003 tarihli,

Dünya Bankası basın toplantısında Türkiye ve Dünya Bankasının kamu reformlarını gerçekleştirmek, düzenleyici reformları hızlı destekleyebilmek için dört buçuk milyar Dolar kredi açma kararı ilan edilmiştir. 2004, 2005, 2006 üç yıl içerisinde dört buçuk milyar Dolar para, düzenleyici devleti yaratmak için verilecektir.

Bu tasarıya göre de hem merkez hem yerel kurumlar, piyasada üretilen mal ve hizmetleri üretmekten yasaklanmışlardır, piyasada üretilen mal ve hizmeti üreten herhangi bir kamu işletmesi varsa derhal tasfiye edilecektir. Geçici hükümler, bu tasfiye iki yıl içinde gerçekleştirilecektir. Yayınlanmayan ama çeşitli toplantılarda dile getirilen bilgi, bu hüküm günümüzde yüz otuz adet kamu kurum ve kuruluşunu ilgilendirmektedir, bunlar tasfiye edilecektir yani yok edileceklerdir, kamu kurumlarının alanı daraltılacaktır.

İkinci olarak, merkezi yönetim herhangi bir düzenleme yaptığında bu düzenlemede hiçbir şekilde yerel yönetimlerin alanını daraltan kararlar veremeyecektir yani hem merkez hem yerel piyasa karşısında yasaklıdır, merkez yerel karşısında yasaklıdır, yerellik ilkesinin en önemli göstergelerinden biri, geriye kalan bir kamu hizmeti görme alanı varsa bunu da hem merkez hem yerel kendisi yapmayacak, tercihen politika gereği özel sektöre, uzmanlaşmış sivil toplum örgütlerine devirle gördürecektir, yani kamu kesimi piyasa lehine sınırlanmıştır, sınırlanmış alanda çalışan kamu kesimi de özel sektörleşmeye mahkum edilmiştir. Dolayısıyla ortaya çıkan hem merkezde hem yerelde düzenleyici devlettir, kamu hizmeti üretmeyendir. Böyle bir yerel yönetim demokratik hiçbir açılım gücüne

sahip değildir. O nedenle de bu yerellik ilkesi bir aldatmacadır. Bizim, kendim için çok rahatlıkla söyleyebilirim, Türkiye için düşündüğümüz modelde güçlü yerel yönetimlerde yer elbette var, yerel yönetimler güçlendirilmeli. Bu ülkenin potansiyeli muazzam, burada sorun yerel yönetimlere vermeyelim, merkezden yapalım sorunu değildir. Yerel yönetimleri, idarenin bütünlüğü ilkesi temelinde güçlendirelim yani üniter hassasiyetimizle beraber bu açılımı sağlayalım ama yerel yönetimlere kamu hizmeti üretmek üzere yetki, kaynak, araç ve görev verelim. Oysa bu yerellik ilkesi, bu düzenleyici devlet ilkesi ile beraber ele alındığında çok açıkça ortaya çıkıyor ki yerel yönetimlere adeta bir aktarma istasyonu vazifesi verilmiştir, merkezden yetkiler yerel yönetime veriliyor, yerel yönetimden de özelleştirmeye açılıyor. Bu tasarı yerellik ilkesinin içinde özelleştirme politikasını barındırıyor. Yalnızca merkezi yönetimin değil yerel yönetimlerinde tasfiyesi tasarısıdır. En büyük yanılgımız, merkezin karşısında yerel yönetimleri güçlendirdik, Bingöl'deki çeşmeye Bingöl halkının karar vermesi gibi akıllıca ve yapılması gereken işi yaptık diyenlere kanmak olur, söylemek gerekir onlara.

Bu yerellik tasarısı özelleştirme tasarısıdır. Küreselleştirme zamanlarında özelleştirme, yabancılaştırmadır, Türkiye'nin en büyük tekelleri yabancı tekeller tarafından bir, bir ele geçirilmiyor mu, bu ülkeye yabancı sermayenin girişi, bu ülkede yaratılmış olan özel sektörde ve kamu sektöründeki bütün zenginliklerin küresel sermaye tarafından ele geçirilmesi değil mi? Ege'de KİPA bölgesel sermayenin, kamu kurumlarının katkısının kurduğu

büyük ticarethane İngiliz kökenli Transnational Tesco tarafından satın alınmadı mı? Türkiye'nin en büyük şirketleri su kaynaklarına Danone'yi taşımadı mı? Yerellik ilkesi, düzenleyici devlet ilkesi yabancılaştırma, matruşka, Rus bebeklerine derler ya, dışarıda yerelleştirme, hepimizin niye olmasın, tabi Ankara'dan olmasın dediğimiz şey içinde özelleştirme, üçüncü elinize düşen bebek yabancılaştırmadır.

Dolayısıyla bu özellikleri nedeni ile bu tasarı Türkiye'nin ihtiyaçlarına değil, küresel şirketlerin, küresel yeni dünya nizamının gereklerini yerine getiren tasarıdır. Bu nedenle de zaten dış kaynaklar tarafından finanse edilir ve beslenir. Dış kaynakları ikinci turda yönetim ilkesini de ikinci turda sunmaya zorunlu kaldım.

Teşekkür ederim.

Av. Atila SAV : Sayın Ayman Güler'e çok teşekkür ederiz. Keşke bir açık oturum değil de bir konferans olsaydı, daha uzun, daha ayrıntılı bu konudaki derin hukuk ve bilgisini aktarma fırsatını bulsa idi, bizde dinleme fırsatını edinmiş olurduk. O nedenle teşekkür ederim, zamanı da olabildiğince ekonomik kullandığınız için ayrıca teşekkür ederim.

Anlaşıyor ki sorun Anayasa sorunu olma boyutunda, Anayasamızın değiştirilmesi dahi önerilmeyen ikinci, üçüncü maddesini bile zedeleyecek ayrıca başka maddelerine de, yönetimin düzenlendiği maddelere de aykırı hükümleri var. Sanıyorum o konuda diğer konuşmacılar gerekli açıklamaları yapacaklar. Şimdi söz sırası Sayın Bircan Akyıldız'da. Sayın

Akyıldız, Kamu-Sen Genel Başkanı, konuyu sanıyorum ki hem kamu hizmeti hem kamu hizmeti gören kamu görevlileri açısından değerlendirecektir.

Buyurun,

Bircan AKYILDIZ : Sayın Başkan, değerli katılımcılar, muhterem konuklar, hepinizi şahsım ve konfederasyonum adına saygı ile selamlıyorum.

Bu arada başta, Sayın Başkan Avukat Semih Güner ve Ankara Barosu yöneticilerine de teşekkür ediyorum.

Konu, Kamu Yönetimi Temel Yasa Tasarısı ve bunun üzerinde yapılan tartışmalar Ankara Barosu tarafından biraz daha ciddiyet kazandırılarak kamuoyuna sunulma imkanı bulunmuştur. Bunun önemine ve gereğine inandığım için kendilerine bir kez daha teşekkür ediyorum, bu Panel inşallah faydalı olacaktır diye düşünüyorum.

Değerli konuklar, kamu yönetimi temel tasarısı ile ilgili 58. ve 59. hükümetler zamanında başlatılan çalışmaların birincisi, benim hatırlayabildiğim kadarı ile, evveliyatı çok geniş bu çalışmanın da, 22, 23 Şubat'ta Ankara'da bir sempozyum düzenlendi. Devlet Bakanlığı tarafından organize edilen sempozyumda işte akademisyenlerimiz vardı, uzmanlarımız vardı, uluslararası uzmanlar ve akademisyenler vardı, sosyal taraflar vardı, iki gün süre ile Kamu Yönetimi Reformu adı altında yapılacak düzenleme ile ilgili görüşler sergilenmeye çalışıldı. Orada, iki gün boyunca izlediğimiz tartışmalarda özellikle bugün hazırlanan tasarının temelde özünü teşkil eden görüşlerin önceden varolduğunu ve bu görüşler çerçevesinde de tasarıya yansıtılacağını

anladık. Anlarken de kendi görüşlerimizi ifade etmeye çalıştık. Kamu yönetiminde merkeziyetçilik ve akademi merkeziyetçilik uygulamasında dengeli olmanın ve dengeyi sağlayacak hükümlerin yer almasını ifade etmeye çalıştık. Tabi, konuyu akademisyen bir üslupla değil, bir hukuk dili ile değil, daha çok bir sendikacı üslubu ile dile getirmeye çalıştık, bugünde aynı şeyi yapacağım.

Öncelikle Sayın Başbakanlık Müsteşarının konuşmacı olarak katılacağını duyduğumda gerçekten çok sevinmiştim, daha sonra kendisinin katılamayacağını, Müsteşar Yardımcısı arkadaşımızın katılacağını duydum, hiç olmazsa dedik farklı görüşlerle birbirimize imkan, ikna imkanı bulunabileceğini düşündük ama maalesef katılmadılar. Katılmadıklarını yadırgamıyorum. Nisan ayı içerisinde yapılan bir ekonomik-sosyal konsey toplantısında bu tasarı ile ilgili çalışmalardan ki Sayın Hocamda söyledi, 05 Nisan tarihinde kamuoyuna şöyle bir çıtlatıldı, orada ekonomik-sosyal konsey toplantısında Türk-İş Genel Başkanı ve Sayın Hocam, üniter yapıyı etkileyici, bozucu unsurlar taşımaktadır dediğinde Sayın Başbakan, nereden çıkardınız diye tepki gösterdi ve Sayın Türk-İş Başkanı da tasarıdan, taslaktan çıkardık diye cevap verdi. Temmuz ayında Türkiye Kamu-Sen olarak bu tasarının hiç alakası olmayan bir günde, işçi ücretlerinin görüşüldüğü bir süreçte, memur ücretlerinin artışlarında zamların görüşüldüğü bir süreçte, ekonomik-sosyal konsey Avrupa Birliği ile ilişkilerin görüşüldüğü bir gündemle toplanacak ve hemen akabinde biliyoruz, Türkiye Ulusal Programının ekonomik-sosyal konseyce desteklendiği mesajı verilen bir sonuç ortaya çıkacak ve

Türkiye Ulusal Programında kamu yönetimi temel kanunu ile ilgili taahhütler yer almaktadır, bunun altına imza atmayacağız dedik ve toplantıyı protesto ettik.

En son yapılan ekonomik-sosyal konsey toplantısında gündem iki madde üzerinde yoğunlaştırılmış olmasına rağmen ki bu maddeler; birincisi, Cumhuriyetimizin 80. yılında ekonomik-sosyal konseyin bildirgesinin hazırlanması ve Avrupa Birliği Türkiye Karma İstişare Komitesine üye seçimi gündeme alınmıştı, halbuki kamu yönetimi temel kanun tasarısı yeni kamuoyu ile paylaşılmış ve kamuoyunda şok bir açıklama sonucu çünkü tasarı o şekilde bir devlet yapısı öneriyor ki birçok hükmünü Sayın hocam açıkladılar, adeta Cumhuriyet yıkılacak, yeni bir Cumhuriyet, adı ne olacak onu da bilemiyorum oluşturulacak görüntüsü var ve ekonomik-sosyal konseyin gündeminde kamu yönetimi temel kanun tasarısı yok. Bu nedenle tepkimizi dile getirdik, gündemde mutlaka yer almasını söyledik, bunun bir eksiklik olacağını ifade ettik ve konuşma hakkımızı ki yaklaşık on, on iki dakikalık konuşma hakkımızı sadece kamu yönetimi temel kanun tasarısı ile ilgili endişe ve tespitlerimize ayıracağımızı söyleyerek bunları dile getirdik. Konuşmalar tamamlandıktan sonra Sayın Başbakan, konuya ilişkin endişelerimizin Sayın Başbakanlık Müsteşarı tarafından cevaplandırılacağını söyleyip, Dick Cheney ile yapacağı telefon görüşmesiyle buluşmak üzere ayrıldılar.

Sayın Ömer Dinçer'in bugün buraya gelmeyişinin ya da Sayın Müsteşar Yardımcısının gelmeyişini anlayış ile karşılarız çünkü savunacak bir tarafı kalmamıştır. Orada bu endişelerimizi dile getirdiğimizde Sayın Müsteşar hamaset

duyguları içerisinde hareket ediyorsunuz diyebilmiştir, tespitlerimizin ne kadar hamaset içerdiğini taktirlerinize sunmak istiyorum. Şu anda bu endişelerimizi madde, madde sunmak istiyorum, konuya ilişkin üç önemli hususu açıkladıktan sonra özellikle iç ve dış gelişmelerle ilgili, paralel birtakım politik içerikleri de sanıyorum ikinci bölümde eğer vakit kalırsa aktarmak istiyorum.

Değerli konuklar, birincisi ulus devlet yapısı önemli ölçüde tartışılır hale gelecektir, federal bir yapının temel taşları olacaktır, geleneksel devlet anlayışımız ortadan kalkacaktır, yönetim biliminin evrensel ilkelerine ters düşmektedir, kamu hizmeti, kamu yararı kavramının özüne aykırıdır, sosyal devlet ilkesini büyük ölçüde ortadan kaldıracaktır, bakanlıkların taşra teşkilatları kaldırılarak hizmet koordinasyon ve denetim görevleri yok edilmektedir, halk denetçisi kavramı ile yeni bir kavram ve uygulama karmaşası ortaya çıkacaktır, ücretini ve kadrosunu yerel yönetimlerden alan bir denetçinin tarafsız olması mümkün değildir, idarenin bütünlüğü ilkesi zedelenmektedir, kamu hizmetlerinin özel sektöre devir edilmesi, hizmetlerin ticari bir zihniyetle yapılmasını doğuracaktır, özel sektöre devir edilen hizmetler için özel sektöre aktarılacak kaynağın akıbeti takip edilemeyecek belki devletin parası ile devletin parçalanması ihtimali doğabilecektir Kamu personel rejimi de ortadan kaldırılmaktadır. Üst düzey bürokratların görev süreleri hükümetin görev süreleri ile sınırlandırılarak devlet politikalarının ve kamu hizmetlerinin devamlılığı ilkesi zedelenmektedir. Devlet memuru yerine hükümet memuru

dönemi başlayacaktır. Özel sektöre devir edilen hizmetlerde hizmetlerin devamlılığı ve takibi imkanı kalmayacaktır.

Değerli konuklar, bunlar ana ilkeler ama üç önemli konu özellikle kamu çalışanları açısından ülkenin geleceği riske sokulmaktadır diye değerlendirilebilecek bir sonucu ortaya koymaktadır. Onlardan bir tanesi, kamuda çalışacak olan kamu personeli sayısı bugün iki milyon dört yüz altmış bin civarındadır, işçilerle beraber bu üç milyon rakamını aşmaktadır. Dünyadaki standartlara göre gelişmiş ülkeler, Avrupa Birliği ülkelerinde yedi ile on iki kişiye bir kamu çalışanı düşerken Türkiye'de bu çalışan sayısı bugün otuz dört kişiye bir kamu çalışanı şeklindedir. Üç milyon civarındaki kamu çalışanının sayısını beş yüz elli ile yedi yüz bine kadar indirmek demek yani otuz dört kişiyi beş ile daha çarparsanız yaklaşık yüz yetmiş kişiye bir kamu çalışanı düşecek anlamına gelmektedir. Mevcut kamu çalışanlarının akıbeti ne olacağı belli değildir, çok hızlı bir süreçle iki ile beş yıl içersinde tasarı kanunlaşıp, uygulamaya konulduğu takdirde kamu çalışanlarının önüne nasıl bir alternatif sunulacağını bilinmemektedir. Siyasi irade özellikle bu konuyu saklamaktadır. Bu konu ile ilgili hiçbir açıklama yapılmamaktadır. Sorulduğu zamanda hiç telaş etmeyin, size bir şey olmayacaktır ifadesi kullanılmaktadır. Biz, siyasetçiye inanmayacağımızı çok acı tecrübelerle öğrenmiş bulunuyoruz. Bundan sonra sözlerine inanmayacağımızı biliyoruz. Herhangi bir şekilde karşımıza çıkacak yasal düzenlemenin daha önce 4046 sayılı özelleştirme kanunu ile karşımıza çıkandan farklı olmayacağını hatta çok daha acı

olacağını biliyoruz. O yüzden özellikle memuru yok etmeye yönelik olan bu tasarının karşısındayız.

Bunun iki önemli konusu vardır; bir tanesi devlet kavramı soyut bir kavramdır, devlet kurum ve kurallar bütünü olarak tanımlanır ancak devleti somutlaştıran memurdur. Memurun azaltılması, memurun küçültülmesi anlamına gelir, küçültülmesi anlamına gelir ama bu küçüklük güç anlamında küçüklüktür, yapı anlamında küçüklük değildir. Devletin gücünün küçültülmesi ise kimlerin işine geleceğini çok iyi biliyoruz, bunu biraz sonra fırsat olursa ifade edeceğim bazı değerlendirmelerle uluslararası boyutta ne şekilde ifade edildiğini aktarmaya çalışacağım ama kamuda memur sayısının, kamu hizmetini sunması açısından etkin ve verimli hale getirilmesi mümkündür. Geçen yıl Şubat ayında yapılan sempozyumda özellikle kamu yönetimi reformunun alt başlıkları içerisinde yer alan kamu personel rejimi ile ilgili uygulamada dört ana unsurun öne çıkartıldığını biliyoruz ve şuanda iki kişinin koltuğunun altında dolaşan tasarı taslağının da içerdiği bu dört tane ana başlığında ne olduğunu sizlere sunmak istiyorum.

Birincisi Performans değerlendirmesi, ikincisi esnek istihdam, üçüncüsü toplam kalite, dördüncüsü ise norm kadro uygulaması. Esnek istihdam konusunda yani istihdam edilecek insanların bir havuzda toplanıp gücüne ya da işine ihtiyaç duyulduğunda havuzdan davet edilerek çalıştıkları süre kadar ücret ödenmesi, o da gösterecekleri performansla dayandırılması yani bu uygulama bilemiyorum, üç tane şirket için, beş tane şirket için doğrudur ama bir devlet için ne kadar büyük bir acizlik getireceğini görmek gerekir

kanaatindeyim ama şunu iddia ediyoruz, performans değerlendirmesi sonucu ücretlerin belirlenmesine kabul ancak bunu kişilerin değil, siyasetçilerin değil, amirlerin değil, sistemin ortaya koyacağı objektif kriterlere bağlanması kaydıyla kabul edebileceğimizi söylüyoruz. Norm kadro içinde aynı şeyleri söyleyebiliriz, toplam kalite değerlendirmesi içinde söyleyebiliriz ama bütün bu unsurlar maalesef açık ve net değildir, siyasi irade keyfiyeti öne çıkmaktadır, bugün var olanın belki birkaç misli fazlası ile siyasetçinin müdahale ettiği bir yapı oluşacaktır.

Diğer önemli konu memurlar açısından, hiyerarşik denetimin sağlanması noktasında aşağıdan yukarıya doğru bir kontrol mekanizması vardır memur güvencesi ile yani memurun iş güvencesi ile çünkü hepimiz memuruz ve şunu çok iyi biliyoruz, yukarıdan alacağımız talimatın mutlak suretle kanun, tüzük, yönetmelik, tamim, tebliği, uygulama talimatı, adı ne olursa olsun hukuk sistemimiz içerisindeki yapıya ya da hükümlere uygun olması gerekmektedir. Eğer amirin verdiği talimat bu sistem içerisinde aykırılık oluşturuyorsa memurun bunu amirine hatırlatma zorunluluğu vardır. Amirin ısrarı halinde memur yazılı talimat istemek suretiyle bu işi yapacaktır ama aksi taktirde talimatla birlikte bir üstüne bildirilecektir yasa böyle emir etmektedir. Bunun anlamı yukarıdan aşağıya kanun, tüzük, yönetmelik, tamim, tebliği, uygulama talimatları dışında aykırılık içeren talimat, iş emri verilemeyeceğini belirlenmesidir. Bir kontrol sistemi vardır, tamamen ortadan kalkmaktadır, ayrıca denetim mekanizmaları ortadan kalkmaktadır, denetimsiz devlet işlenmektedir. Bununla ilgili, alt yapısının da hazırlıkları

vardır, şimdi iç denetim, dış denetim, Sayıştay gibi unsurlar ki Sayıştay kesin hesapları inceleyen bir yerdir, denetim yani teftiş mekanizması çalıştırılmamaktadır. Teftiş mekanizması bugünkü hali ile aksadığını ifade etmek mümkündür ama düzeltilmesi gayreti yoktur, tamamen ortadan kaldırılmak istenmektedir. Ben israfı önleme yılı olması nedeni ile 2004 yılının bir dizi programların hazırlığı içerisinde olduğunu biliyorum, o programların alt yapı çalışmalarında özellikle denetimsiz devleti öne çıkartan birtakım tartışma ortamlarının, tartışma zeminlerinin hazırlığı içerisinde olduğunu da bilgim dahilinde. Açıkça yapılmak istenen yeni düzenlemede devleti tam temsil edecek yahut devleti somutlaştıracak olan somutlaştıran memur ortadan kaldırılmak istenmektedir.

İkinci önemli konu sizlere aktarmak istediğim özellikle kanunun bir hükmü, Sayın Hocam dile getirdiler, bende bahsetmeden geçemeyeceğim, yerel yönetimlerin yani belediyelerin ve İl Özel İdarelerinin stratejik karar alabilme yetkisine sahip olmaları. Ben işin akademik yönünü bilemiyorum, Anayasa hukuku açısından değerlendirilmesini bilemiyorum ama Hocalarımız burada, hukukçularımız burada, bu konunun açıklanması gerektiğine inanıyorum. Bu yetki genişliği içerisinde devredilebilecek bir yetki olduğu kanaatinde değilim, adeta bir eyalet bağımsızlığını ortaya koyan bir yetkinin devri şeklinde görünmektedir. Hemen akabinde ki hükümlerde yerel yönetimlerde alınabilecek olan stratejik bir kararın merkezi idareler tarafından engellenebilecek bir karar alınamayacağı hükmünü taşımaktadır. Ben yürütmenin değil de yasamanın yetkileri

devir ediliyor diye düşünüyorum, adeta bir, bu ifade bana ait, hukuken ne kadar geçerli onu da bilmiyorum, bir yetki bağımsızlığı yaratılmak istenmektedir. Bunun taşıyacağı riskler düşünebileceğimizden çok, çok daha fazladır diye endişe duymaktayım. Özellikle ülkemizin hassas bölgelerindeki gelişmeler, geçmişteki gelişmeler terör odaklarının, aşiretlerin, cemaatlerin veya benzeri oluşumların burada önemli rol oynayacakları kanaatindeyim çünkü bir başka hükümde yerel yönetimlerin kamu hizmetini vatandaşa kendileri sunabileceği gibi başka kurum ve kuruluşlara, yerli, yabancı şirketlere ve uzmanlaşmış sivil toplum kuruluşlarına yaptırabileceği hükmünü taşımaktadır. Bu bölgemizdeki hassasiyetleri gördüğümüzde ülke bütünlüğünün, üniter yapının ne kadar büyük bir zafiyete uğrayacağını göz ardı etmek doğru değildir kanaatini taşıyorum. Sayın Başkan süremi aşmadım kanaatindeyim. İfade etmek istediğim önemli hususlardan bir tanesi burası ama bütün bu kanunda yer alan hükümlere sadık kaldığımız sürece, bu ifadeleri düzenlemek yeniden yapılandırmak, bir takım değerleri ortaya koymak mümkündür.

Gerçekten ülkede devletimizin yeniden yapılanması gerekmektedir ancak bunun için esas alınacak unsur ülke gerçekleri ve ihtiyaçlarıdır ama şuanda bu husus, Sayın Hocam biraz değişti, bizde ikinci bölümde biraz daha o konuyu aktarma, atıfta bulunmaya çalışacağız, ülkenin ihtiyacı ve gerçekleri için bir düzenleme yapılmamaktadır. Nasıl bir iktidardır ki iş başına geldiğinin ikinci ya da üçüncü ayında ülkenin bütün ihtiyaçlarını, bütün gerçeklerini tespit etmiştir ve bir tasarı hazırlamıştır. 03 Kasım seçimlerinden

sonra, Aralık ayının içerisinde iktidar olmuş bir siyasi irade Şubat ayında başlattığı ve hemen yer altına gömdüğü, atölye çalışmalarında kimlerin bulunduğu bir hazırlığı, bir tasarımı ülke için yararlı olacaktır diye sunabilmektedir, doğrusu merak ediyorum çünkü tasarının atölye çalışmalarında işçi yoktur, memur yoktur, çiftçi yoktur, esnaf yoktur ama gayri safi milli hasılanın yaklaşık yüzde doksanına hüküm eden ve ülkenin sadece yüzde beş ya da onluk birimini oluşturan, belki daha küçük bölümünü oluşturan çevreler vardır. TESEV vardır, TÜSİAD vardır, TOBB vardır ama ilginçtir AYOLA vardır yani Uluslararası Belediyeler Birliği, o niye vardır onu da merak ediyorum ama öğrendim, Sayın Ömer Dinçer oranın denetim kurulu üyesiymiş belki o vesile ile vardır ama toplumun çok büyük kesimini temsil eden kişiler bulunmamaktadır. Sanıyorum iç ve dış politik gelişmeleri de sunduğumuzda bu tasarının ülkeye yarardan çok zarar getireceğini daha kolay anlatırız diyor, teşekkür ediyorum.

Av. Atila SAV : Sayın Akyıldız çok teşekkür ediyoruz, sağ olun. Konuyu daha çok uygulamacı ve çalışanların açısından irdelediniz sağ olun. Kamu yararı ve kamu hizmetinin giderek yok olması tehdidi ile karşı karşıya olduğumuz anlaşılıyor. Devletin sürekli ve asli hizmetlerini gören kamu görevlilerinin yok edilmesi sanıyorum ki yeni düzenin ilkesi oluyor. Tabi stratejik karar alma yetkisinin devri ile bir tür eyalet sisteminin çağrılması tehlikesi de Türkiye Cumhuriyetinin üniter yapısının değiştirilmesi amacının kafaların arkasındaki niyet olduğunu belli ediyor, teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldırım Koç, sanıyorum ki tasarının sosyal devlet boyutu üzerinde duracaktır, eğitimci olarak, teşekkür ederim.

Buyurun efendim,

Yıldırım KOÇ : Teşekkür ederim Sayın Başkan. öncelikle Ankara Barosuna bu toplantıyı düzenlediği ve beni de davet ettiği için teşekkür ederim.

Bu tasarı ile biraz yakından ilgilenenler yani günlük gazete haberleri ötesinde tasarıyı inceleyenler ve bu konuda taraf belirleyenleri şöyle bir sıralamakta yarar var diye düşünüyorum. Hükümet var, hükümetin yanında adını koymak gerek emperyalizm var yani Avrupa Birliği Türkiye'ye verdiği İlerleme Raporlarında bu kamu yönetimi reformlarını yapın diyor, Amerika Birleşik Devletleri ile Dubai'de imzalanan antlaşmada kamu yönetimi yasa tasarısını geçirin diyor, IMF ile ilişkilerde IMF'ye verilen niyet mektuplarında üstlenilen taahhütlerden biri kamu yönetimi reformu, Dünya Bankası bu konuda düzenleme ve adım atılmasını istiyor, OECD yani emperyalizmin araçlarından biri bu konuda Birgül Hanımında ifade ettiği gibi düzenleyici reform çerçevesinde düzenlemeler istiyor yani emperyalizm bu işin içinde ve bu tasarıların gerçek sahibi onlar. Bunlarla sınırlı değil, Kürtçüler bu işi istiyor, KADEK'in eski adı ile KADEK'in 27 Haziran 2003 tarihli başkanlık konseyi açıklaması var, burada açık, açık şunu söylüyorlar; 4. maddede söyledikleri yerel yönetimlerin yetkileri arttırılarak sağlık ve kültür kasıt ettikleri eğitim başta olmak üzere yerel yönetimlere bırakılarak demokrasinin derinleşmesi sağlanmalıdır diyorlar. Kürtçülerin bugünkü militan

örgütlenmesi KADEK'in yeni biçimi olan kongragel, kongragel geçen yılın son ayı içinde kongresini topladı ve I. kuruluş kongresinde aldığı kararlardan biri yerel yönetimlere ilişkin kararlar başlığı altında, internetten erişebiliyorsunuz bunlara, bu kongragelin taleplerinden biri, daha doğrusu ne yapacağına ilişkin saptamalarından biri 11. madde, eğitim, sağlık ve trafik düzenlemesi gibi merkezi yönetimin üstlendiği kimi hizmetler yerel yönetimlere devir edilecektir diyorlar yani bu tasarıda ve benzeri tasarlarda yer alan düzenlemeleri savunuyorlar.

PKK'yı ilgilendiren yada Kürtçülüğü ilgilendiren diğer bir belge Sevr Antlaşması, Sevr Antlaşması biliyorsunuz 10 Ağustos 1920'de imzalanmıştı, bu Antlaşmanın üç maddesinin bölüm başlığı Kürdistan'dır, 62. maddede Kürdistan olarak tanımladığı bölgeye, tırnak içindeki ifade ile, "yerel özerklik verilmesini" öngörüyor, 64. maddenin 1. fıkrasında bir yıllık yerel özerklik uygulaması sonrasında bağımsızlık verileceğini söylüyor, tabi bu bağımsızlık emperyalizmin güdümünde, kontrolünde bir bağımsızlıktır, tırnak içinde bir bağımsızlıktır, 64. maddenin son fıkrasında da Musul'daki Kürtler bu yeni oluşturulan bağımsız Kürdistan ile birleşmek istedikleri taktirde buna imkan tanınacaktır diyor. Hemen kamu yönetimi reformunu başka bir perspektif ile ele aldığımızda göreceğimiz gibi gündem, gelen eyalet sistemi ya da yerel özerklik gibi düzenlemelerin bir sonraki adımının ne olacağı Sevr'in 64. maddesinden anlaşılıyor. Tam bugünlerde geçen yıl Haziran ayında bu açıklamaların yapıldığı günlerde DEHAP'lı iki belediye biz bölgesel özerklik istiyoruz diyerek açıklama yaptı yani

açıkçası Kürtçülük yapanlar, Kürtler demiyorum ama bir Kürdistan kurmak isteyenler gerek KADEK kararları ile gerek kongragel kararları ile gerek Sevr Antlaşmasının Kürdistan başlıklı 62 ve 64. maddelerde yer alan düzenlemeleri ile bu tasarıyı destekliyorlar. Açıklamalardan ve insanların bu çizgide olduğunu bildiğiniz insanların davranışlarından ve tavırlarından da bunu izliyorsunuz.

Bu nedenle bu hükümete ek olarak emperyalizme ve Kürtçülere ek olarak bir grup daha, ümmetçiler bunu istiyor, tarikatçılar, cemaatçiler bunu istiyor. Belirli yayın organlarını izlediğinizde tarikatçı olduğunu bildiğiniz, cemaatçi olduğunu bildiğiniz yayın organlarını izlediğinizde bu tasarıyı şiddetle, büyük bir şevk ile savunduklarını görüyorsunuz çünkü Türkiye Cumhuriyeti devletini ele geçiremediler, 28 Şubat bu süreci önemli ölçüde aksattı onlar açısından, şimdi yerel düzeyde kendi sistemlerini kurarak merkezi muhasara altına almaya çalışıyorlar. Merkezde de eğer benzer yönetimler geliştirebilirlerse Türkiye Cumhuriyeti devletini yapısını kökten değiştirecekler. O zaman hükümete ek olarak emperyalizm, Kürtçüler ve ümmetçiler ittifakı, aynen İstiklal Savaşındaki ittifaktır,

Koçgiri Ayaklanmasını hatırlayın, Hilafetçi güçlerin Anadolu'daki Kuvay-ı Milliye karşıtı, milli hükümet karşıtı isyanlarını hatırlayın, tam böyle bir cephe var. şimdi bu cephenin yanı sıra başka bir kesim daha var, bu İstiklal Savaşında pek net yoktu, Sayın Bircan Akyıldız'ın da ifade ettiği gibi bu tasarı kimlerle görüşüldü diye çıkarttıkları kitapta, Başbakanlığın çıkarttığı kitapta, üç örgütten söz var, sermaye örgütleri ama ilginç sermaye örgütleri, Türkiye

Odalar ve Borsalar Birliği ile görüşmüşler, TOBB bu konuda biraz muallak bir tavır izliyor, bir taraftan TOBB içinde bu tasarıya eleştirisel yaklaşanlar var ama diğer iki örgüt çok net tavırlı, biri TÜSİAD, kim TÜSİAD? Türkiye'de kazandığı paralarla Bulgaristan ve Romanya'da yatırım yapan sermayedarlar, emperyalistlerin Türkiye'deki uzantıları, Güney Doğu Anadolu'daki gelişmeler karşısında ver kurtul diyenler, Kıbrıs'ta Denктаş desteklenmemesi gerekir, Avrupa Birliği yolunda Kıbrıs bir engeldir, bu sorun çözülmelidir Avrupa Birliğinin istediği doğrultuda diyenler sermayedar kesim. TESEV nedir? TESEV, Soros Vakfından yani Gürcistan'daki son operasyonu Siya ve Mossat adına gerçekleştiren Soros Vakfından finanse edilen, Avrupa Birliğinden ve de projelerinden para alan bir vakıftır. Sermayedarların Soros ve Avrupa Birliği emperyalizmi ittifakı temelinde faaliyet gösteren bir vakıftır. Danışıkları örgütler ve bu tasarımı destekleyen TOBB sınırlı ölçüde ama TÜSİAD, TESEV'de bu nitelikte dış kaynaklı ve çıkarlarını ulusal bütünlük içinde görme gibi bir derdi olmayan örgütlenmeler.

Sermayenin kontrolündeki medya bu tasarımı destekliyor ama sermayenin tavrı olarak düşünmek gerekir bunu. Avrupa Birliğinden proje alanlar bunu destekliyor, Avrupa Birliği 1995 yılından beri Meda projeleri kapsamında, Meda Fonu kapsamında, bir sürü insana proje adı altında paralar aktarıyor ve bu insanlar bir kısmı dışarıda, bir kısmı üniversitelerde bu konularda bildiklerini açıkça ima etmek yerine Avrupa Birliği emperyalizmi talepleri dile getirmeyi yeğliyorlar. Birde bütün bunlara ek olarak gerçekten iyi niyetli, yerelleşmenin demokratikleşme olduğunu,

yerelleşme sayesinde hizmetlerin daha etkin götürülebileceğini zanneden iyi niyetli ama konuyu yeterince inceleme imkanı bulamamış insanlarımız var, bir cenap bunlar.

Özetle emperyalizm, Kürtçüler, ümmetçiler, sermayenin büyük sermaye kanadı, onların kontrolündeki medya, yine emperyalizm ile maddi çıkar bağlantısı olan bazı vakıflar, dernekler, örgütlenmeler ve kişiler, bu cenap bir grup.

İkinci cenapta kimler var? Başta işçi sınıfı var çünkü bu tasarılar doğrudan doğruya işçi sınıfının çıkarlarına büyük darbeler indirecek ve onun yanında tüm vatanseverler, milliyetçiler, ulusalcılar, milliciler, yurtseverler, kendinizi nasıl tanımlarsınız, bence onurlu insanlar çünkü bağımsızlığı savunun, ulusal egemenliği savunan, sömürgeciliği, mandacılığı ret eden kim varsa bu tasarıların karşısında.

Bu iki cepheleşme olduğunu bilerek bu tasarılar yaklaşmakta yarar var diye düşünüyorum. Şimdi, iddialar ne, tarafların iddiaları ne? Bu tasarılar bize sunulurken iki temel noktada iyi yanları ifade edildi. Biri deniyor ki yerelleşme demokratikleşme sağlayacaktır, bu pek öyle değil, birazdan bazı noktalara değindiğimde de ortaya çıkacak.

Bu tasarıda öngörülen biçimi ile yerelleşme Türk aydınlanmasını durduracak ve yerel güç odaklarının etkisini arttıracak düzenlemeler içeriyor. Yerelleşme eşittir demokratikleşme diye bir denklem kesinlikle söz konusu değil. Eğer bu tasarı uygulanırsa bu tasarı sonucunda demokratikleşme olmayacak, Türk aydınlanması dediğim gibi durdurulacak, aşiretler, tarikat şeyhleri, şıklar, yerel

sermaye güçleri, terör örgütü, PKK'lılar, KADEK'liler ne dersiniz deyin, bütün o yapılanmalar, tarikatlar, cemaatler belirli bölgelerde etkili olacak yani Sultanbeyli'de artık belirli bir tarikatın mensubu değilseniz yaşayamayacaksınız yada Bitlis'te şihların abdest suyunu şifa diye içerler, orada o şikin müridi olmadığınız taktirde size hayat hakkı tanınmayacak yani yerelleşme demokratikleşme anlamına gelmeyecek, Türk aydınlanmasının ve demokratikleşmenin durdurulması anlamına gelecek.

İkinci iddia, yerelleşme ile hizmetin daha etkin, verimli hale geleceği iddiası. Daha şeffaf bir yönetimin ortaya çıkacağı iddiası, bu da doğru değil. Belediye başkanlarının çok büyük bir bölümü hakkında yolsuzluk iddiaları var. Bugün belediyelerin sunduğu hizmetlerden hiçbirimiz memnun değiliz. Daha geniş görevler aktarılacak, daha büyük görevler aktarılacak. Eğer öğretmenler, Milli Eğitim Bakanlığı da önümüzdeki dönem bu değişikliğin içine katılırsa ki kafalarında onun olduğunu biliyoruz, işte altı yüz küsür bin öğretmenin, dört yüz küsür bin sağlıkçının, tarımcının, bayındırlıkçının, ormancının, köy hizmetçinin bütün sorumluluğunu ve mali yükünü İl Özel İdarelerine ve belediyelere aktardığınızda bugünkü mevcut belediye hizmetleri ve İl Özel İdaresi hizmetlerini bile alabilmemiz mümkün olmayacak. Bu anlamda daha yerelleşme eşittir demokratikleşmedir veya yerelleşme ile yetkilerin yerele devri ile daha etkin ve verimli hizmet sunulacak iddialarının da doğru olmadığı kanısındayım.

Peki bizim iddiamız ne? Bizim iddiamız, benim kişi olarak iddiam şudur, onu anlatmaya çalışacağım; bu tasarı

kökü dışarı bir tasarıdır, dış mihrakların hazırladığı bir tasarıdır. 1960'lı, 1970'li yılları yaşayan insanlar hatırlarlar, bu kavramlar başka şeyler için kullanılırdı ama bu emperyalistlerin tasarısıdır, birazdan belgeleri ile ifade etmeye çalışacağım, birincisi bu.

Bu tasarılar Türkiye'yi parçalamaya yönelik emperyalist saldırının ana unsurlarından biridir, ormanı görmeden tek başına işçi sınıfı üzerindeki etkilerini tartışmakta yeterli değil. Bu tasarıların geçmişini bir görelim, çok daha iyi bilir ama son tasarılar 1992'de TÜSİAD tarafından ortaya atıldı, ilk grup tasarı yani bu tasarının mimarı Sayın Ömer Dinçer falan değil, önceki metinleri elimizde var, 1992 yılında TÜSİAD tarafından basılan bir metin var, Amerika'da yapılmış bir çalışmadır, 1995'de bu tekrar basıldı, daha sonra Sayın Erkan Mumcu'nun Anavatan Partisindeyken gündem getirdiği bir tasarı vardır, aşağı yukarı aynıdır, Sayın Tansu Çiller'in demokrasi planı diye sunduğu birtakım tasarı vardır, çerçeve aşağı yukarı aynıdır, hepsinin arkasında da Soros vakfı vardır ve başka güç odakları vardır, emperyalizm vardır yani bu, kökü dışarıdadır bunun. Milli bir tasarı değildir, Türkiye'nin sorunlarını çözmeye yönelik bir tasarı değildir. Bu tasarı Türkiye Cumhuriyeti devletini yok etmeye, bu insanları Anadolu'dan kovmaya yönelik saldırının bir unsurudur. Peki, bu saldırı biraz paranoyak mıyız bunu söylerken? Hayır.

Üç nedenle Batı böyle bir saldırının içinde. Birincisi, belki önemini bazen gözden geçiriyoruz ama bu topraklarda 1919, 1922 Döneminde verilen Kurtuluş Savaşı emperyalizme vurulan ilk darbedir. Cezayir'de bağımsızlık

savaşları eğer ceplerinde Mustafa Kemal'in resmini taşımışlarsa, eğer Hindistan'da Mustafa Kemal'in adı geçti ise, dünyanın herhangi bir bölgesinde emperyalizme karşı bağımsızlık savaşı veren insanların referans olaylarından biri İstiklal Savaşımızsa bunu emperyalizm bir türlü kabullenemedi, bir kuyruk acıları var, birinci neden bu.

İkinci neden, çok önemli bir jeopolitik konumdayız, 21. Yüzyıl Avrasya yüzyılıdır, Avrasya'nın kilidiyiz, kilidinin anahtarıyız, Avrasya ile Afrika arasındaki bölgeyiz, Akdeniz'e hakim bir bölgeyiz, enerji kaynaklarının tam ortasındayız, oldukça geniş ve büyük su imkanları olan bir ülkeyiz ve bu topraklarda Amerikan emperyalizmi de Avrupa emperyalizmi de bağımsız, egemen bir devlet görmek istemiyor. Bu topraklarda ya emperyalizmin kuklası bir devlet olacaksınız ya da büyük bir devlet olmayacaksınız, küçük şehir devletleri olacaksınız, Kürdistan olacaksınız, Ermenistan olacaksınız, Pontus devleti olacaksınız, küçük bir Türkiye olacak, bir kısmını aldıkları Avrupa Birliği içinde kontrol edecekler yani açıkçası jeopolitik ve jeostratejik konum itibarı ile emperyalizm, Avrupa Birliği emperyalizmi de, Amerikan emperyalizmi de bölgede bir güçlü ulus devlet istemiyor.

Üçüncü neden, ulus ötesi sermayenin günümüzde eriştiği düzey uluslararası tahkim konusunda gördüğümüz gibi güçlü ulus devletler istemiyor, açık açık kent devletleri istediklerini ifade ediyorlar yani tamamı ile istedikleri gibi kontrol edebilecekleri, ulusal egemenlik gibi kavramların yok edildiği anlayışlar istiyorlar. Peki bu tasarı, bunlara hizmet eder nitelikte mi? Evet, bunlara hizmet eder nitelikte. Neler getiriyor? Getirdiğindeki nokta sadece kamu yönetimi temel

kanunu ile sınırla bakmamak lazım. Ciddi bir hata yaptılar, geçen yılın başında beş, altı tasarı taslağını açıkladılar, o tasarı taslaklarını incelediğimizde ortaya çıkan tablo, çok hızlı biçimde şu; bir çok kuruluşun taşra teşkilatını ortadan kaldırıyorlardı, en önemlileri, Milli Eğitim, Sağlık, Köy Hizmetleri, Tarım Bakanlığı, Orman Bakanlığı idi. Milli Eğitim Bakanlığını listeden çıkartılar ama geri koyacakları ilk fırsatta biliyoruz. Buna bağlı olarak bir buçuk milyon işçiyi ve memuru merkezi idareden alıyorlar, İl Özel İdarelerine ve belediyelere devir ediyorlar, bu olayın bir boyutu. Temel kanunda yok ama diğer tasarıların taslaklarında vardı, İl Özel İdarelerine özel güvenlik kuvveti kurma yetkisi veriyorlar yani Muş İl Özel İdaresi özel silahlı güvenlik kuvveti kurabilecek, Sinop İl Özel İdaresi özel silahlı güvenlik kuvveti kurabilecek, ilk tasarı taslaklarında. Trafik hizmetlerini İl Özel İdarelerine devir ediyorlar, kongragelin istediği şeylerden biri oydu, anımsayacaksınız. Denetimi etkisizleştiriyor ve özelleştiriyor. Belirli sınırla içinde vergi koyma yetkisi getiriyor İl Özel İdarelerine, Hazine arazilerini o il sınırları içinde belediyelere devir ediyor, sosyal devleti ortadan kaldırıyor, her şeyi özelleştiriyor, müşteri anlayışını getiriyor kamu hizmetini ortadan kaldırıyor, insanlarla devlet arasındaki ilişkide bir vatandaş devlet ilişkisi yerine bir müşteri ve mal satan, hizmet satan kurum ilişkisini getiriyor. Halk denetçisi adı altında ombustman mevcut son tasarıda da var, yargı erkinin bir bölümünü yerel güç odaklarına devir ediyor, il genel meclisinin üçte iki çoğunluğu ile seçeceği halk denetçisine belirli idari uyumsuzluklarda çözüme gitme yetkisi tanıyor. Onunda ötesinde valiyi İl Özel İdaresinin başından alıyor ve oraya seçimle gelmiş biri oluyor. Peki, insan ister istemez şu

soruyu soruyor yani bu çok mu önemli sağlık hizmetlerinin merkezi idare tarafından mı yada İl Özel İdaresi tarafından sunulması bu kadar önemli mi yada eğitim hizmetinin son tasarıda olmamasına karşı akıllarında olduğunu bildiğimiz önemli hizmet devir edilecek, çok mu önemli birinin veya diğerinin tarafından verilmesi. Üç noktada sorun yoksa bu konudaki tercih teknik bir sorundur ama hangi alanlarda sorun yoksa? Ülkeniz zenginse, kişi başına ulusal geliriniz on bin, on beş bin, yirmi bin dolarsa gerçekten bir dert değildir sağlık hizmetini İl özel İdaresi mi veriyor Sağlık Bakanlığı mı yada işsizlik yoksa gerçekten dert değildir ya da ulusunuz farklı etnik kökenlerden gelen insanlardan oluşmuyor da ırka dayalı, Almanya'da olduğu gibi bir yapıdaysa ve emperyalist güçler sizin etnik köken zenginliğinizi bir bölünme unsuru olarak kullanmak istemiyorsa dert değildir. Peki, bunlar Türkiye'de önerilen sistem içinde nasıl sorunlar yaratıyor? İki açıdan sorunlar yaratıyor.

Bir ülkeyi bölmek istediğinizde iki yol vardır; biri Irak'ta olduğu gibi saldırırsınız, üçe bölersiniz veya PKK'yı kullanırsınız bölmeye çalışırsınız, birinci yol budur ama bunun bedeli var, eğer askeriniz ölürse askerinizin ölmesi karşılığında ülke içi desteği yitirirsiniz, bunun maddi harcamaları bir taraftan silah sanayiinizi güçlendirir ama diğer taraftan bütçeniz üzerinde önemli bir yük oluşturur. Bu kaba, ilkel, emperyalizmin mümkün olduğunca başvurmak istemediği bir yöntemdir.

İkinci yöntem daha akıllıcadır, iki şey hedeflersiniz, biri halk ile devlet arasındaki ilişkiyi koparırsınız, ikincisi milleti

birbirine kırdırırsın sonrada kurtarıcı olarak gelirsiniz ve bu kez sizi davet ederler ve kurtarıcı gibi karşılarlar.

Bu tasarılar bu iki noktada çok ciddi tehditler içeriyor. Birincisi sosyal devleti ortadan kaldırdığınızda devletin vatandaşa yönelik hiçbir katkısı kalmıyor, ilişki kopuyor. PKK nerelere saldırdı dediğinizde üç yere, sağlık ocaklarına saldırdı, okullara saldırdı ve Köy Hizmetleri şantiyelerine saldırdı. Niye? Köyde yaşayan insan için devleti hizmeti demek sağlık ocağına gittiğinde doktorun onu sağaltması demektir, çocuğunu okula göndermesi demektir, yolunun Köy Hizmetleri araçlarınca yapılması, karının da temizlenmesi demektir yani şöyle düşünebilirsiniz, Diyarbakır'ın bir köyündeki bir insan bugün kar yağdığında, çocuğu da hasta ise gelini hasta ise doktora götürecekse Diyarbakır'a yolunu Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünden devletin araçları açarsa Allah devletimden razı olsun der, eğer hastasını devlet hastanesine götürür ve orada iyi bir hizmetle karşılaşır, bu özelleştirme furyasını silip attığınızda ciddi sağlık hizmetini devletin verdiğini düşünürseniz, orada iyi bakılır, sağaltılır kendileri ile dostça ilişkiler kurulursa o köylü Allah devletimden razı olsun der ama önerilen sistem içinde sağlık sistemini İl Özel İdaresine devir ettiğinizde, yolları açma görevini İl Özel İdaresine devir ettiğinizde, eğitim hizmetini İl Özel İdaresine devir ettiğinizde köylü yolu açıldığında Allah sık Mehmet'ten razı olsun diyecektir, Allah o tarikat hastanesini yapan Fethullahçılardan razı olsun diyecektir, Allah bilmem şu doktor sağ olsun, o bilmem ne tarikatındandı yada PKK'lı idi Allah ondan razı olsun diyecektir yani bu teknik düzeyde bakmanın ötesinde halkın

davranış kalıpları ile değerlendirdiğinizde bu tasarılar, hizmeti merkezi idareden alıp yerel yönetim adı altında yerel güç odaklarına devir ettiğinde halk ile devlet arasındaki bağı koparıyor. Yani bugün iyi işleyen bir sağlık sisteminiz ve iyi işleyen bir eğitim sisteminiz olsa, yolları yapan ve yolları açık tutan bir Köy Hizmetleriniz olsa, bir PKK'lı gidip köyde T.C. sana ne yapıyor dediğinde o köylü sesini, yani bir şeyler yapıyor diyemese bile içinden yahu yolu açtı, okula gönderdik çocukları, çocukların tedavisini de yaptılar diyecektir, bir boyutu bu.

İkinci boyutu, bence daha da tehlikeli olanı, halkı birbirine düşürme boyutudur. Şimdi bugün belediyelerde sadece o yörenin insanları çalışır, İl Özel İdarelerine bir buçuk milyon insanı devir edeceksiniz, devir ettiğinizde ne olacak, bir buçuk milyon, öğretmenlerinde katıldığını, kafalarında olduğunu gibi varsayıyorum, bir buçuk milyon öğretmen, sağlıkçı, ormancı, tarımcı Köy Hizmetleri işçi artık merkezi idare tarafından işe alınmayacak, İl Özel İdaresi, İl Genel Meclisi tarafından işe alınacak ve işten çıkarılacak. Bu çok tehlikeli bir olay çünkü farklı etnik kökenlerden gelen insanları kaynaştıran iki kurumumuz vardır, askere gittiğinizde farklı yörelerden insanlarla kaynaşırsınız, arkadaşlık edinirsiniz falan, ikincisi devlet işçiliği ve devlet memuriyetidir çünkü üç yıl burada çalışır bir öğretmen, iki yıl Doğuda çalışır, beş yıl Sinop'ta çalışır ve ön yargılar ve etnik kimliğe dayalı gruplaşmalar engellenir, ulusu kaynaştıran bir unsurdur, Silahlı Kuvvetlerdeki hizmet ve kamu hizmeti, devlet memuriyeti ve işçiliği. Ne olacak biliyor musunuz? dileyim ben sağlık teknisyeniyim ve Tokatlıyım ve ben

işsizim, Tokat'ta da Diyarbakırlı bir sağlık teknisyeni çalışıyor ve Tokat'ta sağlık teknisyenlerini işe alma yetkisi Sağlık Bakanlığının değil de Tokat İl Özel İdaresinin, benim Tokat İl Özel İdaresinde akrabam vardır, hısımım vardır, arkadaşım vardır, ne yaparlar ederler, Tokat'ta çalışan Diyarbakırlı sağlık teknisyenliğini işten çıkarırlar, beni işe alırlar, Diyarbakırlı da gider Sinoplu birini çıkartır. Bir süre sonra, aç tilki fırın yıkar diye bir laf vardır bizde, aç tilki fırın yıkar ama millet açsa eğer açlığı yaratanlara karşı ortak bir mücadele geliştiremezse birbirini yer, biz birbirimizi yeriz. Sınıf mücadelesi içinde grevlere birlikte çıktığımız arkadaşlar bizim hasmımız, düşmanımız, bizim çocuğumuzun işe girebilmesi için işten atılması gereken insanlar olur ve bir süre sonra Diyarbakır'da sadece Diyarbakırlıya ekmek olur, Tokat'ta sadece Tokatlıya ekmek olur, 12 Eylül öncesinin kurtarılmış bölgeleri daha acımalı idi, 12 Eylül öncesinde insanlar öldürüldü, sağcısı ayrı, kendisini solcu olarak tanımlayanı ayrı, kurtarılmış bölgelerde diğerini yaşatmadı, ideolojik nedenlerle yaşatmadı, işin içine birde ekmek girdiğini düşünün. Yoksulluk ve işsizlik ortamında insanların işe girebilmek için işsizliği yaratan sermayedarlarla, emperyalistlerle mücadele etmek yerine Tokat'taki Diyarbakırlıyı çıkartmanın ne kadar kolay bir yolu olarak gözükeceğini düşünün. Bu işçi sınıfımızın, halkımızın birbirini kırması gibi bir noktaya götürür.

Bu nedenle özetle değerli arkadaşlar bu tasarılar, öyle çok basitçe teknik düzeyde, ayrıntısında tartışıldığında ya olur, bu da olur diyebileceğimiz tasarılar değil, Türkiye Cumhuriyeti tehdit altındadır, ulusumuz işçi sınıfımız tehdit

altındadır, karşımızda güç Amerikan emperyalizmidir, Avrupa Birliği emperyalizmidir, Kürtçüler ve ümmetçiler ve sermayenin satılık kesimleri, onlarla tam bir ittifak halindedir. Buna karşı direnmek namuslu, yurtsever, milliyetçi, ulusalcı her gücün görevidir. Bu tasarı kökü dışarıda bir tasarıdır ve bu tasarı Türkiye'ye yönelik saldırının asli unsurlarından biridir. Teşekkür ederim.

Av. Atila SAV : Sayın Yıldırım Koç'a teşekkür ediyorum. Gerçekten konunun politik değerlendirmesini yaparken sorunun stratejik gelişmesini de çok güzel anlattı, yerine koydu yani şimdi daha çok sorunları incelerken biz taktik meselelere bakıyoruz, neresini düzeltirsek acaba olur. İslahı kabil olmayan bir stratejik ürün olduğu anlaşılıyor yani sanıyorum ki tüm yurtseverlerin, Cumhuriyetçilerin görev başına gelmesi gerekiyor.

Bu nedenle Sayın Baro Başkanımızdan da bir ricada bulunuyorum çünkü bizim bu konuşmalar sırasında ortaya çıktı ki çeşitli kuruluşlar ve çeşitli güç odakları konu ile ilgili görüşlerini doğru ve zamanında saptamak zorundalar. Emperyalist güçlerin, büyük sömürgeci, globalist güçlerin hangi yerlerde tavır aldıkları belli oldu. Bunun karşısında diğer kuruluşlarında, diğer önemli görev yapan güç odaklarının da karşı görüşlerini zamanında ve etkili biçimde koymaları gerekiyor. Ankara Barosu bu konuda bir çalışma yaptı, o çalışmaya son şeklini vererek sanıyorum ki Baronun görüşünü kamuoyunun bilgisine sunmasının zamanı geldi. Bu toplantıda buna bir güzel zemin hazırladı.

Sayın Yıldırım Koç'a tekrar teşekkür ederim. Şimdi söz sırası değerli meslektaşım Mehmet Cengiz'de. Sanıyorum ki Mehmet Cengiz önce bir hukukçu olarak bu temel yasa kavramının Türk hukuk normları, hiyerarşisi içindeki yerini koyacak, ondan sonra Anayasa ile ve hukuk düzenimizle değerlendirmesini yapacaktır. Teşekkür ederim, buyurun Sayın Cengiz söz sizin,

Av. Mehmet CENGİZ : Teşekkür ederim Sayın Başkan. Sayın Koç esas itibarı ile bize söyleyecek pek fazla bir şey bırakmadı.

Değerli arkadaşlar, ben burada bir avukat olarak bulunuyorum, konunun diğer lehçelerini çok daha iyi bilen uzmanlardan dinleme imkanı sizinle beraber bende buldum ama Sayın Başkanın çizdiği çerçevede taslağın bir Anayasal açıdan değerlendirmesini yapmadan önce bende izniniz olursa birkaç siyasi saptama ile konuya girmek istiyorum. Söylendi, katılıyorum taslak değerlendirildiğinde bir, yerli değildir, ithaldir, iki orijinal değildir, 1980'den buyana Türkiye'nin önüne dayatılan paket programın önemli bir unsurudur, önemli bir kavşak noktasıdır. Açalım, yerli değil ithaldir dedik, Sayın Başkanında biraz önce söylediği gibi daha tasarının adından bunun ithal olduğu anlaşılmaktadır ve ne melen bir planın parçası olduğunu adından anlamak mümkündür, adı nedir, kamu yönetimi temel tasarısı.

Değerli arkadaşlar, kamu yönetimi deyimi Türk hukuk terminolojisinde hepimizin bildiği gibi yoktur. Anayasa, idare deyimini kullanmaktadır, mevzuatımızda idare olarak geçmektedir. Gerçi bu tasarıyı hazırlayanlarda her ne kadar

kamu yönetimi diye başlamışlarsa da içinde, taslağın diğer maddelerinde idare deyimini kullanmaktadırlar çünkü burada gerçekten bir çeviri olduğu, bir tercüme olduğu ve dışarıdan bir dayatma olduğu yasanının başlığı ile içerisindeki terminoloji farklılığından anlaşılmaktadır. Neden önemlidir bu? Çünkü kamu yönetimi daha çok ABD'de kullanılan Türkiye gibi ülkelerde ise sadece üniversitelerde belli bilim dallarında ve kürsülerin adlandırılmasında kullanılan bir deyim iken birden bire karşımıza dış kaynaklı olduğunu ifade edecek şekilde kamu yönetimi temel tasarısı olarak çıkmaktadır. Şimdi temel kanun başlığı da bunun amacını, maksadını ele veren ipuçlarıdır.

Değerli arkadaşlar, bizim Türk Hukuk Sistemimizde Anayasal sistemimizde hepimizin bildiği üzere temel kanun diye bir kavram yoktur. Kanunlar hiyerarşik açıdan eş değerdirler, Borçlar Kanunu ile Medeni Kanun arasında hiyerarşi farkı yoktur. Anayasa ile diğer yasalar arasında bir hiyerarşi söz konusudur. Birde Anayasanın kendisine özel önem atfettiği yasaların belki hiyerarşik ayrımını yapmak mümkündür. Örneğin, Anayasaya aykırılığı ileri sürülemeyecek yasalar, devrim yasaları vesaire gibi. Yoksa yasalar arasında bir hiyerarşi farkı olmadığına göre hukuk sistemimizde temel kanun deyimini de aslında Türkiye'de bir federatif yapının öngörülmekte olduğunun ipuçlarını vermektedir. Almanya'da vardır temel kanun, Almanya'da vardır, Fransa'da vardır, daha çok federal yapılara sahip ülkelerde vardır, orada da anlamı şudur; federal yasaya, federal devletin yasasına federe devletin yasaları aykırı olamaz. Dolayısıyla böyle bir hiyerarşik fark vardır ve temel

kanun terminolojicide niyeti açığa çıkarmaktadır. Gene belirtildi, tasarının sahipleri IMF'dir, Dünya Bankasıdır, OECD gibi uluslar arası örgütlerdir, Avrupa Birliğidir ve Amerika Birleşik Devletleridir. Bunun, değerli Hocam ipuçlarını tek tek saydı, ta IMF ile bağitlanan stand-by antlaşmalarından başlayan, 1995 yılında Dünya Bankasınca verilen kamu kredileri ve daha sonra 2001, 2002 yıllarında program amaçlı mali yönetim, uyarlama kredileri vesaire gibi, krediler karşısında verilen taahhütlerde bu tür bir reform adı altında düzenleme yapılacağıının taahhüt edildiği kamuoyuna yansıdı, biliniyor. Avrupa Birliğinin Türkiye'ye İlerleme Raporları ve Katılım Ortaklığının belgelerinde üyelik şartı olarak ileri sürölüyor ve son olarak da Amerika Birleşik Devletleri ile 22 Eylül 2003 günü bilinen sekiz buçuk milyon Dolarlık antlaşmanın koşullarının birinin de yine bugün tartışmakta olduğumuz bu tasarı ile projelendirilen vaatler olduğunu yine kamuoyu biliyor.

Değerli arkadaşlar, bütün bunlar ele alındığında ortaya çıkan durum şudur; Her bölgeden bir milletvekili çıkartılması, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, merkezi yapılanmaya son verilmesi. İki ayaklı bu projenin, her ikisinin de vardığı sonuç Türkiye'yi bölgelere, tarikatlara ve mezheplere ve milliyetlilik temelinde etnik temellere, çeşitli birimlere ayırma projesidir. Düşününüz, eğer gerçekten çok demokratik görünen, ne diyorlardı, diyorlardı ki Türkiye'de bugün lider sultası vardır, millet vekillerinin iki dudağının arasındadır, parti başkanlarının iki dudağının arasındadır millet vekilleri, halk seçtiği milletvekillerini tanımamaktadır, lider kimi işaret ederse onu seçmek durumunda kalmaktadır, bu demokratik

değildir, dar bölge olursa insanlar seçtiklerini bilirler ve lider sultasına son verilir gibi gayet masumane bir programla ortaya çıkıyorlardı. Peki, kazın ayağı böyle midir?

Gerçekten Türkiye'yi dört yüz elli bölgeye ayırınız, beş yüz elli bölgeye ayırınız ve her bölgeden bir milletvekili seçiniz. Türkiye'nin nasıl bir yapılanma içinde olduğunu biliyorsunuz. İstanbul'un belli ilçelerinde belli mezhepten yurttaşlarımız oturmaktadır, eğer o bölgede Alevi yoğunluğu varsa siz orada milletvekili olabilmek için Alevicilik yapmak zorundasınız, eğer belli bir tarikatın hakim olduğu bir bölgeden milletvekili olmak istiyorsanız o zaman o tarikatın çıkarlarını savunmak, o tarikatın temsilcisi olmak zorundasınız hatta ondan da öte o tarikatın lideri kendisi olacaktır ya da kendi işaret ettiği milletvekili olacaktır. Türkiye'de dolayısıyla parlamentoda Alevi milletvekilleri, Kürt milletvekilleri, bilmem ne mezhebinin milletvekilleri ya da sayfiye yerlerindeki bilmem ne mafyasının temsilcileri milletvekili olacaktır. Türkiye'yi o temelde, böyle bölmek istiyorlardı, yerel yönetimler üzerindeki planlarıyla da bugün gündeme geldiği boyutlarla da bir başka şekilde bölmek ve parçalamak istemektedirler. Dolayısıyla 1980'den bu yana Türkiye'ye dayatılan proje budur. Bir zamanlar Avrupa Birliğine giden yol Diyarbakır'dan geçer diyorlardı, bu masumane üst düzey bir ifade idi, bugün gerçekten bu yolun temel taşlarını bu tartışmakta olduğumuz tasarı ile adım adım döşemektedirler diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz yıl içinde kamuoyu önünde tartışmaksızın, sessiz sedasız parlamentodan iki tane uluslararası sözleşme geçirdiler, kamuoyuna ikiz

sözleşmeler diye geçen bu sözleşmeler, bir tanesi "Siyasi Ve Medeni Haklar Uluslararası Sözleşmesi", diğeri "Ekonomik, Sosyal Ve Kültürel Uluslararası Sözleşmesi" aslında 1966 yılında bağitlanmış olan bu sözleşmeler yaklaşık kırk yıl sonra Türkiye tarafından birden bire gündeme getirildi ve onaylandı. Gündeme getirilen bu sözleşmelerle aslında şimdi tartışmakta olduğumuz yasa tasarısının da alt yapısını oluşturan uluslararası dokümanlardı, bütün bir paketin parçası olduğunu göstermek açısından bu sözleşmelerden bir, iki madde okumak istiyorum; kendi kaderini tayin hakkı başlığı adı altında ki parlamento tarafından kabul edilmiş, Resmi Gazetede yayınlanmış, Anayasanın 90. madde çerçevesinde Türkiye açısından bağlayıcı metin haline gelmiş iki sözleşmeden söz ediyorum, diyor ki kendi kaderini tayin hakkı, madde 1, bütün halklar kendi kaderlerini tayin hakkına sahiptirler, bu hak vasıtası ile halklar kendi siyasal statülerini serbestçe tayin edebilir ve ekonomik, sosyal ve siyasal gelişmelerini serbestçe sürdürebilirler, 2, bütün halklar doğal kaynakları ve zenginlikleri üzerinde kendi yararına serbestçe tasarrufta bulunabilir, bir halk sahip olduğu maddi kaynaklardan hiçbir koşulda yoksun bırakılamaz.

Değerli arkadaşlar, etnik parçalanma tehdidi altında bulunan Türkiye gibi bir ülkede şimdi sözünü ettiğimiz bu tasarı ile birlikte federatif yapıya giden ilk adımlar atıldığı zaman bu uluslararası sözleşme ile birlikte değerlendirdiğinizde gerçekten Türkiye'nin büyük bir bölünme tehdidi ile karşı karşıya bulunduğunu görmemek için saf olmak gerekir diye düşünüyorum. Bu saptamaları

yaptıktan sonra fazla meselenin siyasi boyutlarına girmeksizin bana düşen görevi yerine getirmeye çalışacağım.

Söz konusu tasarı, gerçi konu diğer boyutları gibi renkli değil ama eninde sonunda bu tasarı son tahlilde eğer çok direnilirse Çankaya'da yada Anayasa Mahkemesi karşısında hesaplaşmaya konu olacak ve dolayısıyla bunun Anayasa açısından değerlendirilmesi konunun en pratik, en işlevsel yönü itibarı ile ele alınması anlamına geliyor, her ne kadar sıkıcı olsa da. Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz Anayasanın 123. maddesinde idarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim olarak ifade ediliyor ve 2. bölümün 4. alt başlığı da idaredir, idarenin esasları düzenlenirken idarenin bütünlüğü ve kamu tüzel kişiliğine ilişkin 123. maddede idare kuruluş ve görevleri ile bir bütündür ve kanunla düzenlenir deniyor. İşte bu ikili yapının idarenin örgütlenmesinde parçalanma ve dağılmaya yol açmaması için idarenin esasları arasında bütünlük ilkesine özel bir yer verilmiş ve Anayasada özel olarak vurgulanmıştır. Amaç bu ikili yapıyı neden ile Türkiye'nin bölünmemesi ve parçalanmaması içindir. Genel olarak üniter yapı vesaire dediğimiz ve konumuz açısından bizi ilgilendiren hüküm Anayasanın sözünü ettiği bu 123. maddesidir. Merkezi idarenin düzenlendiği 126. maddede ise Türkiye merkezi idare kuruluşu bakımından coğrafya durumuna, ekonomik şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre illere, illerde kademeli bölümlere ayrılır deniyor. Madde dikkatle incelendiği zaman görüldüğü gibi merkezi idarenin kuruluşu esas olarak coğrafi bakımdan

düzenlenmiştir, merkezi idare erkinin ülke coğrafyasına nasıl yayılacağı belirtilmiştir, merkezi idarenin görevi genel olarak kamu hizmetleri olarak belirlenmiş ve bir istisna getirilmemiştir. Merkezi idare tanımlanırken görev kamu hizmetleridir, istisnası düzenlenmemiştir. Mali idarelere geldiğimizde 127. maddede il, belediye veya köy halkının mahalli, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirlenen ve karar organları gene kanunla gösterilen seçmenler tarafından oluşturulan kamu tüzel kişileri, olarak tanımlanmıştır mahalli idareler yani görev tanımı Anayasanın 127. maddesinde açıktır. Görevi nedir, mahalli, müşterek ihtiyaçların giderilmesi. Mahalli idareler merkezi idareden farklı olarak bu görevle teşhis edilmişlerdir yani merkezi idare devlet iktidarı ve tüm kamu hizmetlerini illeri temel alarak ülke genelinde örgütleyecektir, mahalli idareler ise sınırlı bir coğrafyada yalnızca ortak ihtiyaçların karşılanması için örgütlenecektir.

Anayasaya göre idarenin kuruluşunda merkezi idare genel yetkilidir, mahalli idareler ise yalnızca özel yetkilidir ve mahalli ihtiyaçlarla sınırlı olarak yetkilidir. Oysa tasarıda görüldüğü gibi değerli konuşmacıların benden önce detayları ile anlattıkları gibi bu yapı tersine çevrilmektedir, merkezi idarenin görevleri istisnai görevler, mahalli idarelerin görevleri ise genel görevler haline getirilmektedir ve merkezi idarenin görevleri tadadın sayılmaktadır. Merkezi idarenin görevlerinin bu tadadın sayılanların dışında bir görev yerine getiremeyeceği ve yerel yönetimlerin görev alanlarına mahalli idarenin görev alanlarında bu hizmetleri zinhar yürütemeyeceği ve müdahale edemeyeceği şeklinde

bir yapılanma ve düzenleme getirilmektedir. Dolayısıyla bu yapılanma, Anayasanın 126 ve 127. maddelerine açıkça aykırıdır. Bu benim kişisel kanaatim olmanın ötesinde zamanımız olmadığı için girmiyorum. Anayasa Mahkemesinin çeşitli vesilelerle gerek yerel yönetimlerin yetkileri gerekse diğer kamu tüzel kişiliklerinin görevlerinin saptanmasına ilişkin çeşitli kanunlar ve kanun hükmündeki kararları ile ilgili iptal kararları da aynen bu biraz önce ifade ettiğim çerçeveyi çizmekte ve bu yapılanmanın tersine çevrilmesi, bırakınız tersine çevrilmesini bu yapılanmaya ters düşecek yasal düzenlemelerin Anayasanın 126. ve 127. maddelerine aykırı düştüğünü açık olarak ifade etmektedir.

Öte yandan kamu yönetimi temel kanun tasarısı, idareleri kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi konusunda da yetkilendirmektedir, ilgili hükme göre merkezi idare ve mahalli idarelerinin yetkili organlarının kararı ile uygun görülen hizmetler, bakınız hiçbir sınırlama yok, uygun görülen hizmetler özel sektöre ve alanında uzmanlaşmış sivil toplum örgütlerine gördürülebilir denilmektedir. Bilindiği gibi kamu hizmetleri ya devlet organlarınca doğrudan, emanet diye ifade edebileceğimiz yöntemle yada imtiyaz sözleşmeleri ile özel kişi ve kuruluşlara yaptırılır. İdarenin bu yöntemlerden ikincisini yani imtiyaz sözleşmeleri ile özel kişi ve kuruluşlara kamu hizmetlerini yaptırabilmesi konusunda özel olarak yetkilendirilmesi gerektiği yine Anayasa Mahkemesi kararları ile belirgindir. Anayasanın 123. maddesi de bunu öngörmektedir çünkü 123. maddeye göre idarenin kuruluş ve görevleri kanunla düzenlenmek zorundadır. Kanunla düzenlenmemiş bir görevi yerine

getirmesi ve tasarıda demin sözünü ettiğim yetki kullanımı ile kanunla özel olarak yetkilendirilmemiş, genel yetki yetmemektedir, özel olarak yetkilendirilmediği bir konuda bunun özel kişi ve kuruluşlara, bu hizmetim gördürülmesini, bu konuda imtiyaz sözleşmesi bağitlanmasını olanaksız kılmaktadır. Anayasa Mahkemesinin yine bir çok kararında da bu hususun altı çizilmiştir. Dolayısıyla devletin kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişiliklerinin genel idare esaslarına göre yürütmekte oldukları görevleri özel kişilere gördürülemeyeceği Anayasa hükmüdür ve Anayasanın 128. maddesine de bu düzenleme aykırıdır.

Anayasanın bilindiği gibi 7. maddesinde yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir, bu yetki devir edilemez, biraz önce okuduğum tasarıdaki hükmü göre herhangi bir düzenleme yapılmaksızın, genel olarak Anayasanın 123. maddesinde idarenin görevleri kanunla düzenlenir denmiş olmasına rağmen genel bir yetki ile idarenin dilediği kamu hizmetini özel teşebbüse gördürebilmesi aynı zamanla yasa ile düzenlenmesi gereken bir konuda idareye genel yetki verildiği içinde Anayasanın sözünü ettiğim 7. maddesine yani yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesine aykırıdır şimdi zamanımız olmadığı için bu konudaki Anayasa Mahkemesi kararlarına eğer ihtiyaç olursa ikinci turda girmek üzere bu konuyu burada bırakıyorum.

Değerli arkadaşlar, son olarak şunu söylemek istiyorum, bu son tahlilde, hatta biraz daha derinleştireyim dilerseniz, bunlardan ibaret değil sadece başlıklarını ifade edeceğim; Milli Eğitim ile ilgili proje. Milli eğitim ile ilgili proje

Anayasanın 42. maddesine aykırıdır. Ormanlarla ilgili bir proje, Anayasanın 169. maddesine aykırıdır. Enerji ve madenlerle ilgili proje, Anayasanın 168. maddesine aykırıdır, detaylarına girmiyorum. Tarım ile ilgili proje, Anayasanın 45. maddesine aykırıdır. Tarih, kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili yönü Anayasanın 63. maddesine aykırıdır. Sayıştay ve yerel yönetimlerin denetimi ile ilgili düzenleme, bu ilgilendiren yönü itibarı ile Anayasanın 160. maddesine aykırıdır. Sayıştay ile ilgili düzenleme aykırıdır. Yerel yönetim sınırlarının birleştirilmesi ile ilgili düzenleme biraz önce söylediğim gibi, yönü yanı sıra 127. maddenin son fıkrasına da aykırıdır çünkü yerel yönetimlerin birlikte, kendi aralarında kuracakları işletmeler konusundaki yerel yönetim inisiyatifini de kaldırmakta, bunu sadece merkezi bir kararla bazı yerel yönetimlerin aralarında birlik sağlama yükümlülüğü getirmektedir. Yerel yönetimlerin gelirleri itibarıyla Anayasanın 73. maddesinin son fıkrasına aykırıdır. Katma bütçe açısından Anayasanın 163. maddesine, Sayıştay ile ilgili maddesine ve 163. maddesinin diğer fıkralarına aykırıdır. Detaylarına girmek istemiyorum, esas itibarı ile söylemek istediğim şey şudur; bu proje tümüyle Anayasanın en az on, on beş maddesi ile çelişki içindedir. Bunu ben tespit etmiyorum, bunu Komisyonda bizzat tasarının mimarları tespit ediyorlar ve benim madde olarak aktardığım konularda bir Anayasa değişikliğine de gereksinim olduğunu kendileri ifade ediyorlar fakat yangından mal kaçırırcasına bir Anayasa tartışması yapmaksızın bu tasarımı Meclisten geçirme girişimlerinde ısrar ediyorlar.

Bunun Türkçe'si şudur; eğer bu noktada direnecek olurlar ise bu kanun kesinkes, bu sözünü ettiğim maddeler itibarı ile Anayasa Mahkemesi tarafından iptali mukadderdir diye düşünüyorum fakat Türkiye'de izlenen yöntem şudur, bir Mehter yürüyüşü sergilenmektedir iki adım ileri bir adım geri. Eğer iki adım ileri attıysanız ondan sonra atacağız bir adım geriye rağmen yinede bir mesafe kat etmiş olursunuz. Bu perspektif ile hareket etmektedirler ama kişisel kanaatim şudur, Türkiye bugün deyim yerinde ise bir Fetret dönemini yaşamaktadır. Bildiğiniz gibi Fetret, iki peygamber arasındaki boşluk, iktidar boşluğu dönemidir veya iki padişah arasında iktidar boşluğu dönemidir. Türkiye yaşamakta olduğu bu Fetret döneminden kanımca gerçekten Cumhuriyet değerlerine sahip çıkan, Türkiye'nin ulus devletini ayakta tutma iradesine sahip bulunan güçlerin kazanımı ile sonuçlanacaktır. Bugün bu projenin mimarları çok açık deyimle ellerini prize sokmaktadırlar, çarpılacaklardır.

Saygılar sunuyorum.

Av. Atila SAV : Teşekkür ederim Sayın Cengiz. Efendim, Sayın Cengiz'in açıklamalarına bir ufak ekleme yapmak istiyorum. Şimdi temel yasa terimi bizim yasama geleneğimizde yok, gerçekten. Temel yasa denmesinin bir nedeni sanıyorum ki yasaların üstünde Anayasanın altında bir ara norm kademesi hiyerarşisi içinde bir ara kademe yaratmak çünkü bu yasanın bir çok maddesinde başka yasaların, başka işlerin, başka alanların düzenlenmesi için yasalara yollama yapıyor. Sayın Cengiz'in belirttiği gibi bir yasa diğer bir yasanın çıkarılmasını öngörme yolunda yasama organına talimat vermez, veremez.

Nitekim yapılması gereken birtakım yasa düzenlemeleri var. bunlardan bir tanesi yapıldı, Kamu Mali Yönetimi Ve Kontrol Kanunu çıktı. Devletin 1050 sayılı kanun ile düzenlenen Muhasebeyi Umumiye kanunu yerine yeni bir kanun çıktı ama bu yetmiyor. Arkasından belediye kanunu 1580 sayılı, Büyükşehir belediyeleri ile ilgili 3030 sayılı yasa ki o konuda bir düzenleme yapıldı ama Anayasa Mahkemesi yürürlüğün durdurulması kararını verdiği için şimdilik bekliyor. Köy kanununun değişmesi gerekecek, şehir ve kasabalarda muhtarlıklar kurulmasına ilişkin kanun her halde değişecek. İl Özel İdarelerini düzenleyen, İdareyi Umumiye Vilayat kanunu değişecek. Belediye gelirleri kanunu değişecek. Sivil toplum örgütleri ile ilgili birtakım düzenlemelerde yapılması gerekiyor çünkü sivil toplum örgütlerine yahut demokratik kitle örgütlerine belli görevler veriliyor bu kanunla. Bir başka olasılıkta temel kanun deyimini bizim mevzuatımızda, iç tüzükte, iç tüzüğün 91. maddesi ile girdi. Oradaki temel kanun deyimini bir kanuna temel kanun demek yetmiyor, kanunun içeriğinden, özünden ve niteliğinden gelen önemi varsa bunun ve hacimli bir yasa ise yasanın tümünün, teker teker tartışılarak kabul edilmesi maddeler halinde kabul edilmesi zor olacağından, uzun zaman alacağından ve birde yasanın sistematığının bozulması tehdidi ve tehlikesi olduğundan bazı yasaların Türkiye Büyük Millet Meclisindeki gruplar tarafından oy birliği ile temel kanun kabul edilmesi halinde topluca görüşme ile Meclisten çıkartılmasını öngörmekte. Acaba bu kanun içinde, temel kanun içinde, böyle bir taktik şeyimi düşünüyorlar yasama yöntemi düşünüyorlar diye akla gelmiyor değil. Sanıyorum ki gerçi 91. maddeyi Anayasa

Mahkemesi iptal etti çünkü ilk kabul ediliş şeklinde grupları yani Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık, Danışma Kurulunun oy birliği ile karar vermesi halinde bir kanun temel kanun sayılıyordu. Bu, parlamentodaki genel bir mutabakatı belirliyor. Halbuki değişiklikle bunu çoğunlukla şekline çevirdiler, çoğunluğun kabul etmesini ise Anayasa Mahkemesi, azınlığa çoğunluğun tahakkümüdür binaleyn demokratik devlet esaslarına, ilkelerine uygun değildir diye iptal etti. Şimdi bu durum iç tüzük bakımından ortada olan bir durum.

Tabi bir başka boyutu çıkıyor olayın, hani bu kanun Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan bu yana Lozan Antlaşması ile ve 1924 Anayasası ile ki Anayasalarla bugüne kadar gelen temel düzenimizi merkezi, üniter devlet yapısını bölmeye, parçalamaya yöneliyor. Biliyorsunuz, devletin küçültülmesi diye belirlenen bir kamu yönetimi anlayışı 1983 yılından sonra bizim siyasal terminolojimize girdi. Bir şeyin küçülmesi birkaç türlü olur; bir taze şey olduğu yerde büzüşür, suyunu kayıp eder, küçülür. Bir başka şekilde onu parçalayarak küçültebilirsiniz, parçalara bölersiniz çünkü parçaları yönetmek bütünü yönetmekten daha kolaydır, parçalara hüküm etmek daha kolaydır. Nitekim öyle bir şey var, hani saman demetini kıramazsınız ama tek tek samanları kırabilirsiniz, öyle ise saman demetini bölmek istiyorsanız, hiç boşuna demet halindeyken kırmaya veya parçalamaya çalışmayın çözün bağını ondan sonra parçaların her birini teker teker nasıl olsa kırarsınız.

Buradaki düşünce yani bu yasanın getirilmesindeki gizli niyet, amaç değil, gizli niyet korkarım ki, konuşmacıların

konuşmalarından da anlaşıldığı üzere kanun koyucunun yahut tasarımı hazırlayanların kafasının arkasındaki düşünce Türkiye Cumhuriyetini üniter yapısını bölerek, parçalayarak bir çeşit feodaliteyi canlandırmak. Feodalite yalnız ekonomik bakımdan olmaz, etnik bakımından, inanç bakımından olur, başka nedenlerle olur yani yerel beylikleri ki bu benzer düzenlemeyi üniter bir devlet olan Fransa'da başka türlü olmakla birlikte yaptılar, yerel yönetimlere yetkilerin artırılması sonucunda ortaya çıkan düzenden bugün Fransız hukukçuları da bir tür feodalite yaratıldı yolunda şikayet etmektedirler yani böyle bir feodalitenin yaratılması Türkiye Cumhuriyetinin üniter yapısını bozar, parçalar ve böler ise Türkiye Cumhuriyetinin gücünden rahatsız olanların çevrelerin ve devletin gücünden rahatsız olan çevrelerin istedikleri olur diye bir şey çıktı gibi geliyor. Tabi, biz bir hukuk kuruluşu olarak konunun öncelikle hukuki açıdan değerlendirilmesini yahut bir ölçüde öncelikle hukuki açıdan değerlendirilmesini yapıyoruz. Normlar sistemi içerisindeki yeri bakımından eleştiriye tabi tutuluyor, birde Anayasaya aykırılık bakımından çok ciddi eleştiriler var. İşin, bu eleştirilerin arkasındaki yasal boyutta tabi bir aydın topluluk tarafından yapılan değerlendirmede önemli çıkış noktalarını vermektedir.

Şimdi ikinci tur konuşmalar için, sanıyorum birinci turda yeterince açıklanamayan bazı noktalarda ayrıntıya girmek gerekiyor, niyeti daha iyi anlamak için çünkü biliyoruz yine son zamanlarda siyasal terminolojiye çok yerleşen bir şey var, tahkiye acaba neyi gizliyor yani şair demiş ki şiirin dahi kasıt etmesi cana gülerektir, şiir orada aslan anlamına

geliyor, aslında avını yiyeceği zaman gülüyormuş gibi yaklaşırmış aslında tabi onun niyeti başka bir şey, parçalamak avını. Şimdi burada da öyle.

KATILIMCI: Sualleri sormak için on, on beş dakika zaman verecek misiniz?

Av. Atila SAV : Efendim, daha vakit var Sorular için yazılı soru gönderirseniz ve kime sorulduğunu belirtelim.

KATILIMCI: Böyle toplantılarla bu millete en iyi iyilik yapılacaktır ve tarih, tarih soracaktır. Burada ne söylüyorsunuz.

Av. Atila SAV : Bir dakika efendim, siz lütfen istirahat buyurunuz, telaş etmeyin, her şey konuşulacak, konuşulmayan bir şey kalmaz. Yalnız sizde hep bu alışkanlığı götürüyorsunuz toplantılarımızda. Onu da biliyorum.

KATILIMCI: Alışkanlık, yalnız gerçeklere dokunmuyorsunuz.

Av. Atila SAV : Efendim, lütfen. Gerçeklere dokunma sırsı size gelecek, merak etmeyin. Şimdi değerli dinleyenler vaktimizde ilerledi, biliyorum. Sayın konuşmacıların konunun derinliğine incelemesi bakımından bazı noktalarda ayrıntılara da değinecekleri ikinci tura geçiyoruz. Belki ilk turda söylenemeyen bazı konular var, onlara da değineceklerdir. Arkadaşlarımız kağıt dağıtıyorlar, Beyefendiye de verin soruları neyse yazsın.

KATILIMCI: Benimki soru değildir ve ben bu toplantıyı protesto ediyorum....

Av. Atila SAV : Evet, devam ediyoruz. Sayın Profesör Doktor Birgül Ayman Güler ikinci turdaki konuşmasına başlıyor efendim, sağ olun..

Prof. Dr. Birgül Ayman GÜLER : Çok önemli katkılarla konu aslında hem genişlemesine hem de derinlemesine kanımca ortaya çıktı ama bu on dakika içerisinde konuşmamın ilk bölümünde zaman ayıramadığım üçüncü bacağa zaman ayırayım.

Bir hatırlatmaya belki ihtiyaç var, bu tasarının üç temel noktadan hareket ettiği, bunun birinin yerellik ilkesi, birinin düzenleyici devlet ilkesi, üçüncüsünün de yönetim ilkesi olduğunu söylemiş idim. Yerellik ilkesinin çok açık ifadesi 5/e maddesidir. Aslında belki oradaki dile getiriliş tarzıyla bir okumakta fayda var çünkü tasarının kendini ifade ediş tarzı ile gündeme getirdiği ilkeler arasında oldukça büyük bir açık var. ifade tarzına bakarak ilkeyi yakalamak çok kolay değil.

5/e maddesinde deniyor ki:

Görev, yetki ve sorumluluklar hizmetten yararlananlara en uygun ve en yakın birime verilir.

Bu maddeyi Subsiyalite ilkesi olarak konuşmuştuk. Düzenleyici devlet ilkesi Nisan nüshasında amaç maddesinde vardı, eleştiriler üzerine o düşürüldü, şimdi düzenleyici devlet ilkesini ilke olarak yakalayacağımız madde ve fıkra 5/c'dir. Yapılacak yeni düzenlemeler ve ihdas edilecek birimler için düzenleyici etki analizi yapılır, bundan ibaret, son derece kısa, son derece teknik suratlı bir ifade ile düzenleyici devlet sosyal devletin yerine inşa ediliyor. Elbette bu belirsiz görünen ilkelerin yeri çok önemli.5/e ve

5/c, kamu yönetiminin kuruluş ve işleyişimin temel ilkeleri başlığı altında yer alıyor. Eğer tasarının herhangi bir yerinde olsa idi belki birine teknik birine de, evet, ya halka hizmet, yakınlık iyi bir temennidir diye yorumlayıp geçmek mümkün olabilirdi ama yeri bu hükümlerin ayrıntılı incelemeyi gerektiriyor.

Üçüncü olarak 5/d maddesinde yönetim ilkesinin belirlediğini görüyoruz, pardon 6/d maddesinde yönetim ilkesinin belirlediğini görüyoruz. Diyor ki bu madde merkezi idarenin genel yetkilerinden biri kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör, kamu kuruluşları niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütleri arasında, meslek kuruluşlarını bir yana koymanızı rica edeceğim, çünkü sivil toplum kuruluşları içinde genellikle değerlendirilir, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör ve sivil toplum örgütleri arasında, üç aktörden söz ediyor, kamu, özel sektör, STK'lar, iletişim ve iş birliğini sağlayıcı mekanizmalar oluşturmak, kabul edilebilir. Aktörlerin bu tarz sayılmasına itiraz edeceğim ama iletişim ve iş birliği sağlayıcı mekanizma, evet yani bir katılım modeli karşındaki buna niye hayır diyeyim, mekanizmalar oluşturmak, hizmet ve işlem kapasitelerini geliştirmek deniyor.

Şimdi merkezi idarenin genel yetkilerinden birisi, kamu kurum ve kuruluşları, merkezde de yerelde de bunu yapacak, artı özel sektör, artı STK dediği yapılar arasında iletişim ve iş birliği sağlamak ama bununla yetinmemek. Bu mekanizmalara, bu iş birliği mekanizmalarına hizmet ve işlev kapasitelerini geliştirmek, herhangi bir mekanizmanın işlevlerini genişletiyorsanız onun hizmet kapasitesini

güçlendiriyorsanız yaptığınız şey bir kurum yaratmak demektir. Yeni bir hizmet tanımlamak demektir, o hizmeti yerine getirmek üzere o yapıya yeni görev, yetki, kaynak vermek demektir. Bu 1989 yılında Dünya Bankası tarafından Afrika için hazırlanmış bir raporda ilk olarak ortaya atılan, 1992 yılında OECD'nin tartışıp uygun bir yönetme tarzıdır diye kabul ettiği, 1997 yılında da Birleşmiş Milletlerin yönetişimi yeniden tanımlamak ismi ile resmi bir dokümanla benimsedim diye dünyaya ilan ettiği yeni katılım modelidir. Bu bir katılım modelidir. Katılım devletin aldığı kararlara toplumun çeşitli unsurlarının katılması diye tanımlanabilir, devlet ve başka, toplum dediğimiz unsurun onun karar sürecine, uygulama sürecine katılması, onu denetlemesi, katılım budur. O halde bu modelde katılımcı bir modeldir kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülen hizmetlerde kamu kurumu, özel sektör, STK Kamu kurumu devlete ait, özel kurum ile STK topluma ait unsur olarak birlikte çalışacaklar, model katılımcıdır ancak her katılımcı model, pardon, şunu söyleyelim önce, model katılımcıdır, o yüzden de iddiası şudur, ben bir devrim yapıyorum. 20. Yüzyıl boyunca toplumlar yönetildiler, yönetim vardı. Halkın oraya katılıma dilekçe mekanizmaları ile, seçim yolu ile oldukça gevşek araçlarla sağlanabilmişti. O yüzden de devlet aşırı hantallaştı, kendini amaç haline getirdi ve toplumları boğdu. En etkili katılım mekanizmalarını geliştirebilmek için devletin tek başına kullandığı karar gücünü toplumun çeşitli unsurları ile fiili ve gerçek anlamda paylaştırmalıyız, akla, iki yüz yıldır, üç yüz yıldır herhalde insan aklının aradığı model bu, nasıl yaparız da yönetme gücünü toplumun bağrına çekeriz, böylece demokrasiye doğru açılırız. O yüzden diyor ki ben

bunu yapacak bir formül buldum, bu formül gerçekten yönetimin, idarenin eline toplumu ortak etti, o yüzden de yöneten burada, yönetilen burada ayrımını ortadan kaldırdım, yönetme işini karşılılık esasına dayandırdım, o yüzden artık yönetim bitti. Artık yönetim modeli bir iktidar var. şimdi katılımcı bir model olduğunda sanırım hiç endişe etmemek gerekiyor, öyledir. Çünkü katılımın tanımı devlete toplumun katılımıdır.

Büyük sorun şu; katılımı sağlanan unsurlar yönetimin demokratikleşmesine katkıda bulanabilecek unsurlar mıdır?, toplumu özel sektör ve STK dediğiniz şey temsil edebilir mi? Bu mantık şöyle kuruluyor, toplumun genel işlerini yapacak bir bürokrasi var, bu bürokrasi mutlaka karar ve uygulama sandalyelerinde oturacak, ondan vazgeçemeyiz. Neo-liberalizm devletten vazgeçmiyor, devleti koruyor ama devleti dönüştürüyor, rolünü, işlevini ve tanımını, sahiplerini, iktidarın kaynağını değiştiriyor. Tartışma konumuzda bu zaten. Kamu kurum ve kuruluşları temsilcilerinin bulunması önemli, yetersiz, toplumu katıyorum, toplum kim, toplum inanılmaz geniş, karmakarışık, darmadağın bir yapı. İçinde kadınlar, yaşlılar, emekliler, gençler, işçiler, köylüler, iş verenler, çiftçiler yani neredesene sonu gelmeyen bir liste halinde toplumu tanımlayabilirim. Bu grupların tümünü, kamu iktidar sandalyelerine ortak edemem. Bunların içinde en yaratıcı, en risk alan, en gözü pek, toplumsal kalkınmanın motor gücü olan grup hangisidir?

Cevap veriyorum, iş verenlerdir, özel sektör diyorum. O halde kamu kurum ve kuruluşlarının yanına ikinci sandalye açılacaktır, oraya toplumun itici gücü özel sektör

oturtulacaktır, sosyolojik anlamı ile sermaye. Ancak insafli neo-liberal bakış yalnızca onları ortak ettirmek demek tüm toplumu ortak ettirmek demek değildir, geriye demin saydığım bütün o gruplar kaldı. O grupları da iktidarın eylem konusu her ne ise onunla doğrudan ilişiksi olanları aralarından çağırarak iktidara ortak etmeliyim. Şeker piyasasına ilişkin bir iş mi yapıyorum, orada kalkıp da eğitimciler derneğini çağırarak olmaz ama PANKO Birlik mutlaka olmalıdır, bir birlik, bir STK olarak sistemin temsilcisini, toplumun temsilini sektör için gelip orada gerçekleştirmeli. Böylece toplumun temsilini de gerçekleştirmiş olurum iddiası var.

Katılımcı bir model, demokratik bir model mi? kanımca değil çünkü bir sınıfın diğer sınıf üzerinde tahakkümünü inşa eden bir model, eski 141, 142 vardı ya, ceza oluştururdu eğer o hale geçerli olsaydı. Lütfen bunu tersinden düşünün, tersinden düşünmek en kestirme çözme yolu. Ben bir yeni katılımcı, devletin kendi başına yönetme gücünü artık kullanamadığı, toplumun katıldığı bir model istiyorum, o modelle aynı şeyi söyledim. Kamu kurum ve kuruluşları mutlaka olmalı, genel işler yapıyor, o modelle aynı ikinci önermeyi kabul ettim ama yetmez, toplum gelmeli ikinci sandalyeye. Toplum nedir? Aynı şeyi yaptım, bir sınıfsal sıralama yapmadım, grupları saydım, aynı soruyu sordum, bunların içinde en yaratıcı, değer yaratan, toplumu ileriye götüren, olmazsa olmaz olan hangisidir? İşçi sınıfıdır, emektir dedim. Emek kesimini aldım ikinci sandalyeye oturttum. Döndüm bende insafliyım, tüm toplumu yine de, yine de temsil etmez, dışarıda kalanların temsilini

sağlamalıyım ama o kadar kalabalıklar ki. Nasıl o kalabalığa STK adını verip yeni bir anlam yüklemişse yönetim, ideolojik davranmışsa o özgürlüğü bana da tanıyın şimdi. Gruplara baktım, dedim ki bunların içlerinden karar eylemine konu olan sektöre en yakın olanını seçeceğim ama bir genel şemsiye isim lazım bana, demokratik toplumsal örgütler dedim, demokratik kitle örgütleri dedim yada. STK yerine bende ideolojik bir tercih yaptım. STK lafı ideolojik bir tercihtir, STK ayı demokratik kitle örgütü lafının tercih edilmesi gibi ideolojiktir.

Demokratik kitle örgütü dediğim zaman kapsamı alanı içine TÜSİAD girmez, sermaye kitlesel değildir çünkü. Kitleselleşme niteliği olmayan şey tanımımın dışında kalır. Sivil toplumu denenen şeyde Hegel'den bu yana tanımlıdır, piyasa toplumunun unsurları demektir. Piyasa yada siyasi ifadesi ile burjuva toplumunun unsurları demektir, onun dışında kalanlar bu kavramın içinde yer bulamazlar. Sivil toplum kurumu, STK, sermaye tabanlı kuruluş demektir yani. Yönetişim öyle bir yapı çıkartıyor ki ortaya kamu kurum ve kuruluşları özel sektörü doğrudan temsil eden şirketler, STK adını verdiği sermaye tabanlı kuruluşlarla gerçek anlamda bir sınıfın diğer sınıf üzerinde tahakkümünü devlete açık iktidar ortağı olarak gerçekleştiriyor. Eğer Proveteryanın, ikinci formül oydu aslında değil mi aslında işçi sınıfı devleti, işçi sınıfı iktidarından söz ettim öbür formülde, buna devrim diyorsanız, bu karşı devrimdir. İkisi ararsında özü bakımından hiçbir fark yoktur. Yönetişim katılımcı bir formüldür, tüm devlet iktidarını sermaye sınıfına doğrudan doğruya, açık bir biçimde teslim ettiği için katılımcı ama anti-

demokratik bir formüldür. Bu formülün içerisinde ücretli çalışanlara, örgütsüz halk yığınlarına, yoksullara ve diğerlerine yer yoktur. Bu sınıf özünü görmediğimiz müddetçe katılımcı yönetim formülünün cazibesine kapılmak gerçekten çok kolaydır. Türkiye’de bu formül şuanda hayattadır yani yaşamın içindedir. Şeker Üst Kurulu, üst kurulların tümü aslında ama en açık Şeker Üst Kurulu bunun örneğidir, şeker, kamunun yönetimde olan bir alandır, Sanayi ve Tarım Bakanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi yasaları ile yürütülen bir alandı. Şeker Üst kurulu bir senedir faaliyette bulunuyor, TBMM ve hükümet tarafından kullanılan bütün yetkileri şuanda o Şeker Üst Kurulu kullanıyor. Siyasi denetim neredeyse yok, Ecevit hatırlıyorsunuz, söz geçiremiyorum ben bunlara diye yakınmıştı, hükümetin denetimi de üzerlerinde hemen hemen hiç yok. Düzenleyici reformların daha da özerk yapın diye kanatları altına aldığı üst kurullardan söz ediyorum. Şeker Üst kurulu üyelerinin arasında Sanayi temsilcisi, Tarım Bakanlığı temsilcisi, Maliye, Hazine temsilcileri var, özel sektörü temsilen iki kişi var. bunlardan bir tanesi kim dersiniz, Kargil, yani Kargil ile bağlantısı olan birisi değil, Türkiye’de İznik’i mahvederek çalışan Kargil’in pazarlama müdürü mü, temsilcilerinden biri mi, maaşlı elemanı, Kargil temsilcisi oturuyor. Türkiye Cumhuriyeti şeker üretimi, planlaması, kota sistemi, ithalat, ihracatı üzerine karar sandalyesinde Kargil oturuyor. Onun yanında özel sektörü temsilen Konya Şeker fabrikaları nedeni ile özel sektör temelinde çalışıyor bu fabrika ama PANKO Birliğin fabrikası, PANKO Birlikten gelen başkanı yanılmıyorsa temsilci olarak oturuyor. Bununla beraber IMF Stand- by antlaşması Türk şeker fabrikalarının, yirmi

yedi tane fabrikanın satışını öngörüyor biliyorsunuz, Aralık 2003'e kadar bitecekti, bitmedi önümüzdeki birkaç ay sürecektir. O satış gerçekleştirildiğinde şeker fabrikalarının kimin eline geçeceğini tahmin edebiliriz, Kargil'in t, yerli ortakları var, benim tahminim Ülker, benim tahminim değil, uzmanlara dayanarak söylediğim bir tahmin. Nişasta bazlı, sakoroz bazlı vesaire tartışmalarının içerisinde Kargil'in zaten ortağı olan, Kargil nedeni ile memlekette ayakta duran bir yerli özel sektör şirketi sandalyelerden birinde oturuyor.

PANKO Birlik özel sektör haline de gelmiş gördüğünüz gibi, işler karışık. Burada bürokrasinin özel şirket çıkarları karşısında kamu yararını koruyarak karar alabilmesi mümkün müdür? Mümkün değildir. Kurulan sistemde biraz önce öyle bir devlet sistemine gidiyoruz ki düzenleyici devlettir, onun için öncelik piyasada demiştik, işte size mekanizması. Yönetişim tipi bir iktidar, bürokrasi, özel sektör, sivil toplum tabanlı kuruluş namlamına STK ortaklığından oluşmuş katılımcı yönetim iktidarı halka, halkın örgütlü güçlerine yer vermeyen bir iktidar olarak gerçekten bir karşı devrim gerçekleştiriyor. Kavramları artık çok net algılamaya başlamak lazım, ben şeffaflığa kaşıyım mesela. Katılımcılığa karşıyım, hesap verebilir bir kamu yönetimi istemiyorum, cevap verebilir, denetlenir bir kamu yönetimi istemiyorum. Bunların üzerinde durmak gerekiyor çünkü bu kavramların hepsi şu konuştuğumuz büyük sömürgeleştirme sürecinin kurucu kavramlarıdır. Bize yapılan çağrıyla bu kavramları ortaya atıldığında içine doldurulan anlam aynı değildir. Şeffaflık ilkesi, çok önemli bir ilke, Türkiye'de demokrasi mücadelesi bunun üstünde

durdu, devlet sırlarını bitirin, yurttaşın haklarını verin, şeffaf çalışın, bana hesap verin. İnanılmaz bir demokrasi mücadelemiz var bizim o yüzden ruhumuzu çok okşuyor. Şeffaflık uygulamalarının örneklerinden bir tanesi Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun televizyonda yayınlanmasıdır. Orada yapılan tartışmalar sırasında milletvekilinizi arayıp, şu önergeyi ver, yanlışa gidiyor bu iş dediğiniz oldu mu? Bireysel olarak. Örgüt yöneticileri, örgütler, Genel Kurulu oradan izleyip, yanlış oluyor, aman telefon, Genel Kuruldan milletvekilini çıkarmak, al bu önergeyi ver diye zorlamak, böyle bir eyleminiz oldu mu? Ama Avrupa Birliği Komisyonunda görev yapan raportör ve başkanların, TRT Meclis Televizyonun seyredip Brüksel'den yahu ne yapıyorsunuz, doğrudan yabancı yatırım kanununda o önerge nereden çıktı diye müdahale ettikleri oldu, bunun tanıkları var. Şeffaflık dediğiniz şey ilkece sağladınız ama kullanma mekanizmalarınız var mı, bunun üzerinde durdunuz mu? O kadar dışarıdan ki. Şeffaflığı öneren bunu nasıl kullanacağını biliyor, mekanizmasını biliyor, ne kazanacağını biliyor. Biz hep istedik ama ne zaman mekanizma öngördük? İlke geldi, kullanılabilir halde mi, erişilebilir halde mi? Şey gibi seyahat özgürlüğüne, evet mutlaka olmalı, cebimde kuruş para yok, yürümekten başka yolum yok ama seyahat özgürlüğü benim için demokrasinin vazgeçilmez ilkesi, onun gibi, biraz komik. Burada kavramlar sıradan değil, kavramlar 21. Yüzyıl devletinin kavramları, o devlet yönetim devleti, o devlet düzenleyici devlet, o devlet yerellik devleti. Öyle bir şey var ki ulusal ile sosyal aynı anda ortadan kaldırılıyor. Çarpıcı olan bu yapılırken demokrasi

çıgırı açılıyormuş gibi sunuluyoruz. Sunulabilme gücünü sanıyorum bizim hakkımızdaki kavram kargaşasından alıyor.

O yüzden artık zaten uygulamalarla berber geç kaldıkta, yinede hiçbir zaman geç kalınmamıştır toplumsal mücadelelerde. Bu kafa karışıklığı nedeni ile kolay geçenlere izin vermemek gerekiyor. Bu turda bu kadar sözle izninizi alacağım. Sağ olun.

Av. Atila SAV : Çok teşekkürler Sayın Birgül Ayman'a. Efendim, söz sırası başlangıçtaki, birinci turda olduğu gibi Sayın Bircan Bey'e yöneliyor. Buyurun,

Bircan AKYILDIZ : Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Gerçi konunun hemen hemen bütün detaylarına değinildi ama benim kafamda oluşan bir görüntü daha var. Sayın Hocamıza teşekkür ediyorum.

Kargil, firma, Ülker bağlantısında şeker fabrikalarının özelleştirilmesi ya da kapatılması dünyada kullanılan nişasta bazlı şeker oranı ithalat, ihracat ve üretim ilişkileri ve Türkiye'deki durumu çok karmaşık olmakla beraber sadece bir tek noktaya değineceğim. Kargil'in ortaklarından bir tanesi Sayın Bush'tur, Başkan Bush. Cola-Turka'nın üreticisi Ülker'dir. Dağıtıcısı da Sayın Başbakanın şirketlerinden birisidir. Onun için şekerle ilgili gelişmeleri de bundan sonra dikkatle takip edeceğiz herhalde. Şimdi tasarının kökü dışarıdadır noktasında hemen hemen herkes aynı fikirde, keşke çok değerli izleyicimizde bunun farkına varsaydı da nalına mihına dokundursanız deseydi, ondan sonra deseydi diye düşünüyorum. Şimdi ben bu noktaya fazla değinmeyeceğim, üzerinde çok duruldu ama bu bazı içeride

ve dışarıdaki politik gelişmelere paralel bazı endişeler taşıyoruz. Bunları sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bunlardan bir tanesi geçenlerde eğer izleyebildiyseniz, bir iki tane televizyonlardan sanıyorum bu Avrupa Birliği, Amerika Birleşik Devletleri yanlısı televizyonlardan birinde iki haber çok hızlı bir şekilde geçti. Bir tanesi Amerika Birleşik Devletlerinin Almanya'daki 300 bin askerinin önemli bir bölümünü Türkiye'ye yerleştirmek istediğine dair haberdir. Diğeri ise Avrupa Birliğinin Türkiye'nin 26 bölgesinde oluşturulan 26 projeye 1 Milyon EURO yardım yapmasıyla ilgili haberdir. Ancak daha sonra bu projelerin 26 değil 16 bölge ile ilgili olduğu ve bugün iddia edildiği şekli ile ki biz iddia ediyoruz, bunu bir çok yayında görmek mümkün 16 tane federe devletin isimleri ile birlikte ortaya koyuldu.

Diğer taraftan Avrupa Birliğinin Brüksel zirvesindeki sonuç bildirisine Türkiye'nin itirazına rağmen güneydoğudaki kültürel haklarla ilgili adım atılma ifadesinin konulması da bu çerçevede girilen bir adım olarak değerlendirilmesi gerekir kanaatindeyim. Fakat dikkat çeken bir diğer konu bu arada, Sayın Başbakanın konu ile ilgili yaptığı bir konuşmada Avrupalı muhataplar zaman zaman Türkiye ve ülkedeki demokrasiye karşı hatalı söylemler üretmektedir. Bu hataların pek çoğu bilgi eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Eğer perde arkası art niyetleri varsa onlarda tarihe bunun hesabını vereceklerdir. Tarih bedeli bu tür art niyetlere ödetir. Değerli arkadaşlarım bunu benim söylemem belki kabul edilebilir, hoş görülebilir ama bunu bir başbakan söyleyip de art niyetli Avrupalının hesabını görmesi için tarihe görev verirse herhalde değerlendirmekte

fayda vardır diye düşünüyorum. Tabi bu değerlendirmenin arkasında başka bir gerçek var. Sayın Başkanın bu sözlerinden Avrupa Birliğinin 26 bölgeye yada 16 bölgeye 1 Milyon EURO'luk yardım yapmasının Avrupa Birliği ile Hükümet arasında kararlaştırılan bir mutabakat sonucu olduğu netlik kazanmaktadır. Başka bir habere göre ise Avrupa Komisyonunun Türkiye temsilciliği azınlıkların sorunları, zorunlu göç, işkenceye karşı önlemler ve farklı din grupları arasında anlayış gibi konularda proje teklifi sunan sivil toplum örgütlerinden 13 üne 600 bin EURO'luk destek sağlama kararı vermiş olmasıdır. Avrupa Komisyonu Türkiye temsilciğinin demokrasi ve insan hakları için Avrupa girişimi kapsamında finanse edeceği 13 proje belli olmuştur. Temsilcilikten yapılan açıklamada seçilen projelerin kapsadığı alanlar arasında kadın ve çocuk hakları ve dezavantajlı grupların hakları da dahil olmak üzere insan haklarının korunması ve geliştirilmesi ayrımcılıkla mücadele ve kültürel çeşitliliğin korunması ve ona saygı gösterilmesi yer alıyor denilmektedir.

Projeler arasında azınlıkların sorunları zorunlu göç, işkenceye karşı önlemler ve farklı din grupları arasında anlayış gibi konularla, konulara ağırlık verildiğine dikkat çekiliyor ve İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Van, Trabzon, Diyarbakır ve Mersin'de gerçekleştirilecek projelere öncelikle 600 bin Euro destek sağlanacağı belirtiliyor, projelerinde en az 12 ayda tamamlanması öngörülüyor. Bu yaklaşımın bir başka boyutu da AKP nin kuruluş sürecinde parti programında yer alan Yunan tarzı şehir devletlerinin planlanması şeklinde değerlendirilebileceği yada Kanton

modeli olarak ifade edilebilecek uygulamanın küreselleşmenin bu konudaki hedef, plan uygulamaları ile ve küresel güçlerin kontrolündeki ABD ve AB yönetimlerince ısrarla desteklenmesi ve baskıya varan talepleri ile örtüşmesi oldukça düşündürücüdür. Türkiye'nin 80 yıllık yönetim yapısının değiştirilmesi için düğmeye basılmıştır. 2003 Nisan ayında çıkan haberlerde Adalet, maliye, milli savunma, iç işleri bu konular detaylandırıldığı için ben üzerinde durmak istemiyorum.

Ancak kamu yönetimi temel kanun tasarısında Sayın Hocamın da çok net olarak ifade ettiği şekilde eyalet sisteminin temelini oluşturulacak olan yapı kurulmakta bir tek nüans farkı ile kan uyuşmazlığı olarak nitelendirdi Sayın Hocam, valinin merkezden atanması işlemi seçimle işbaşına gelecek şekilde değiştirilmesi halinde eyalet sisteminin bütün halkaları tamamlanmış olacak ve ben bir başka endişeyi burada dile getirmek istiyorum; 3 Kasım 2003 seçimlerinden sonra göreve gelen 58 ve 59. hükümetin ilk açıklamalarını ve Sayın Başbakanın yasaklı durumdan parti başkanlığına, parti başkanlığından başbakanlığa kadar taşınan süreçteki söylemlerini hatırlamanızı istiyorum.

O söylemlerin içerisinde özellikle Amerika tipi eyalet sistemi ve başkanlık sistemi ifadeleri çok yer almıştır. Ve hatta bir müddette kamuoyunda tartışılmıştı. Şimdi sanki o eyalet sistemini ve başkanlık sistemini ortaya koyacak bir yaklaşımı sergiliyorlar. Bunu tabi büyük ölçüde Avrupa Birliği falan da destekliyor. Biz hantal devlet yapısının değiştirilmesine taraftarız ama bunun özüyle sözüyle başında da ifade ettim, bu ülkenin ve bu milletin gerçeklerine

ve ihtiyaçlarına göre belirlenip ortaya konulması gerektiğini düşünüyoruz. Ancak İsviçre Kanton modeli veya İtalyan Birlik modeli gibi sözde değişimler ülkenin gerçeklerinden ve ihtiyaçlarından çok küresel dayatmaların eseri olarak gündeme getirilmektedir. Örneğin Türkiye coğrafyasını Riotinto şirketi ile stratejik işbirliği yaparak paylaşan AMDL adlı şirketin raporunda bu durum açıkça belirtilmektedir. Riotinto şirketi Türkiye'nin Bor madenleri ile ilgilenen bir şirkettir. Bu şirketin raporunda Türkiye federal devleti ifadesi yer almaktadır. Eski Birleşmiş Milletler genel sekreteri Butros Gali İstanbul'daki Habitat toplantısında dönemin 9. Cumhurbaşkanı Sayın Demirel'in de bulunduğu, yanı başında bulunduğu toplantıda Türkiye Federal Cumhuriyeti gibi İstanbul federe devleti gibi ifadeler kullanmıştır. İşte küreselleşmenin ülkemizde uygulatmak istediği kanton modeli Butros Gali'nin o zamanlar dünya ikiyüzlü devletli olmaktan iki binli devletli hatta beş bin devletli bir yapılanmaya doğru gidiyor diye dile getirdiği planın ürünüdür. Küresel güçlerle ülkemizde uygulatılmak istenen kanton modeli Sevr antlaşmasında Pontus ve Kürdistan olarak çizilen bölgelerde AMDL şirketine verilen maden ve petrol arama imtiyazının bir sonucudur.

Değerli konuklar aslında durum çok vahim. Konuya hangi noktadan nasıl bakacağımıza şaşırdık. Kültür ve kimlik sloganları adı altında çevreciliği ve Türk evlerini de kamuflaj olarak kullanarak Ermeni kültürünü diriltmeye çalışanları mı anlatalım, yoksa Rockefeller parası ile Osmanlı dönemi azınlık tapularının araştırmasını yapanları mı, bir süre önce medyada propagandası yapılan İtalyanların Veneta'dan Bat

Karadeniz bölgesine sloganlı bisiklet gezisi arkasında küreselleşmenin yerel yönetimlere otonomi vermek ve milli hükümetin fonksiyonlarını yerel düzeyde merkezi olmaktan çıkarmak planının çıkmasını mı anlatalım. Sadece Pafulagonya projesinde aynen şöyle bir ifade var. amacı ulusal devletlerin iç federasyonunu gerçekleştirmek olan politik bir fenomen geliştiriliyor. Küreselleşme ve kimliği arama çalışmaları aynı paralelde seyreden iki muhakemeyi birleştiriyor. Orijinin bulunması, kişinin bölgeler ve devletler üstü bir kimlik kazanması olarak yorumlanıyor. Ve temelinde kişinin bir çok ülkenin yurttaşıymış gibi düşünmesi fikrine ulaşıyor. Sonuçta en ideal biçimine çoklu kimlik noktasına dönüşüm sağlanıyor.

Köşe yazarlarına konu olduğu şekli ile köklere dönüş projesi dosyası ile birlikte dağıtılan haritaya göre federe devletlerin adları şöyle; Trakya, Bitinya, Misiya, Lidya, Karya, Likya, Panfilya, Firikya, Kilikya, Kapadokya, Galatya, Paflagonya, Pont, Ermeniya, Antakya, Mezopotamya. Şimdilerde de Kastamonu'da ve yedi bölgede bu programın alt yapı hazırlanmakta. Değerli konuklar, Sayın Hocam bir miktar değindi ben Soroz Vakfı ile ilgili CEO ve OSİ yönetimleri ile ilgili ve bunların birbiri ile doğrudan Sayın Bay Nimets ile ilgili bir takım bilgileri de sizlere sunmak isterdim. Bu işin kökünde bu siyasi irade yok. Bu siyasi irade sadece ve sadece kullanılmaktadır. Kendilerinin meşruiyetini sağlamak için özellikle küresel güçlerin malzemesi olmaktadır. Bizim asıl endişe duyduğumuz taraf ülkemizin bütünlüğünün bozulabileceği, üniter yapımızın bozulabileceği ve Allah göstermesin parçalanabileceği

ihtimalinin var oluşudur bu temel yasa ile de bunun alt yapısının hazırlanmış olmasıdır. Niye böyle söylüyorum? Kamu yönetimi temel kanun tasarısına geçmişte terör örgütü PKK diye bildiğimiz sonra KADEK olarak isim değiştiren kısa süre önce de adını Kongragel olarak belirleyen ne idiği belirsiz diyeceğim bir kuruluşun bu temel kanun tasarısına bakışını görmekte fayda vardır. Ben Sayın Hocamdan özür diliyorum. Bende de bir takım bilgiler var. şu bilgi, emekçiler forumu diye bir dergi midir, bülten midir bilemiyorum. Yeni bir yıla yeni bir yapılanmanın coşkusu ile giriyoruz diyorsa, yine perspektif başlığı altında yeni yapılanmanın özü demokrasidir, deyip bu kanun tasarısı sonucunda hemen gelecek olan altı tane tasarı 2004 yılı içerisinde gelecek olan 11 tane tasarı ile birlikte 2005 yılından itibaren Türkiye'nin parçalanmasına yol açacak olan uygulamalarla ilgili kendi yandaşlarına ve temelde örgüt elemanlarına talimat yağdırılmasını kabullenmek ve bu tasarı ile eş anlamda, eş zamanda gündeme gelmesini birleştirirsek anlamak mümkün değildir. Siyasi irade bunu anlamak istemiyorsa Türkiye Kamu-Sen bunun bir mücadele olduğunu bilmektedir, bu mücadelenin bedeli ne olursa olsun sonuna kadar devam edecektir. Hepinize saygılar sunuyorum.

Av. Atila SAV : Teşekkür ederim Sayın Bircan. Evet Sayın Hocam buyurun, Sayın Yıldırım Koç.

Yıldırım KOÇ : Teşekkür ederim Sayın Başkan. Ben bu 10 dakikalık süre içinde işçi sınıfının bu konudaki perspektifi, sorunları onları dile getirmek istiyorum.

Bu saldırı iki boyutlu. Saldırının bir boyutu ulusumuza yönelik Türkiye Cumhuriyeti Devletine yönelik bir saldırı, ikinci boyutu doğrudan doğruya işçi sınıfına yönelik. Bu tasarı ve bu tasarıyı tamamlayan diğer tasarılar yasalaşacak olursa işçi sınıfına yönelik saldırılarda sermayedar sınıf ciddi mevziler kazanmış olacak. birincisi iş güvencesini ortadan kaldırıyorlar yani 2002 yılında 4773 sayılı yasa ile önemli ölçüde getirilen daha sonra AKP döneminde 4857 sayılı yeni iş yasası ile bir ölçüde etkisiz kılınan iş güvencesi iyice etkisizleştirilecek. Özelleştirme geliyor. Yani yerelleşme özelleştirmenin hızlanmasına ve özelleştirmede işten çıkarılmaların artmasına yol açacak. Bu yeniden yapılanma süreci içinde istek dışı emeklilik uygulamaları 4857 ye aykırı olmasına karşın sistemli bir biçimde gündeme getirilecek şu anda TELEKOM'da, DSI'de ve TEKEKEL'de yasa dışı bir biçimde bu istek dışı emeklilik uygulamaları var. sendikasıztırma gelecek. Sayın Başkanın belirttiği biçimde performans dayalı ücret ve esneklik uygulamaları gelecek. Ücret ödemelerinde ciddi aksamlar olacağını biliyoruz. Çünkü şu anda belediyeler ve il özel idareleri Tümbel-Sen tepki gösterdi, Kamu-Sene bağlı sendikalar tepki gösterdi. Ücret ödemelerinde, maaş ödemelerinde ciddi sıkıntılarla karşı karşıyalar. Personel sayısının arttığı ve gelirlerinin koşut olarak artmadığı durumlarda bu ücret ödemelerindeki gecikmelerin artacağını biliyoruz. İşçi statüsünde devam edebilenler için toplu iş sözleşmelerinde önemli zorluklar olacak Diyarbakır İl Özel İdaresinde Yol-İşe bağlı 93 işçi 30 günü aşkın süre grev yaptı, grev sonucunda yılda %3 zam alınarak toplu iş sözleşmesi imzalanabildi. Bir buçuk milyon işçinin ve memurun iş güvencesinin ortadan kaldırılmasında

statüleri değiştirilecek. 399 sayılı kanun hükmünde kararnameye tabi sözleşmeli personel bile olamayacaklar. Açıkçası 4857 nin getirdiği esneklik koşullarında belki çağrı üzerine çalışma dediğimiz yada kısmi süreli çalışma dediğimiz düzenlemeler gelecek. Yani doğrudan doğruya işçi sınıfımıza yönelik sendikasızlaştırma amaçlı bir saldırı söz konusu. Ancak buradaki sıkıntımız şu; bu saldırıya karşı sendikalarımız gereken tepkiyi göstermiyor. Emek platformunda bu konu Sayın Başkanın dönem sözcülüğü döneminde ele alındı, bir açıklama yapıldı ama eylemlerde bir birlikteliktik sağlanamadı. Türk-İşe bağlı sendikalar içinde bu güne kadar eylem örgütleyen sadece Türkiye Yol-İş sendikası. Bu işten etkilenen, doğrudan etkilenen tarımcılar, ormancılar, enerji işçileri, Devlet Su İşleri kanalı ile şu ana kadar eylemlere katılmadı. Türkiye Kamu-Sen eylemler yapıyor ama ne yazık ki henüz yüz binler sokakta değil. KESK eylemler yapıyor, yüz binler sokakta değil, sınırlı kalıyor. Memur-Sen hiçbir faaliyet bildiğim kadarı ile bir faaliyet içinde değil. Hak-İş hiçbir faaliyet içinde değil. Böyle bir sıkıntılı dönemdeyiz.

Şimdi bunun nedenlerini araştırmak gerektiğini de düşünüyoruz. Nedenlerini tartıştığımızda kendi içimizde bir şu çıktı ortaya ; bu Türkiye'ye yönelik ve sınıfımıza yönelik saldırı cephesinde Kürtçüler ve Ümmetçiler var. ve işin ilginç yanı işçi sınıfının içinde ve memurlar arasında da Kürtçüler ve Ümmetçiler var. yani en sıkıntıda olan, büyük sıkıntı yaşayan kesim Kürtçü bir işçi ve memur ve Ümmetçi bir işçi ve memur. Çünkü biraz bilinçli bir işçi ve memursa bu saldırının kendi açısından getireceği sınıfsal sorunları biliyor ama

Ümmetçiliği veya Kürtçülüğü onun bu konuda net tavır almasını önlüyor. Bunu somut olarak yaşamımızda izleyebiliyoruz. Eğer siyasal kimliği yada dini kimliği öne çıkarsa, Ümmetçiliği öne çıkarsa, Kürtçülüğü öne çıkarsa eylemlerde farklı bir çizgi izliyorlar ve pek katılmıyorlar eylemlere. Bunun bu süreçte bizim açımızdan önemli bir sıkıntı kaynağı olduğunu bugüne kadar gördük. Bir başka neden bu hükümet çok güçlü gözüküyor. Özellikle yerel seçimlere ilişkin yapılan tahminlerde çıkan sonuçlar insanı ürkütüyor ve bu da bir yılgınlığa neden oluyor. İşsizlik arttıkça tepki eğilimi azalıyor. Onun ötesinde, ya bu işten bir biçimde yırtarız umudu var bazı insanlarda. Kamu sektöründe sendikalı işçiler epey yaşlandı, emekliliklerine çok az kaldı, bunu getirdiği bazı olumsuzluklar var ama sendikalar ve işçiler bu konuda ciddi bir tercihle karşı karşıya çünkü ekmeğimize yönelen saldırı, ekmeğimize kast edenler aynı zamanda vatanımıza da kast ediyor. Bu nedenle sendikaların bir bölümü olarak ekmeğimize ve vatanımıza birlikte sahip çıkma gibi bir çizgi oluşturmaya çalışıyoruz. Çok başarılı olunamadı bunda. Özellikle KESK ile ilişkilerde vurgu KESK tarafından sosyal devletin ortadan kaldırılmasına yapılıyor, Türkiye Kamu-Sen üniter yapı konusunda bizle aynı düşünüyor, onlarda sosyal devlet boyutunu ihmal etmeden benzer bir çizgi izliyorlar. Burada karşımızda kötü bir örnek var. o da şu, İstiklal Savaşı sırasında İstanbul'da sendikalar vardır, İstanbul'daki sendikalar İstiklal Savaşına destek vermezler. Onun da ötesinde, destek vermemenin ötesinde İngiliz işgal kuvvetleri ile yakın işbirliği içindedirler. Ünlü biri vardır, iştirakçi Hilmi, Hüseyin Hilmi. İştirakçi Hilmi o dönemde 1910 yılında

kurulan Osmanlı Sosyalist fırkasının 1919 yılında yeniden kurulan Türkiye Sosyalist Fırkasının önderidir ve İngilizlerle, İstiklal Savaşına karşıdır. Çok yakın bir işbirliği içindedir. O dönemde Belçikalılara ve Fransızlara ait olan tramvay şirketinde işçiler greve giderler ve bu iştirakçi Hilmi'ye gelirler. İştirakçi Hilmi İngiliz işgal kuvvetleri komutanı general Harrinton ile görüşür ve ondan grev yardımı olarak 800 altın alır. Ve grev o sayede başarı ile sonuçlanır. Yani öyle bir sendikal faaliyet vardır ki, tüm perspektifi ücrettir, ücret için mücadele de ederler, grev yaparlar ama bağımsızlık perspektifi yoktur, bağımsızlığın olmadığı yerde demokrasinin olmadığı yerde demokrasinin olmayacağı, demokrasinin olmayacağı yerde sendikal hak ve özgürlüklerin olmayacağı perspektifi yoktur. 1921 ve 1922 de 1 Mayıs kutlarlar, aralarında komünistlerde vardır ama 1 Mayısta yapılan konuşmalar, kullanılan sloganlara ilişkin belgeler var. yaşasın İstiklal Savaşı diye bir şey yoktur. Kahrolsun işgalciler, defolup gidin, kahrolsun emperyalizm gibi, diye bir şey yoktur ama 1 Mayıs işçi sınıfının evrensel dayanışma günüdür diye kutlanır. Şimdi bu gün Türkiye'de sendikacılık hareketine benzer bir tercihle karşı karşıya. Bir ikilemele karşı karşıya. Ya ekmek mücadelemizle vatan mücadelemizin bütünlüğünü oluşturacağız ve ekmeğimize sahip çıkmak, vatanımıza sahip çıkmaktır, bağımsızlığın olmadığı ulusal egemenliğin olmadığı yerde demokrasi de olmaz, sendikal özgürlüklerde olmaz diyen bir çizgi ile sınıf çıkarlarımızla ulusal çıkarlarımızın bütünleştiği, aynılaştığı tamamıyla örtüştüğü perspektifi ile bir mücadele geliştireceğiz. Yada ne yazık ki bazı sendikalarımızın yaptığı gibi Türkiye'nin bütünlüğü diye bir derdim yok, bağımsızlığı

diye bir derdim yok zaten Türkiye bağımsız mı ki, bağımsızlığını savunacaksın, IMF gelmiş bu kadar içimize girmiş daha mı kötü olur, ben ücrete bakırım, ben başka kesimlerle ittifaka bakırım diyen bir anlayış tercih edilecek benim kişi olarak da, sendikamın tercihi birincisidir. Ekmek ve vatan mücadelesi bir bütün olarak sürdürülmeli ve sendikacılık ücretlerle sınırlı bir anlayışla sürdürülmemelidir.

Dileğimiz önümüzdeki dönemde yaşadığımız ve daha da artacağını bildiğim tehditler karşısında işçi sınıfının, sınıf çıkarları ile ulusal çıkarları bütünleştiren bir çizgi içinde bu hükümete de emperyalizme karşı da aktif bir mücadele içine girmesidir. Ben bu doğrultuda gelişeceği umudunu hala taşıyorum. Teşekkür ederim.

Av. Atila SAV : Teşekkür ederim Sayın Koç. Konuşmanızı bitirirken acaba bir ekleme yapmak ister misiniz? Kamuoyunun bu konudaki duyarlılığı konusunda, peki basın ve yayın organlarının kamuoyu oluşturmadaki görevlerini yaptıklarını düşünüyor musunuz?

Yıldırım KOÇ : Efendim bir iki televizyon kanalı dışında, küçük televizyon kanalı dışında onlarda büyük tehditler, saldırılarla karşı karşıyalar.

Tamamıyla sermayenin kontrolündeler. Sermayede emperyalizmle tam bir ittifak ve işbirliği içinde bu nedenle ne yazık ki, televizyon kanalları, gazeteler ve dergiler geniş kitlelere erişebilme imkanı bu kitle iletişim araçları ne yazık ki, sermaye cephesinde, emperyalizm cephesinde Kürtçüler ve Ümmetçiler cephesinde yer alıyor. Mütareke basını diye sık sık ne yazık ki söylüyoruz. Bunun da değişmesi ve

alternatif kitle iletişim araçlarının güçlendirilmesi ve belki yenilerinin yaratılması gerektiğini düşünüyorum.

Av. Atila SAV : Teşekkür ederim. Evet efendim soru sormak isteyen sayın dinleyiciler varsa sorularını göndersinler lütfen. Son sözü Sayın Mehmet Cengiz'e veriyorum. Gelen sorulardan bir tanesi de ona yöneltilmişti onu da cevaplandırarak. Buyurun Sayın Cengiz.

Av. Mehmet CENGİZ : Evet, konuşmamın birinci bölümünde tasarının Anayasanın bir çok maddesine bir çok yönü itibarı ile Anayasanın bir çok maddesine aykırı olduğunu ifade etmeye çalışmıştım. Bunu Anayasa Mahkemesi kararlarına dayanarak söylediğimi de belirtmiştim. Bu saptamanın benim kişisel saptamalarım olduğu gibi bir kanaat edinilmesini istemem onun için bu son 10 dakikalık bölümünü Anayasa Mahkemesinin emsal olabilecek konuya ilişkin kararlarına kısaca değinerek kullanmak istiyorum.

Şimdi efendim dedik ki, genel yetkili şu gün, bugünkü Anayasal yapılanmaya göre genel yetkili merkezi idaredir. Mahalli idareler özel yetkilidir ve mahalli idarelerin görev alanı mahalli müşterek ihtiyaçlarla sınırlıdır, dedik. Bunda bir tartışma yok. Bütün konuşmacılarda bunu söylüyor, tasarımı hazırlayanlarda bunun böyle olduğunu kabul ediyorlar. Tartışmasız olan bu nokta açısından bakıldığında Anayasa Mahkemesi mahalli müşterek ihtiyaçları nasıl anlıyor? Değerli arkadaşlar imar hizmetine ilişkin belediye ile merkezi idare arasında, belediyeler ile merkezi idare, mahalli idarelerle merkezi idareler arasındaki düzenleme Anayasa

Mahkemesinin önüne geldiğinde Anayasa Mahkemesi 1988 yılında verdiği kararda mahalli müşterek ihtiyaç kavramını şöyle değerlendiriyor. Diyor ki, mahalli müşterek ihtiyaç kavramı aynı yörede birlikte yaşamaktan doğan eylemli durumların yarattığı, yoğunlaştırdığı ve güncelleştirdiği özünde yerel ve kamusal hizmet karakterinin ağır bastığı ortak ihtiyaç ve beklentileri ifade etmektedir. Ve buna dayalı olarak da iptal kararları kuruyor. Yani eğer mahalli idarelere verilen görev bu kapsamı aşıyor ise iptali mukadder oluyor. Yok mahalli idarelerin bu kapsamdaki görevlerine merkezi idare tarafından müdahale edilirse, aksine bir düzenleme yapılır ise onun da iptal edilmesi gerektiğini öngörüyor. Merkezi yönetime bırakılan yetkilerin kamu yararı ve ülke geneli ile ilgili olduğunu ve makro düzeyde yetkiler olduğunu söylüyor.

Anayasa Mahkemesi bu kez 1990/38 esas, 91/32 sayılı 1991 yılında verdiği kararda. Yani eğer, oysa tasarıya baktığımızda ne görüyoruz, makro düzeyde sağlık vesaire gibi, makro düzeyde ele alınması gereken kamu hizmetlerinin dahi yerel yönetimlere, mahalli idarelere bırakıldığını merkezi idarenin buna ilişkin örgütlerinden ve mal varlığından mahalli idarelere yapılan devirlerin düzenlendiğini, bazı bakanlıkların taşra teşkilatı bile kurmasının yasaklandığını görüyoruz. Anayasa Mahkemesinin sözünü ettiğim bu ve benzeri kararları karşısında bugünkü Anayasal yapılanma içinde bu tür bir düzenlemeye olanak bulunmadığı kanısındayım. Dolayısı ile Anayasanın 127. maddesine açık bir aykırılık söz konusudur. Şimdi değerli arkadaşlar dedik ki, merkezi idare ve mahalli

idarenin yetkili organlarının kararı ile uygun görülen hizmetler özel sektöre ve alanında uzmanlaşmış sivil toplum örgütlerine gördürülebilecek bu tasarı yasalaşırsa. Bununda Anayasaya aykırı olduğunu ileri sürmüştük. O konuda Anayasa Mahkemesinin incelemesi şöyle. Diyor ki, Anayasa Mahkemesi KİT'lerinde genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri mutlaka vardır. Ve bunlarında memurlar yada diğer kamu görevlileri eli ile yürütülmesi gerekir. Dolayısı ile Anayasanın 128. maddesini yorumlayan Anayasa Mahkemesi asli ve sürekli görevlerin, kamu hizmeti niteliğindeki asli ve sürekli görevlerin mutlak surette kamu görevlileri eli ile yürütülmesinin Anayasal bir zorunluluk olduğunu ifade ediyor. Şimdi asli oldukları, sürekli oldukları tartışmasız bu görevlerin hemde hiçbir sınır konulmaksızın özel kişi kuruluşlara devredilebileceği, onlarla ilgili imtiyaz sözleşmesi onlara bırakılabileceği söylendiğine göre taslakta, Anayasa Mahkemesinin bu açık ve net hükmü düzenlemesi, kararları karşısında bunun da Anayasanın 128. maddesi ile bağdaştırılması mümkün değil. Şimdi özel kişi ve kuruluşlarda kamu görevlisi istihdam edilemeyeceğine göre özel kişi ve kuruluşlara hiçbir sınır tanımaksızın asli ve sürekli olup olmadığına dahi bakılmaksızın özel kişi ve kuruluşlara devri mümkün olur ise iptalinin yine kaçınılmaz olduğu kanısındayım. Değerli arkadaşlar burada en önemli meselelerden bir tanesi de demin söylediğim gibi yalnızca bu düzenlemenin içerik itibarı ile değil kapsam itibarı ile de Anayasaya aykırı düştüğünü ifade etmiştim. Yani Anayasanın 7. maddesine aykırı düştüğünü ifade etmiştim ama Anayasanın 7. maddesi anımsanacağı gibi yasama yetkisini

Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğunu ve bu yetkinin devredilemeyeceğini söylemektedir. Anayasa Mahkemesi 22-06-1988 tarihli kararında demektedir ki yönetimin yargısal denetiminin etkinliğini engellemeyecek nesnel kurallara bağlanması gerekir.

Temel ilkelerin hepsinin yasa koyucu tarafından korunması zorunludur. Ayrıntıların yürütmece düzenlenmesi genel yetki verilmesi nesnel kurallara bağlamanın temel esaslarının yada temel hükümlerin yasada yer alması uzmanlık ve yönetim tekniğine ilişkin konuların düzenlenmesinin ise yürütme organına bırakılması yolu ile sağlanabilir. Bunun aksine bir düzenleme ile temel ilkelerin yer almaması ayrıntıların düzenlenmemiş olması yasada Anayasanın 7. maddesine aykırı bulunmuş ve yasama yetkisinin doğrudan idare tarafından kullanılması şeklinde algılanarak iptale konu yapılmıştır. Ve yine Anayasa Mahkemesi bir başka kararında Anayasada yasa düzenlenmesi öngörülen konularda yürütme organına genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir düzenleme yetkisi verilemez. Yürütmeye devredilen yetkinin Anayasaya uygun olabilmesi için yasada temel hükümlerin yada temel esasların belirlenmesi ancak uzmanlık ve yönetim tekniğine ilişkin konuların düzenlenmesinin yürütme organına bırakılması gerekir. Kuşkusuz yürütme organının yasa ile yetkili kılınmış olması yasa ile düzenleme anlamına gelmez.

Anayasanın 8. maddesinin yürütme yetkisi ve görevinin Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir hükmünün anlamı budur aksine düzenleme Anayasaya aykırıdır diyor. Buna benzer bir çok örnek var.

örneğin Emekli Sandığının fazla mallarının devrine ilişkin genel yetki verilmesini keza Anayasa Mahkemesi iptal ediyor. Böyle genel yetki ile Emekli Sandığının ihtiyaç fazlası mallarının satamazsın diyor. Özel yetki olacak ve özel olarak da bu satışın nasıl yapılacağı düzenlenecek diyor. Şimdi demin değinmediğim bir önemli hususta sanıyorum Sayın Koç ifade etmişti. Burada ombudsmanlığa benzer bir düzenleme getiriliyor. Mahalli idarelerin halk denetçiliği müessesesi getiriliyor. Şimdi hukuka uygunluğunu değerlendirmek üzere taraflar arasındaki anlaşmazlıkların çözüme ulaşması için halk denetçileri seçilecek. Anayasanın 127. maddesi 1. fıkrasında bu halk denetçiliğini ele aldığımızda idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolu açık. Yargı yetkisi idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı.

Prof. Dr. Birgül Ayman GÜLER : Değişti bu maddeler, hukuka uygunluk çıkardılar 29 Aralıkta, meclistekinde o laf yok.

Av. Mehmet CENGİZ : Ama o önemli değil idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolunun açık olacağı hükmü duruyor.

Av. Atila SAV : Ama onu da şey yaptı, halk denetçisine başvurulmuş olması ileride yargıya

Av. Mehmet CENGİZ : Efendim onu söyleyeceğim. Halk denetçisine başvurulmuş olmasının idari yargıya başvurulamayacağı da yasada açık olarak düzenleniyor. Mutlak bir zorunluluk değil. Ancak düşünelim olay şu, halk denetçisine bir konu götürülmüş, halk denetçisi hukuka

aykırı bulduğu bir işlem hakkında daha sonra dava açmıştır, idari yargıya gitmeyi engelleyemiyorsunuz. İdari yargı bunu iptal etmiş. Şimdi bir Türk milleti adına yargı yetkisini kullanan bir bağımsız mahkeme kararı var bir de çok popüler olan seçilmiş halk denetçisinin verdiği buna aykırı bir karar var. kamu vicdanı karşısında bu Anayasal sistemde ve Türk milleti adına bağımsız yargı yetkisini kullanan, bağımsız mahkemenin durumunu içine düşürüldüğü durumunu düşününüz. Böylesi durumlarda kanım odur ki, kanım odur ki, hukuksal denetimi konusunda yetkilerini hukuken olmasa bile fiilen bu halk denetçileri yolu ile paylaşılmaktadır. Ve bu fiili durumda Anayasanın 9. maddesine aykırı düşer kanısındayım.

Son olarak şunu ifade etmek istiyorum değerli arkadaşlar, bu paket öyle bir paket ki, bu pakete karşı mücadele aynı zamanda özelleştirmeye karşı mücadeledir. Bu tasarıya karşı mücadele aynı zamanda sosyal devlet ilkesinden vazgeçmenin önemli bir unsuru olan ve şu anda hükümetin gündeminde taslak çalışmaları sürdürülen sosyal güvenlik alanında da sosyal devlet ilkesinden vazgeçmeye karşı mücadeledir. Bu öyle bir temel tasarıdır ki, gerçekten adında belirtildiği gibi bu temel, bu alt yapı oluşturulduğu zaman arkasından sosyal güvenlik kurumlarının birleştirilmesi, kurumsal anlamda birleştirilmesi, fonksiyonel olarak ayrılması gelecektir. Yani Emekli Sandığı, Bağ-Kur ve SSK'yi kurum olarak birleştirecekler, emeklilik hizmetleri ile sağlık hizmetlerini birbirlerinden ayıracaklar, emeklilik hizmetlerini ciddi piyasa kurallarına uygun aktüerya hesapları yaptırarak ne kadar primse o kadar emeklilik maaşı

gibi piyasa kurallarına uygun bir emeklilik sistemi getirecekler ve bundan tatmin olmayanlara işte özel emeklilik getirdik, gidin ilaveten oraya da başvurun diyecekler. Sağlık hizmetlerinde tamamen yine aktüerya hesaplarına uygun bir başka sağlık sigorta ünitesi kurarak orada da bir kısmını yine sigortalıya finanse ettirecekler ve sağlık kuruluşlarının tamamını mahalli idarelere hastaneleri vesaireyi tümünü mahalli idarelere devredecekler bu tasarı da hazırdır. Ve şu anda tartışılmaktadır. Dolayısı ile buradan varmak istediğim sonuç şudur, öyle bir tasarı ile karşı karşıyayız ki bu tasarıyı geri püskürtemediği takdirde Türkiye sağlığından ulusal güvenliğine kadar her şeyini kaybedebileceği bir alt yapı oluşturulmak istenmektedir. Peki bu gün Türkiye'nin idari bir reforma gereksinimi yok mu? Evet idari bir reforma gereksinimi olduğunu kimse yadsıyamaz ama bir idari reform ancak idari işlemlerin basitleştirilmesi, bürokrasinin azaltılması, şeffaflaştırılması, yolsuzlukların önlenmesi, idari yapılanmanın daha çağdaş hale getirilmesi ve yerel yönetimlerin daha yetki genişletilmesi ve maddi bakımdan, parasal açıdan mali olanakları açısından güçlendirilmesi gibi önlemlerle olur. Yoksa Türkiye'nin ulusal bütünlüğünü parçalamak projesi değildir. Hiç kimse karşımıza gelip de siz geri ve hantal bir mahalli idareler istemini mi savunuyorsunuz diyemez. Bu mahalli idareler sistemini ve bu idari yapılanmanın reforma gereksinimi vardır. Ama bu ihtiyaç Türkiye'nin parçalanması için kullanılmamalıdır. Bir daha söz almamak için izin verirsiniz, Sayın Tülay Bekar tasarının 5. maddesinin d bendinin bu şekli ile laiklik ilkesinin ihlaline yol açabilir mi diye soruyor. Tasarının 5. maddesi şöyle, diyor ki, kamu

hizmetlerinin yerine getirilmesinde ve bu hizmetlerden yararlanmada ayrımcılık bu hizmetlerle ilgili olarak insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayıcı düzenleme ve uygulama yapılamaz. Tabi ki burada kanunu, tasarımı hazırlayanların amacı açık. Amaç bu vesile ile türban sorununa bir çözüm üretmektir. Bu şekli ile tek başına yeterli olmaz, buna ilişkin bu günkü mevzuatımızda bu temelde daha genel düzenlemeler vardır. Ama öyle tutunabilecekleri dallar yaratarak önümüzdeki dönemde güçler dengesi elverdiği takdirde bu sıçrama tahtalarında hedefledikleri amaca ulaşmayı isteyeceklerdir. Bunun için ben Tülay Bekar arkadaşımızın bu konudaki endişesine katıldığımı ifade ediyorum. Bir başka soru, bilindiği üzere Cumhuriyetimizin ilk dönemlerinde Anayasamızın adı Esas Teşkilat Kanunu idi. Sayın Kürşat Karabey arkadaşımız soruyor.

Av. Atila SAV : İçeriği de Anayasa gibidir. O halde bu projeye Anayasaya aykırılıktan daha öte bir anlam yüklemek gerekmez mi? bu anlam Anayasayı fiilen ve toptan lağvetmek değil midir? Bu anlam kökü ta batı beslemesi ve batı yaşaması prens Sabahattin'e dayanan Adem-i Merkeziyetçi anlayışın Cumhuriyetin kuruluş felsefesine meydan okuması girişimi değil midir? Kürşat Karabey arkadaşımızın bu tanımlamasına aynen katılıyorum. Gerçekten zaman olsaydı Prens Sabahattin'in de bu, bu tür projelerin Prens Sabahattin'in adı ile anıldığını da burada detayları ile inceleyebilseydik. Kürşat Karabey arkadaşımızın sorusu aynı zamanda cevabı da içeriyor ve bu cevaba aynen katıldığımı ifade ediyor ve kendisine teşekkür ediyorum.

Zaten soru, sorudan çok bir açıklama, bir bildiri, bir ileti. Fakat önemli bir katkı oldu teşekkür ediyorum, sağ olsun.

Teşekkür ederiz. Evet. Buyurun Hocam.

KATILIMCI : Sayın Başkanım benim de bir sorum var. Üç defa İznik'e gittim geldim, hemen ben yerimden soracağım zaten, evet

Av. Atila SAV : Sayın Cengiz'e mi?, buyurun .

KATILIMCI : Şimdi efendim bundan 10 gün ewel ben köydeydim.

Av. Atila SAV : Soru olsun ama. Lütfen.

KATILIMCI : Bundan 10 gün ewel ben Elazığ'da köyündeydim. Kapıların önünde herkesin pancarları yığılı duruyordu. Sordum, dedim ki, niye kaldırmıyorsunuz bunu, biz dedi, yıllardan beri bize bir kota koymuşlar pazarlık ediyorlar. 10 dönüm ekeceksin, 30 tonu geçmeyecek. eee biz 10 dönüm ektik, tarlamız vardı, suyumuz vardı, emek verdik 70 ton oldu. 30'unu verdik, geriye kalan kapının önünde duruyor, özür dilerim, bunları hayvanlara yedirmeyi düşünüyoruz. Bu kotanın sahipleri, bu kotanın sahipleri o kadar aydın bir köyde en azından dört tanesi AKP milletvekili çıkarır. Çözüm ne? Buyurun hanımefendi size yöneltiyorum.

Av. Atila SAV : Evet Sayın Ayman Güler'e epeyce soru var zaten. Belki o arada bunu da yanıtlar. Buyurun efendim.

Prof. Dr. Birgül Ayman GÜLER : O soruya cevabımı en sona bırakayım. Zor bir soru, zor bir cevap.

KATILIMCI : Tabi efendim, tabi ben bekliyorum. Ancak Sayın Başkana sitem edeceğim, ben böyle karamsar bir tablo ile hiç karşılayacağını düşünmemiştim.

Av. Atila SAV : Niye?

KATILIMCI : Sayın Başkanım çok karamsar bir tablo, biz teslim olmuşuz.

Av. Atila SAV : Peki sitemin muhatabı niye başkan oluyor? Baro Başkanı değil de?

Prof. Dr. Birgül Ayman GÜLER : Tablo karamsar değil, gerçek. Polyannacılık oynamak isteyen oynayacak. Hep oldu Polyannalar, gerçek kötü tabloların karşısında o da bir tercih. Tablo gerçek ve belki de biz tam bile çizemiyoruz.

Av. Atila SAV : Eksiği var.

Prof. Dr. Birgül Ayman GÜLER : Belki eksiklerimiz var. Bu, böyle bir tablonun karşısında 65 milyon insanın ve o kota meselesindeki köylülerin tavrını açıklamak güç. İçimden bazen büyü yaptılar herhalde diyesim geliyor. Bu hareketsizlik, bu bezginlik inanılmaz bir şey. İnsanlar hakikaten ekmek derdinde, ekmekleri elinden alınmıştı.

Şimdi köy topraklarından belediye topraklarına kadar yerli yabancı şirketlerin satın alma hakları Türkiye Cumhuriyeti yurttaşları ile eşit hale getirildi. Yurtları elinden alınıyor ve bunu da küreselleşmenin gereği diye biraz kalem tutan eli, akli çalışan açıklamaya gayret ediyor. Öbürleri de kader falan diyor herhalde. 12 Eylül'le beraber gelen apolitizasyon sürecini ve 12 Eylül'ün çok günahı olduğu kanısındayım. Bir kuşak 12 Eylül'den sonra heba edildi,

onlar Türkiye'nin aydınlık yüzüydü, onları tanımadan yetişen yeni bir kuşak şimdi Türkiye'nin kaderini yönetmeye hazırlanıyor. Muazzam bir şey. Burada ne bireysel muhasebe, ne toplumsal muhasebe doğrusu toplumun demokratik güçleri bakımından zayıflıklar sonucu vermez. Karşımızdaki zorbalıktı ama zorbalık askeri dönemle sınırlı kalmadı. Zorbalık 25 yıldır devam ediyor.

Geçenlerde kendim ne yazık ki izleyemedim ama çok ayrıntılı izleyenlerden öğrendim James Petras adlı bir öğretim üyesi Latin Amerika'daki halk mücadelesine destek veren, Türkiye'ye davet edilmişti. Hegemonyadan söz ediyorsunuz, bizim şimdiye kadar kullandığımız kavramların içini boşalttı neo-liberafler, küreselciler bize karşı kullanmaya başladılar. Akıllarımızı tutsak ettiler, bir hegemonya sorununuz var diyorsunuz. Bizde öyle düşündük aslında pek çok zaman. Ne hegemonyası, karşımızda ki hegemonya değil de, akılda kurulmuş bir hegemonyadan önce zorbalık üstüne yükseliyor. Dünyanın tarihinde çok şiddet var, çok kan var. Küreselleşme ile beraber kan ve şiddet azalmadı. Demokratikleşiyoruz, dünya ile bütünleşiyoruz diye diye kan ve şiddetin ekstrası karşımıza dikildi. Bu zorbalık ortamını Amerikan askerinin Irak topraklarını çiğnemesini bile küreselleşmenin gereğidir, yapılacak bir şey yoktur diye karşılayabilen insanlarla beraber yaşamak zorundayız. Öyle bir şey var ki, karşı karşıya kaldığımız saldırıyı kendimize haksız çıkaracak biçimde analiz etmemek gerekiyor. Saldırganın gerçek niteliğini ve vahşetini ortaya çıkarmak üzere analiz etmek gerekiyor. Çok somut olarak ne yapmalıyız sorusu var. Çok önemli bu soru gerçekten.

Olayları, sorunları nereye gidildiğini anladık. Çözüm ne? Çözüm bir, bu tasarılar asla Türkiye Büyük Millet Meclisi genel kurulundan geçmemelidir. Bu son vuruştur. 25 yıllık mücadelenin son vuruşudur. Ekonomik ve mali liberalizasyonla Türkiye'nin kaybettiklerini geri alırız, kırılanı onarırız, ortadan kaldırılanın yerine yenisini yaparız ama siyasi idari liberalizasyonla zaten çok etkili kullanamaz hale geldiğimiz siyasi ve idari karar mekanizmalarından sürülürsek, hiç bir şey yapamayız, köleleşiriz. O yüzden bu tasarılar geri çekilmelidir.

En önemli sorun Cumhurbaşkanlığından döner, Anayasa Mahkemesi bunu nasıl olsa döndürür biçimindeki tembellik sorunudur. Cumhurbaşkanlığı da, Anayasa Mahkemesi de bu muazzam kuşatmanın etkisi altında toplumsal güçlerden açık desteği hissetmedikçe hiç bir şey yapamayacaklardır. O yüzden güç, ne Cumhurbaşkanlığı, ne Anayasa Mahkemesi nede ordudadır. Güç, toplumun demokratik güçlerinin odalarının, sendikalarının, öğrencilerinin, hocalarının demokratik toparlanışında ve kaderlerine sahip çıkma cesaretindedir. Orduyu da, cumhurbaşkanlığını da, Anayasa Mahkemesini de doğru kararlar vermeye doğru kararlar vermeye itecek olan budur. Bunu yapmak gerekiyor. Sorumluluğu ihale alışkanlığını bir tarafa atmak gerekiyor. O tür ihalelerle demokratikleşme mücadelesinde yol almak mümkün değildir. Bu ve benzeri kurumlara sorumluluğu atmakla Avrupa Birliğine üye olalım biz nasıl olsa kendi başımıza demokratikleşemeyiz, bari oraya girelim de zorla demokratikleşelim diyenlerin tavrı aynıdır. Şimdi gerçekten bireysel ve örgütlü güce dayanma

zamanı burada da şu yada bu tercih nedeni ile kimsenin kimseyi itmeme zamanı. Bu tasarılar karşı parlamento içi muhalefet çok geç kaldılar, ama umut vericidir. Umut verici işler yapıyorlar, beğenmeyebilirsiniz gerekçesini vay, işte çok fazla din... içerisinden politika yapıyor mu parlamento içi muhalefet, özüne, temeline inmiyor diyebilirsiniz. Bir başka kesime ulus devlet konusuna duyarsız davranıyor canım, sosyal devletle yürümeye gayret ediyor. Bir diğerine ulus devlet diyor, sosyal devlet boyutunu görmüyor ki diyebilirsiniz. Bunların hepsi beraber bu tasarıların içindedir. Bırakın biri cemaatçi tarafına, birisi Kürtçü tarafına, birisi sermaye tarafına, birisi iç, birisi dış tarafına ağırlık versin. Biz şunu görüyoruz ki, bütün bu unsurlar etle tırnak gibi domuz yumağıdır. CHP sizin tercih ettiğiniz noktadan itiraz etmiyor olabilir, geç kalmış olabilir ama parlamento dışı muhalefeti bana güvenin, Cumhuriyeti korumak üzere bu tasarıların karşısındayım diye birlikte hareket etmeye davet etmişse, birlikte hareket etmek için yürümek gerekir.

Ciddi olarak ne bireysel, ne örgütsel kapris yapacak zaman değil. İlkesiz birlikteliklerden söz etmiyorum. Ama bu konu öyle bir konu ki, sizin ilkeniz bunun içerisinde var. İsteseniz de var, istemeseniz de var. Sosyal devleti koruyalım derken isteseniz, istemeseniz üniter ulusal devleti savunuyorsunuz. Tersisi de doğru. Tasarıların geri çekilmesini talep etmek, durdurmak, onun için Cumhurbaşkanlığına, yargıya, Anayasa Mahkemesine, orduya yada bilmiyorum başka bir adrese işi ihale edip beklememek, birlikte hareket etme becerisini lütfen artık göstermek, o sorumluluğu duymak ve şundan emin olmak: bu süreç alternatifi

doğuruyor. Bu süreç hem düşünsel, hem programatik alternatifini doğuruyor. Ulusal kamu yönetimi istiyorum, sosyal devlet işlerini gören, politika sistemini buna göre kuran kamu yönetimi istiyorum. Kamusal güçleri ve araçları güçlendirilmiş, onarılmış, yenilenmiş, sınırlanmamış piyasa adına veya başka bir şey adına kamu yönetimi, kamu hizmeti istiyorum. Ve elbette demokratik yapılanmasını istiyorum. Bu tasarılar karşı yapılan her toplantı, her türlü toplumsal girişim alternatifin adım adım kurulması anlamına geliyor. Alternatif hayatın içinden geliyor. Bir akademiğin kafasından, şu politika grubundan değil. Hayatın içinden doğuyor. O yüzden çok önemlidir bu, çok sağlıklı bir süreçtir. Bu arada bazı şeylerden vazgeçmek gerekiyor. Biraz bir-iki dakika kullanacağım çok uzatmayacağım.

Av. Atila SAV : Rica ederim.

Prof. Dr. Birgül Ayman GÜLER : küreselleşme bir olgu falan değildir. bunu net artık görmek gerekiyor. Küreselleşme bir olgudur. Yapacak şey yoktur, kaçacak yerde kalmamıştır. Tren kaçıyor atlayın. Bu bir vizyondur. Küreselleşme yeni sağcı terimlerle vizyondur. İdeolojidir. Bilimsel, teknolojik gelişmelerin kendisi küreselleşme falan değildir. Tekerleğin icadından beri bilimsel, teknolojik gelişme var.

Bu anlamda dünya ha bire küreselleşiyor. Burada olup biten şey bu araçları kullanarak dünya sermayesinin dünyaya yeni bir nizam verişidir, küresel dünya bu yeni nizamın adıdır. Yani Davos'ta toplananların planıdır. Birde Mumbai'de toplananlar var yada bizim gibi böyle bir dünya

düzeni olmaz diye bulunduğu yerden konuşanlar var. Kendi başına bir program karşısında bu bir olgudur, kaçınılamaz, yapacak şey yoktur titrekliğinden vazgeçmek gerekiyor. Bu bir politika, vizyondur. İdeolojidir, bu bir politikadır tarafları bellidir. Buna karşı kendi çıkarlarımızı savunacak gücümüz vardır bu da çok mantıkidir. Bir önemli soru var Tülay Hanımın sorduğu, ikiz sözleşmeler etnik ve dinsel kökenli bölünmenin gerçekleşmesine yol açmıyor mu, diyor. Cevap verildiği için üzerinde durmayacağım ama etnik ve dinsel bölünme tehlikedir, bunlar yakıcı bir unsur daha vardır; sermaye. Bunu görmeden yürüyemezsiniz. Etnik ve dinsel kökenli bölünme tehdidinin de temelinde sermaye vardır. Temelindeki unsur diye söylemiyorum ama yalnızca üçüncü unsur olarak vardır. Tekelci sermaye Türkiye'den vazgeçti. Tekelci sermaye dünya pazarından pay alacağım diye Türkiye'deki su imtiyazlarına dünya tekellerini ortak etti, bir sene ortaklıkta kaldı sonra tüm hisselerini yabancı ortağına devredip piyasadan, Türkiye'deki piyasadan çekildi. Aynı tekelci sermaye burada iş yaptığı ortağı ile beraber gidip Rusya'da ihale aldı. Pazarlık belli. Türkiye'den bazı imkanları sana tanırım sende bana Rusya'dan, Malezya'dan bilmem nereden imkan tanı. Küreselleşme bu, tekeci sermaye açısından. Ve şimdi o tekelci sermaye bir yere de, bir mekana da sahip olmak zorunda. Türkiye hantallığı içinde bir mekan istemiyor. Özerk bir mekan istiyor, dünya kenti İstanbul'u istiyor. Kendi başına özerk, ayrılmış mekanlar bölünme tehdidi yalnızca güneydoğuda yada memleketin değişik yerlerinde karşımıza çıkan etnik ve mezhebi probleminden doğmuyor. Çoğu zaman bunlar kılıf olarak da çıkıyor zaten. Onların analizi bir tarafa sermayenin kendisi,

büyük sermayenin, ver Kıbrıs'ı, ver orayı, ver burayı diyen o sermayenin kendisi ülke yönetimine ilişkin de bir projeye sahiptir ve bu proje federal, gevşek, konfederal bir örgütlenmenin savunuculuğuna çoktan soyunmuş durumdadır. O yüzden doğrusu etnik ve dinsel deyip onun ardındaki ve onun yanındaki kendi başına unsur olan tekelci sermaye gücünü görmeden hareket etmemek gerekecek. Teftiş Kurumunun durumu ne olacak? teftiş Kurumları biliyorsunuz kaldırılıyor. Teftiş kurumu halk adına, kamu yararına denetim yaptığı için, halk adına denetim yapan mekanizmadır. Kamu yararını sağlamak üzere denetim yaptığı için halk adına çalışır. Sayıştay bu kadar tekniktir, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yaptığı için millet adına denetim yapan bir kurumdur. Millet adına denetim yapan bir kurumu, Sayıştay'ı ihaleleri denetim yetkisini ihale edebilir hale getiriyorsunuz. Millet adına denetimi özelleştiriyorsunuz. Biliyorsunuz Sayıştay denetimi yapar yada yaptırır diyor. Benzer şekilde Teftiş Kurulları kalkıverdiği vakit aslında halkın dolaylı denetim mekanizmalarından birini yok ediyorsunuz. Siyaset felsefesi, siyaset teorisi ve halk iktidarı açısından çok önemlidir bu sonuç. Halk adına denetimi sona erdiriyorsunuz, peki denetimsiz mi bırakıyorsunuz? Şu anda öyle görülüyor ki, evet. Fiilen denetimsiz bırakıyor. Ama biz biliyoruz ki felsefesini çok vurgulayan bu tasarının felsefesinde hiyerarşik denetimin de ki o performans denetimine döndürülmek isteniyor, yapılma tarzı tariflenmiştir, teftiş kurullarınca şimdiye kadar yapılan denetimin performans denetimine dönüştürülmüş biçimi devlet tarafından piyasan, özel performans denetleme işini yapan kuruluşlarca alınacaktır. Yani kamu yararına dolaylı

halk denetimi özel sektör eliyle yapılır hale gelmiştir. Düzenleyici devleti gösteren en önemli özelliklerden işte bir başkası da budur. Siyasetten ve idareden uzakta, halktan uzakta demek o piyasanın göbeğinde devlet.

KONUŞMACI : Yabancı sermaye ile şirket ediniliyor.

Prof. Dr. Birgül Ayman GÜLER : Onlar bizde yok zaten onlar yabancı sermaye aynı zamanda. Bitti efendim. Teşekkür ederim.

Av. Atila SAV : Teşekkür ederim. Evet buyurun Sayın Bircan,

Bircan AKYILDIZ : Efendim Sayın Tekin Avaner ve Sayın Tülay Hanıma teşekkür etmek istiyorum. Tekin Bey sendikanızın hazırladığı Türkiye Raporu 2 'de belirlediğiniz üzere tasarı hazırlayıcılardan Bilal Eryılmaz'ın 1991 tarihli yazısında başta ulus devlet sistemi olmak üzere ulusal kimliklerini parçalayarak oluşturmak istenilen Avrupa Birleşik Devletlerinden bahsedilmektedir. Bu ifade tıpkı iktidar partisinin başkanında olduğu gibi tasarı hazırlayıcısının da gömleğini değiştirdiğinin kanıtı değil midir, şimdi bunlar katıksız küreselleşmeciler oldular şeklinde ifade etmiştir. Değerlendirirken Sayın Avukat Tülay Bekar, siyasi iktidarın tasarı ile ilgili bütün bu eleştirileri görmezden gelmekte amaçları ne olabilir, amacı maddi mi sadece diye ifade etmiş, birbiri ile yakın bağlantısı olduğu için açıklamaları iki soruyu birleştirerek cevaplandıracağım. Şimdi küresel güçlerin kullandığı argümanlar arasında özellikle bir nokta dikkat çekicidir. Medeniyetler arası çatışmadan çok medeniyetler arası uzlaşmanın öne çıkarıldığı bir yapının

dünyada şekillendirilmesi çalışmaları yapılmaktadır. Meşhur Amerika'daki o Political Institute denile yerde de çağdaş İslam anlayışının temeli atılmaktadır. Çağdaş İslam anlayışının da aktörleri belirlenmiştir. Bu aktörlerden bir tanesi de veya o aktörlerin bir çoğu da bugün Türkiye'de rollerini oynamaktadırlar. Bunu çok acı bir şekilde ifade etmek gerekir belki ama maalesef bir gerçektir. O yüzden kimlik değiştirmeleri, elbise değiştirmeleri , gömlek değiştirmeleri falan çok önemli değil. Roller neyi gerektiriyorsa onu yapacaklardır. İki ay önce Sayın Başbakan bir Avrupa'da Hristiyan Demokrat Partiler Birliğine üyelik için müracaat ettiğinde kendisi bir tartışma ortamında buldu ve şunu ifade etti, gerekirse papaz cübbesi giyerim, dedi. Hemen arkasından partiye bir kimlik arayışı başladı, İstanbul'da bir sempozyum düzenlendi Ocak ayı içerisinde, muhafazakar demokrat anlayış ile ilgili ancak oradan bir sonuç çıktı mı, çıkmadı mı, kamuoyu nasıl değerlendirdi bilmiyorum ama Sayın Başbakan geçtiğimiz bir-iki gün içerisinde gitti cübbeyi Amerika'da giydi. Şimdi bu yüzden yani gömlek giymeleri, değiştirmeleri falan çok farklı değil. Öyle sanıyorum ki, o çağdaş İslam anlayışı içerisinde üstlendikleri, aldıkları rolü yerine getirirken kendilerinin de kafalarında hep takiye, takiye deyip duruyoruz da, her şeyi hedef için, amaç için kullanmak helaldir düşüncesi yatıyor orada. Kendilerinin de kafalarında şekillendirdikleri bir amaç için küresel güçlerin kendilerine giydirdikleri elbiseyi yada ölçtükleri rolü bu değerlendirmede kullanmak istiyorlar çünkü Sayın Başbakan milli kimlik taşıma niyetinde değil. Bana Türküm dedirtemezsiniz diyen bir anlayışa sahip. Ve daha evveliyatından da bilirsiniz bayrak tanımak gibi bir

anlayışları da yoktur, öyle bir hedefleri de yoktur. O yüzden çağdaş İslam görüntüsü bu anlayışın sıkı sıkıya sarılıp uygulayacağı bir görüntüdür. Tabi karamsar bir tablo Türkiye'de çizmek çok zor değil. Hele hele yaşadıklarımızdan sonra bu karamsarlığı maalesef ifade etmekte gerekiyor. Biz onu yapıyoruz ama şunu söyleyeyim ben Sayın Başbakanlarımızdan Ecevit'in bir lafı vardır, bu Türkiye'deki gelişmelerin boyutu ciddi şekilde endişe verici noktaya gelmiştir, ne düşünüyorsunuz dediğinde şu ifadesine inanıyorum ve gerçekten inanıyorum; bu milletin sağduyusu çok sağlamdır, en zor şartlarda bile içinden çıkmasını bilecektir. Teşekkür ediyorum.

Yıldırım KOÇ : Teşekkür ederim. Benim çok kısa. Bir arkadaşımız isimsiz. İkinci uyum paketi ile basın kanunun değiştirilmesi ve basının belirttiğiniz gibi tekelleşmesi yaklaşık bir sene öncesinde olduğunda göre düzenli bir sistematik mi izleniyor? Evet 1980, 24 Ocak kararları ile başlayan Türkiye'nin sömürgeleştirilmesi bir süreç başından beri var. Özellikle yabancılara yapılan özelleştirmelerde TÜPRAŞ ve benzeri doğal tekel olma imtiyazı bunları alanlara devredilmektedir. Bu sonuç bir kapitülasyon değil midir? Evet zaten Cumhuriyet kurulduğunda yabancının elinde olup, Atatürk döneminde millileştirilen ve devletleştirilen tüm işletmeler şu anda özel sektöre ve özellikle yabancılara devrediliyor. Yani Türk devrimi tamamıyla tersine çevriliyor. Son soru, katılımcı bir anlayışla tasarıyı hazırladık diyorlar ve bunlar içinde sizin saydıklarınıza ek olarak üniversiteleri de sayıyorlar, böyle üniversiteler gerçekten var mıdır, bu üniversiteler varsa

bunlar kamunun mu üniversiteleridir? Evet, ne yazık ki böyle üniversiteler, nasıl ki yurt sever, vatan sever, millici, milliyetçi öğretim üyeleri varsa böyle olmayanlarda var. Üniversiteler içinde benzer durum söz konusu. Bunların da zaman içinde özellikle Soros'tan para alanların MEDA fonlarından proje alanların ve Amerika'dan proje alanların açıklanması ile bu nitelikteki kişilerin de açığa çıkacağını zannediyorum. Teşekkür ederim.

Av. Semih GÜNER (Ankara Barosu Başkanı) Veli Bey merak ettiğiniz konuda hemen hazırlıyoruz. Baromuzun görüşünü de ekleyerek önemine binaen hemen çıkarıyoruz. Değerli konuklar ben teşekkür dileklerimizle Baromuz adına bu belgeleri sayın konuşmacılara takdim ediyorum.

ANKARA BAROSU
KAMU YÖNETİMİ TEMEL KANUNU TASARISI'NI
İNCELEME KOMİSYONU RAPORU

GENEL DEĞERLENDİRME

Bugünkü Kamu Yönetim Sistemimiz, örgütsel yapısı ve işleyiş biçimi bakımından, yöneten-yönetilen ayrımına dayanan, içine kapalı, aşırı hantallaşmış, otoriter ve bürokratik bir görünüme sahiptir. Yeni bir yüzyılın başında çağdaş demokratik hukuk devletinin gereksinimlerini yansıtmayan ve teknolojik gelişmelerin sağladığı yeniliklere de açık olmayan bu yapı, halkın ihtiyaçlarına cevap verememektedir. Katılımcı, saydam ve eşitliğe dayalı, demokratik bir kamu yönetiminin sağlayacağı olanaklardan yoksun olan bu yapının, hem kuruluş hem de işleyiş açısından, ciddi bir yenilenme ihtiyacı içinde olduğu açıktır.

Çağdaş demokratik hukuk devleti anlayışının geliştirdiği yeni haklar, devletin ödevleri ve işlevlerini de değiştirmiştir. Ayrıca, üyesi bulunduğumuz Avrupa Konseyi tarafından kabul edilen ve Devletimizin de çekinceler koyarak, 08.05.1991 tarih ve 3723 sayılı kanunla kabul ettiği, **Avrupa Yerel Yönetimler özerklik Şartı** ve **Avrupa Kentsel Şartı'nın** içerdiği yeni kentli hakları da devletin ödevlerinin unsurlarını, koşullarını ve içeriğini yenilemiş bulunmaktadır. Avrupa Kentsel Şartı'na göre özerk yerel yönetim kavramı yasalarla belirlenen amaçlar çerçevesinde kamu işlerinin bir bölümünün kendi sorumlulukları dahilinde ve yerel halkın çıkarları doğrultusunda düzenlenmesi ve yönetimi olanağını tanımaktadır.

Yeni bir yüzyılın başlangıcında evrensel hukukun, uluslararası ilişkilerin, demokratik özgürlükler ve temel hakların gelişimi karşısında devletin ödev ve işlevlerinin kapsamı ve içeriği de değişmekte olup, kamu yönetiminin bu gelişmeye elverişli etkin bir yapılanmaya ve yeni işleyiş ilkelerine kavuşması gerekmektedir. Bu durum toplumun, çağdaşlaşma ve yenileşme özlem ve beklentilerinin de bir gereğidir.

Ancak, bu beklentilerin sonucu olarak, Kamu Yönetim Sisteminde yapılacak hukuksal değişimin, Devletimizin Ulus-Devlet yapısı ile Türkiye Cumhuriyetinin Demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti niteliklerini zedelemekten gerçekleştirilmesi zorunludur. Bu temel anlayış ve yaklaşımla incelenen Kamu Yönetimi Temel Kanunu Taslağı üzerinde, aşağıda belirlenen hususlarda görüş birliğine varılmıştır.

**A-) KAMU YÖNETİMİ TEMEL KANUNU
TASARISININ ANAYASAYA AYKIRILIKLAR
BAKIMINDAN İNCELENMESİ :**

**1. ASARI ÜNİTER DEVLET YAPISINI
ZAYIFLATMAKTADIR**

Anayasamız üniter devlet yapılanmasına bağlı olarak, **merkeziyetçilik** ilkesini benimsemiştir. (Anayasa Madde 3, 123, 126.) Bu ilke, genel olarak "**hiyerarşi**", illerin yönetiminde "**yetki genişliği**", yerel yönetimlerin yönetiminde "**idari vesayet**" kurumlarıyla uygulamaya geçirilmektedir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, tüm yönetim sistemi için geçerli olan hiyerarşi ilkesini "yetki devri"ni ön plana çıkararak esnetmekte, yerel yönetimlerin "**idarenin bütünlüğü**" ilkesine bağlanmasını sağlayan "**idari vesayet**" kurumunu kaldırarak yerine '**yerellik**' kurumunu getirmekte, illerin anayasal yönetim ilkesi olan "**yetki genişliği**" ilkesi yerine, fiilen "**görevler ayrılığı**" sistemini işleterek etkisiz kılmaktadır.

Böylece taslak, merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasındaki ilişkileri, herhangi bir federal siyasal yapılanmada görülebilen federal devlet ve eyaletler arasındaki ilişkilere paralel biçimde kurmaktadır. Bu yapılanma sonucu İdarenin Bütünlüğünü sağlamak güçleşecek ve Ulusal Birliğimiz de tehlikeye girecektir.

2. TASARIDA ANAYASAMIZIN KAMU YÖNETİMİNE İLİŞKİN İLKELERİNE AYKIRILIKLAR BULUNMAKTADIR:

Yetki Genişliği Yerine Görevler Ayrılığı İlkesi

Kamu Yönetimi Temel Kanunu, bakanlıkların örgütlenmesinde köklü bir değişiklik getirerek, il ve ilçelerde valilik ve kaymakamlık olarak örgütlenmiş bulunan il **genel yönetimi sistemini** ortadan kaldırmaktadır.

Taslağa göre, bakanlıklardan yalnızca İçişleri, Maliye ve Çalışma Bakanlıkları taşrada valilik yönetiminde örgütlenebilecektir. Tasarıya ekli 2 Sayılı Cetvelde yer alan bakanlıkların taşra örgütleri ise mal, araç, ödenek ve personelleriyle birlikte il özel idarelerine ya da belediyelere devredilecektir. Dışişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı,

(Meclise sunulan tasarıdan çıkarıldı.), Bayındırlık İskan Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, il ve ilçe yapısı bakanlık-valilik sisteminden alınacak yerel yönetimlere devredilecektir.

Öngörülen devir işleminin en önemli sonuçlarından biri de, Anayasada yer alan önemli yönetim ilkelerinden birinin değiştirilmesidir. Anayasaya göre Türkiye'de illerin idaresi **"yetki genişliği"** esasına dayanır.

Bu esasın örgütü **'il genel yönetimi'nden sorumlu taşra idaresidir. Yani valilik - kaymakamlık kurumudur.** Anayasamız, illerin yönetiminde **"görevler ayrılığı"** esasını benimsememiştir.

Tasarıda ise Anayasaya aykırı olarak, illeri **'yetki genişliği'** esasına göre yönetmekten sorumlu kılınan **taşra idaresi** örgütsüz ve yetkisiz kılınmaktadır. Sonuçta, illerin idaresine ilişkin anayasal bir ilke, fiilen uygulanamaz hale getirilmektedir. Tasarıda, İl Genel Yönetimini devre dışı bırakan değişiklikler, Anayasanın 126. Maddesindeki **"İllerin İdaresi Yetki Genişliği İlkesine dayanır."** hükmüne açıkça aykırıdır.

3. TASARININ SOSYAL DEVLET İLKESİNE ETKİSİ

Anayasanın 2. Maddesinde **"Türkiye Cumhuriyeti demokratik, laik, ve sosyal bir hukuk devleti"** olarak tanımlanmıştır.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, tercihini sosyal devlet yerine **düzenleyici devlet** ilkesinden yana yapmıştır. Sosyal devlet, toplumsal eşitsizlikleri ortadan kaldırmak amaçlı devlettir. Düzenleyici devlet ise, piyasa mekanizmasına dayanan bir sistemi piyasanın gereklerine göre yönetme amacına bağlıdır. Düzenleyici devleti yaratmanın ilk şartı, sosyal devletin mal ve hizmet üreten, dağıtan, yöneten tüm kurum ve mekanizmalarını (**KİT'ler, bakanlıkların bağlı - ilgili kuruluşları - okullar, hastaneler**) tasfiye etmek; ve devletin bu tür kurumlaşmaya gitmesini yasaklamaktır. Düzenleyici devlet, tüm toplumsal işleri özel sektöre devrederek, özel sektörün güvenli bir ortamda işlemesini sağlayacak kurum ve mekanizmaları kurmakla görevli sayılmaktadır. Sosyal devlette öncelik halkın ihtiyaçları ve toplumsal fırsat eşitliği sorununa verilmişken, düzenleyici devlette öncelik, küresel sistemle kaynaşması teşvik edilen özel şirketlerin ihtiyaçlarına verilmektedir. Tasarı bu tercihler sonucu Anayasamızla korunan **Sosyal Devlet İlkesini** işlemez hale getirmektedir.

4. TASARININ HUKUK TEKNIĞI VE NORMLAR HİYERARŞİSİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ :

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı temel kanun olma özelliği ve kamu yönetimine hakim olan temel esas ve ilkeleri düzenliyor olması nedeniyle ayrıntıları başka yasaların düzenlemesine bırakılmış çerçeve hükümler içermektedir.

Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma çalışmaları çerçevesinde, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, Kamu Personel Rejimi Yasa taslağı, Kamu Mali Yönetimi

ve Kontrol Kanunu Taslağı, (Meclisten Geçti) Özel İdare, Büyükşehir ve Belediye Kanunu Taslakları, Bölge Kalkınma Ajansı Kanunu Taslağı, Üst Kurullar Kanun Taslağı, KİT (Kamu Sermayeli Şirketler) Yasa Taslağı, Genel İdari Usul Yasası Taslakları ve Sosyal Sigorta Sistemi için hazırlıklar olmak üzere toplam 9 adet kanun tasarısından söz edilmektedir.

Bu yasaların yanı sıra akçalı kaynak sorununu çözecek bir yasa gerekmektedir. Yerel yönetimlerin artan görev, yetki ve sorumluluklarının bugünkü akçalı kaynaklarla karşılanamayacağı açıktır. Yürürlükteki Belediye Gelirleri Yasası'nın da bu anlayışla yenilenmesi gerekecektir. Akçalı kaynakların Merkezde toplanıp, yerel yönetimlere dağıtılması ise beklenen ve istenenin tersine merkezselliği artıracaktır.

Bu tasarıların, kamu yönetimi alanında farklı düzenlemeler getirmesi sonucu uygulamada Kamu Yönetimi Temel Kanunu ile yukarıda sayılan diğer yasaların çatışması sorunu ortaya çıkacaktır. Bu sorun, hukuk sistemimizde uygulanmakta olan normlar hiyerarşisine göre de çözülemeyecektir. Çünkü mevcut hukuk sistemimizde normlar hiyerarşisine göre kanunlar arasında altlık – üstlük ilişkisi yoktur. Bir kanunun diğerine üstünlüğü söz konusu değildir. Ayrıca bu konu genel kanun – özel kanun ile eski kanun – yeni kanun yaklaşımı ile de çözülemeyeceğinden uygulamada keyfilik ve kargaşa yaratacaktır.

Tasarı ile kamu yönetiminde yapılmak istenen değişiklikler esasen, Anayasamızın kamu yönetimine ilişkin hükümlerinin değiştirilmesiyle mümkündür. Anayasada

değişiklik yapmanın zorluklarını düşünen hükümet bu konuyu temel kanun düzenlemesi ile halletmek istemektedir. Ancak bu düzenleme Anayasamızın normlar hiyerarşisi sistemine aykırıdır.

Yukarıda sözü edilen yasaların yanı sıra yerel yönetimlerin akçalı kaynak sorununu çözecek bir yasa gerekmektedir.

B-) TASARININ DENETİM SİSTEMİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Kanun tasarısında, denetim yönünden iç ve dış denetim türleri öngörülmüş ve iç – dış denetimin hukuka uygunluk, mali denetim ve performans denetimini kapsadığı belirtilmiştir. (Kanun Tasarısı – Madde : 39)

İç denetimin kamu kurum ve kuruluşlarının kendi yöneticileri veya ilgili kurumun üst yöneticisinin görevlendirileceği iç denetim elemanları tarafından yapılacağı ve dış denetimin de Sayıştay tarafından veya Sayıştay'ca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde yapılacağı belirtilmiştir. (Kanun Tasarısı Madde: 40)

Kamu yönetiminde denetimin "iç ve dış" olmak üzere iki türü olacağı belirtilmekle birlikte, iç denetimle ilgili iş gören teftiş ve denetim birimleri kurulması öngörülmemiştir. **Taslak, bakanlıklarla bağlı ve ilgili kuruluşlarda var olan teftiş heyetlerini kaldırmaktadır.** İç denetim, gerek görüldüğünde, kurum ve kuruluşların en üst amirlerince görevlendirilecek kişi ya da kişilerce yapılacaktır. Dış denetim ise, Sayıştay eliyle yapılacaktır.

Tasarıda teftiş kurulları kaldırılmakta ve yerine iç denetim sistemi getirilmektedir. Yıllardır işlemekte bulunan hiyerarşik kurumsal denetim sistemi kaldırılmakta ve yerine partizanca kullanılabilecek, keyfiliğe yol açacak bir sistem getirilmektedir. Ayrıca dış denetim için Sayıştay'ın ön görülmüş olması da Anayasamızın 160. maddesine aykırıdır. Çünkü Anayasanın 160. maddesine göre Sayıştay'ın görevi kamu kurum ve kuruluşlarını TBMM adına **mali yönden** denetlemektir. Tasarının bu düzenlemesine göre Yürütmenin yapması gereken **Yönetmelik Denetim** görevi ortadan kaldırılmaktadır.

Yukarıda belirtilen görüş ve düşünceler Başbakanlık tarafından yayımlanan Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı taslağı üzerinden oluşturulmuştur. Ancak söz konusu tasarı Meclise bir çok değişiklik yapılarak sunulmuştur. Meclise sunulan yeni tasarıda yapılan değişiklikler aşağıda verilmiştir.

Meclise Sunulan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında Yapılan Değişiklikler

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 6. Maddesine f bendi eklenmiştir:

“f) Mahalli İdareler ve hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşları üzerinde kanunlarla öngörülen idari vesayet yetkisini kullanmak.”

Yeni tasarıya bu hüküm eklenerek, idarenin bütünlüğünün zayıflatıldığı yönündeki eleştiriler önlenmek istenmiştir.

7. Maddenin d bendi değiştirilmiştir. (İfade değişikliği yapılmıştır.)

8. Maddenin 3. paragrafı değişmiştir. (İfade değişikliği yapılmıştır.)

11. Maddeye “kanunlarda öngörülenler:” eklenmiş ve “Noterler” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

12. Maddenin b bendi kaldırılmıştır.

13. Maddenin 1. fıkrası değişti. (Anlam aynı kalmak üzere, ifade değişikliği yapılmış.)

14. Maddenin b ve c bentlerinde değişiklik yapılmış (Anlam aynı kalmak üzere ifade değişikliği yapılmıştır.)

18. Maddenin son paragrafında müşteri ibaresi yerine “işyeri” ibaresi kullanılmış ve ayrıca “mahalli idareler” ibaresi eklenmiştir.

22. Maddenin c bendinden “geçici nitelikte olmak üzere” ibaresi çıkarılmış.

27. Maddenin 1. paragrafında “Bu kurul yerine “kurul” ibaresi kullanılmıştır.

36 . Maddenin a bendine “yapma, yaptırma ” ibaresi eklenmiş. Ayrıca maddenin b bendine

“Taşınır ve taşınmaz mal kayıtlarını tutmak,” ibaresi eklenmiştir.

40. Maddenin 1. paragrafından “ilgili” ibaresi kaldırılmış. 2.paragrafa “kanunla belirlenecek usul ve esaslar

çerçevesinde" ibaresi eklenmiş, Ayrıca 2. paragrafta anlam aynı kalmak üzere ifade biçiminde değişiklik yapılmış.

42. Maddenin 1. paragrafının ifade biçimi değiştirilmiş. Maddenin 4. paragrafına "halk denetçisi olma şartlarını taşımadığının anlaşılması veya sonradan kaybetmesi sebepleriyle il genel meclisinin salt çoğunluğunun kararı ve valinin mütalaası üzerine Danıştay kararı ile görevden alınabilir." İbareside eklenmiş.

44. Maddenin 1. paragrafının son cümlesindeki ibare kaldırılmış ve yerine "kanun hükümlerine aykırı şekilde idari düzenleme yapamazlar." Cümlesi eklenmiş.

46. Maddenin 5. paragrafına "Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarı hariç " ifadesi eklenmiş, Ayrıca maddenin 6. paragrafının son cümlesinden " Bakanlık" ibaresi kaldırılmış.

47. Maddenin sonuna 2 cümle eklenmiş.

48. Maddenin kapsamı genişletilerek kanunun 24. maddesi ile 47. maddesi ve hükümlerinin de "Milli Savunma Bakanlığı" hakkında uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Geçici 1. Maddenin a bendinde değişiklikler yapılarak "Milli Eğitim Bakanlığının Taşra Teşkilatının devrine ilişkin" hükümler kaldırılmıştır.

Geçici 1. Maddenin c bendinde ifade biçimi değiştirilmiştir.

Ayrıca geçici 1. Maddenin 11. paragrafına "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına devir halinde personelin devri isteklerine bağlıdır." cümlesi eklenmiş.

Geçici 3. Maddenin 4. paragrafının anlamı aynı kalmak üzere ifade biçimi değiştirilmiştir. Ayrıca Taşra Teşkilatı Olmayan Bakanlıklara ilişkin (II) Sayılı Cetvelden Milli Eğitim Bakanlığı çıkarılmıştır.

Bu değişiklikler arasında Milli Eğitim Bakanlığı'nın taşra teşkilatı kurulması dışında yapılan değişiklikler, Tasarının eleştirilen temel anlayışı ve devletin bölünmesi tehlikesi ve tehdidi konusundaki kaygıları giderici sayılamaz. Sosyal devlet işlevinin zayıflatılmasına yönelik eleştiriler (özellikle sağlık konusundaki) geçerliliğini korumaktadır.

SONUÇ : Türkiye'mizin Yönetiminin yeniden yapılandırılmasına karşı çıkmak mümkün değildir. Bu anlamda olmak üzere, özellikle Kamu Yönetim Sistemimize hakim olan Yöneten – Yönetilen ayrımı ile içe kapalı – otoriter yönetim anlayışı yerine, saydamlığa dayalı, halkın hizmetinde, hukuka bağlı Demokratik Yönetim anlayışı, günümüzde herkesin özlemi olmuştur.

Ancak Türkiye Cumhuriyeti Ulus – Devlet olarak kurulmuş ve kuruluşundan itibaren de Üniter Devlet yapısı ile Laik Devlet yapısı sürekli tehdit altında olmuştur.

Bu nedenle de yapılacak hukuki değişikliklerde bu iki tehdidi hiçbir zaman gözardı edemeyiz!

Tasarı bu yönden ele alındığında, yukarıda belirttiğimiz özlenen Demokratik Yönetim anlayışını sağlamadığı halde, Anayasamızın koruduğu Cumhuriyetimizin temel niteliklerini tehlikeye düşürmektedir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının Meclise sunulan son halinde **“Yönetimin Bütünlüğünü”** sağlamak üzere 6. maddenin f bendinde **“Mahalli İdareler ve hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşları üzerinde kanunlarla öngörülen idari vesayet yetkisini kullanmak.”** hükmü getirilmiş ve ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı'nın taşra teşkilatının il özel idarelerine devrine ilişkin hükümler kaldırılmıştır. Bunlar olumlu değişikliklerdir.

Ancak yukarıda bahsi geçen eleştirilerimiz bütünüyle ortadan kaldırılmış değildir. Komisyonumuz bu görüş ve düşüncelerle Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının bu biçimiyle de desteklenmemesi görüşündedir.

ANKARA BAROSU
KADIN HAKLARI KURULUNCA HAZIRLANAN
KAMU YÖNETİMİ TEMEL KANUNU TASARISI HAKKINDA
RAPOR

Tasarının temel konusu, merkezi idare ile yerel idareler arasında yeni bir görev/yetki bölüşümü yaratmak ve kamu hizmetlerinin özel kişilere gördürülmesi konusunda merkezi ve mahalli idarelere genel ve toptan yetki vermektir.

A- TASARININ ANAYASA VE TÜRK KAMU
HUKUKU KARŞISINDAKİ DURUMU:

Tasarının temelleri, merkezi idare ile mahalli idareler arasındaki görev bölüşümünün yeniden yapılması ve merkezi idare ile mahalli idarelere tüm kamu hizmetlerini özel sektöre gördürülebilme yetkisi verilmesidir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı' nın temel iskeletini oluşturan düzenlemeleri özetle aşağıdaki gibidir.

1- Kamu Yönetiminin Kuruluş ve İşleyişinin Temel İlkeleri:

Madde 5/e: Görev, yetki ve sorumluluklar, hizmetten yararlananlara en uygun ve en yakın birime verilir.

2- Merkezi idarenin Genel Yetkileri:

Madde 6/a : Kamu hizmetlerine ilişkin ulusal düzeyde genel ilke ve politikalar, amaç ve hedefler ile standartları belirlemek.

3- Merkezi idare Tarafından Yürütülecek Görev ve Hizmetler :

Madde 7: 7.maddede teker teker konu olarak sayılanlar ve diğer kanunların münhasıran merkezi idareye yüklediği ulusal ve bölgesel hizmetler.

4- Mahalli İdarelerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları:

Madde 8: Mahalli müşterek ihtiyaçlara ilişkin her türlü görev, yetki ve sorumluluklar ile hizmetler mahalli idareler tarafından yerine getirilir

Merkezi İdare ile Mahalli İdareler Arasındaki İlişkiler:

Madde 9/a: Merkezi idare tarafından yürütülmesi öngörülen hizmetlerden illerde yapılması gerekenlerin, kanunlarda belirtilen istisnalar dışında, valilik ve kaymakamlıklar tarafından gerçekleştirilmesi esastır

Madde 9/b: Merkezi idare birimleri, mahalli idarelerin sorumluluk alanlarına giren görev ve hizmetler için mahalli düzeyde teşkilat kuramaz, doğrudan ihale ve harcama yapamaz.

6- Kamu hizmetlerinin gördürülmesi :

Madde 11- Kamu hizmetlerinin daha etkili ve verimli olarak yerine getirilebilmesi amacıyla, merkezi idare ile mahalli idareler, kendilerine ait hizmetlerden kanunlarda öngörülenleri, ilgileri itibariyle üniversitelere, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, hizmet birliklerine, özel

sektöre ve alanında uzmanlaşmış sivil toplum örgütlerine gördürebilir. Bu durumda idarenin sorumluluğuna ilişkin hükümler saklıdır

I- Merkezi İdare ile Mahalli İdare Arasındaki Görev Ve Yetki Bölüşümü (İdarenin Kuruluşu):

Konu ile İlgili Anayasa Maddeleri:

Madde 126.- *“Türkiye, merkezi idare kuruluşu bakımından, coğrafya durumuna, ekonomik şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre, illere; iller de diğer kademeli bölümlere ayrılır.”*

126. Maddeden anlaşıldığı gibi, merkezi idarenin kuruluşu esas olarak coğrafi bakımından düzenlenmiş, merkezi idare iktidarının coğrafyaya nasıl yayılacağı öngörülmüştür. Konu bakımından önemli olan, merkezi idare iktidarının “konusu”, yani üstlenmiş olduğu kamu hizmetleri bakımından bir düzenleme bulunmamasıdır. Merkezi idarenin yerine getireceği görevlere ilişkin bir açıklık bulunmamaktadır. Bu noktaya ilişkin bir belirleme olarak maddede sadece *“kamu hizmetlerinin gereklerine göre ...”* ifadesi yer almaktadır. Bunun dışında konuya ilişkin bir sınırlama, *merkezi idarenin hizmetlerine bir başka deyişle görevlerine ilişkin bir sınırlama bulunmamaktadır*. Merkezi idare terimi, tüm ülkeyi kapsayan bir idari örgütlenmeyi anlatır. “Başkent teşkilatı” ve “taşra teşkilatı” ile bir bütündür.

Madde 127.- Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.

Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir. "

Madde 127/5: "Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğüne uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller çerçevesinde idari vesayet yetkisine sahiptir."

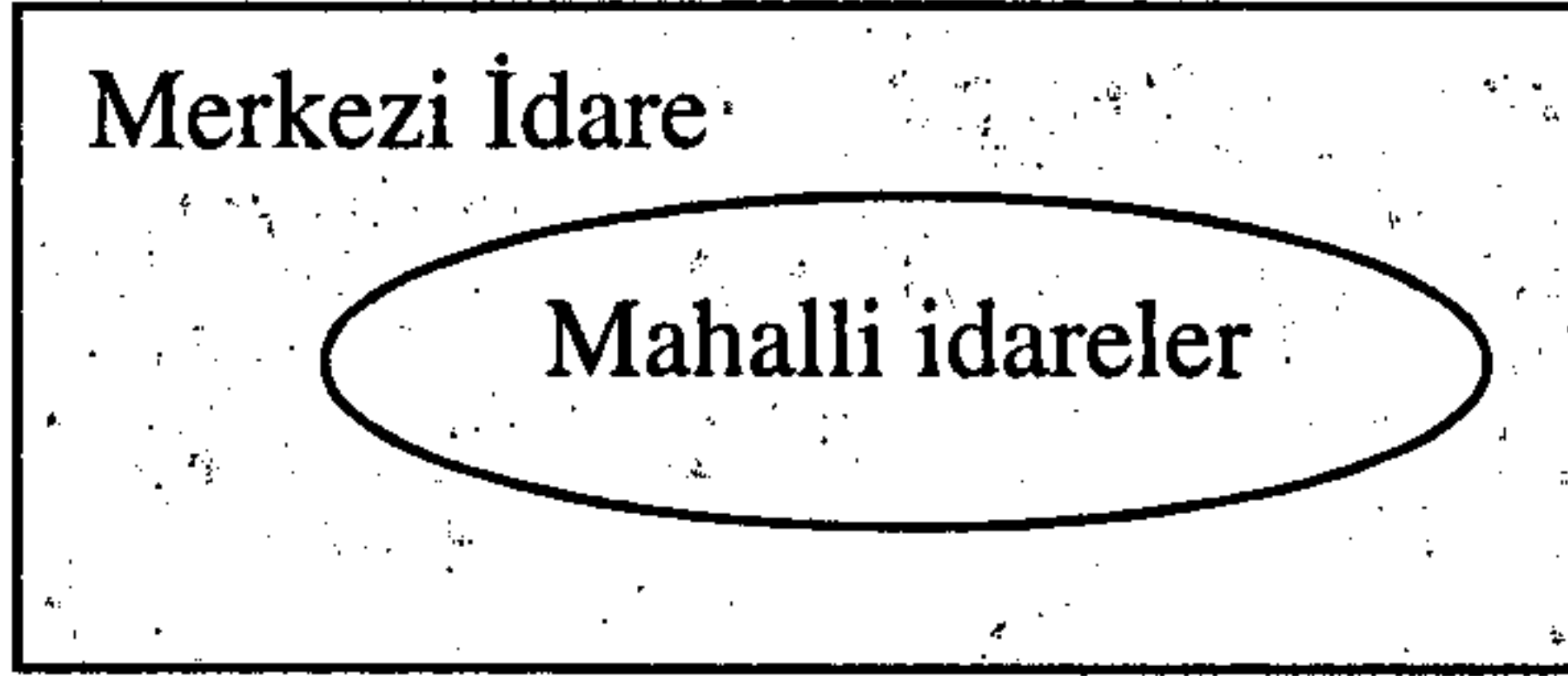
Devlet iktidarının ve kamu hizmetlerinin idari olarak örgütlenmesinde, mahalli idareler, merkezi idareden farklı olarak hem coğrafi bakımdan hem de konu bakımından sınırlıdır.

Anayasaya göre (126 ve 127.maddeler) merkezi idare, devlet iktidarı ve tüm kamu hizmetlerini illeri temel alarak ülke genelinde örgütlerken, mahalli idareler, sınırlı bir coğrafyada, ortak yerel ihtiyaçların karşılanması gibi sınırlı bir konuda örgütlenmektedir.

Yani İdarenin kuruluşunda, merkezi idare konu ve coğrafya bakımından (kanunlar çerçevesinde) genel yetkili, mahalli idareler ise (kanunlar çerçevesinde) özel

yetkilidir. Anayasa' ya göre İdarenin kuruluşunu aşağıdaki gibi belirtebiliriz:

İdarenin Kuruluşu

Oysa Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında kurulmaya çalışılan yapı, Anayasanın kurmuş olduğu bu yapıya açıkça aykırıdır.

Çünkü, tasarıdaki düzenleme, *Anayasa'nın kurduğu mantığın tersini kurmaktadır. Anayasa'da, yerel yönetimlerin varlık nedeni, yerel ortak ihtiyaçların karşılanması için hizmet üretmekle sınırlanırken ve yerel yönetimlerin varlığı, söz konusu alanda merkezi idarenin kuruluşunu dışlamazken, taslak tam tersi bir düzenleme getirmektedir.*

Merkezi idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetler, teker teker konu olarak sayılmakta ve diğer kanunların münhasıran merkezi idareye yüklediği ulusal ve bölgesel hizmetlerle sınırlanmaktadır. Mahalli idarelerin görev, yetki ve sorumlulukları ise, merkezi idarenin bu kanun ve diğer kanunlarda sayılan görevleri dışında kalan hizmetler ve mahalli müşterek ihtiyaçlar olarak belirlenmektedir.

Görüldüğü gibi, mahalli idareler genel görevli, merkezi idare ise özel görevli olarak kurgulanmaktadır. Bu nedenlerle Tasarının, merkezi idare – mahalli idareler

arasında kurduğu yetki ve görev bölüşümü, Anayasa'nın 126. ve 127. maddelerine aykırıdır.

II- İdarenin Bütünlüğü-Subsidiarite (Yerellik İlkesi) veTaslağın 5/e Maddesi:

Kamu yönetiminin kuruluş ve işleyişinin temel ilkeleri olarak 12 madde sayılmış subsidiarite (yerellik)ilkesi yerleştirilmiştir.

Madde 5/e'ye göre "kamu kurum ve kuruluşlarında görev, yetki ve sorumluluklar, hizmetten yararlananlara en uygun ve yakın birimde verilir."

İlgili Anayasa Hükümleri:

Anayasa madde 123. *"idare kuruluş ve görevleri ile bir bütündür ve kanunla düzenlenir"*

hükmü idarenin bütünlüğü ilkesinin görüldüğü hükümdür. Bu ilke temel bir kamu yönetimi kuruluş ve işleyiş ilkesidir.

Anayasa madde 127/5: *"Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğüne uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller çerçevesinde idari vesayet yetkisine sahiptir."*

("İdarenin bütünlüğü ilkesi, tekçi devlet ve kanuni idare ilkesi ile sıkı sıkıya ilişkilidir... İdarenin gerek kuruluş ve gerek görevleri yönünden bütünlüğü, hiyerarşi ve idari vesayet olarak adlandırılan belli başlı iki hukuki araç ile

gerçekleştirilmektedir. Bunlardan hiyerarşi, merkezi idare kuruluşlarının arasında bütünlüğü sağladığı gibi, aynı tüzelkişi içinde yer alan çeşitli örgüt ve birimler arasında da bütünlüğü sağlamaktadır. İdari vesayet ise, merkezi idare kuruluşları ile yerinden yönetim kuruluşları (öteki kamu tüzelkişileri) arasındaki bütünlüğü saptayan hukuki araçtır."Metin Günday)

Kamu Yönetimi Temel Kanunu tasarısı, genel olarak kamu yönetiminin kuruluş ve işleyiş ilkeleri içinde *subsidiarite* ilkesini geçerli sayarak anayasa ihlaline yol açan köklü bir tercih değişikliğine gitmiştir. Subsidiarite, yani yerellik ilkesinin ortaya çıkışı Avrupa Birliği'ni yaratan Maastricht Anlaşması' na denk düşmektedir.

Avrupa Birliği' nde yerel ve bölgesel düzeylerin güçlendirilmesini, bunların yapamayacakları işlerin üye devletlerce, üye devletlerce yapılamayacak olanların da Brüksel tarafından yapılmasını öngören subsidiarite ilkesi, üye devlet yetkilerinin bir yandan yerel düzeye, bir yandan Brüksel merkezine doğru çekilmesini sağlayacak bir mekanizma olarak formüle edilmiştir. Yani bu ilke, AB örgütlenmesini federal bir devlet yapısına dönüştürme sürecinde *uygulanacak siyasi nitelikte bir yönetim ilkesidir*. Ancak ilkenin uygulama alanı AB örgütlenmesi ile sınırlı bırakılmamış, ilke, Avrupa Konseyi üyesi ülkeler için de geçerli sayılmıştır. *Avrupa Konseyi'nin Avrupa Bölgesel ve Yerel Yönetimler Kongresi, Türkiye' den daha 1996 yılında 'idari vesayet' ilkesini kaldırmasını, yerine subsidiarite ilkesini yerleştirmesini istemiş bulunmaktadır. Kongre, 1996 yılında*

Türkiye'de yürütülen yerel yönetim reformu yasa tasarılarını konu alan bir tavsiye kararı almıştır.

(Hatırlanmalıdır ki, merkezi hükümetin "vesayet" olarak adlandırılan denetim sistemi, yerel yönetim politikalarının amaca uygunluğu üzerinde bir denetimi vurgulamanın ötesinde daha geniş amaçlara odaklanmış olan Anayasa'nın 127. maddesine dayanmaktadır. Bu durum, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın 8. maddesi ile çelişir ve bu nedenle Anayasa'nın "idarenin bütünlüğü" ilkesine dayanan 127. maddede değişiklik önerilmesi gerekebilir. Bu ilke, Özerklik Şartı'nda altı çizilen subsidiarite (yerellik) ilkesine de karşıttır. "Tavsiye kararı Kongre tarafından görüşülmüş ve 3 Haziran 1997'de 50 nolu karar ile kabul edilmiştir. Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi, Türkiye'deki Yerel ve Bölgesel Demokrasinin Durumu Hakkında 29 nolu Tavsiye Kararı)

Karar'ın "Türk Reform Önerisinde Söz Edilmeyen Konularla İlgili Öneriler" başlığı altında Kongre, 19 madde halinde çeşitli tavsiyelerde bulunmuştur. Tavsiyeler arasında yer alan iki madde, Türkiye'de üniter devlet örgütlenmesini tartışmaya açmaya çağrı niteliği taşıması nedeniyle önem kazanmaktadır.

- "1. Türk Anayasası'nın 127. maddesinin reformunu telkin etmek düşünülmelidir. Türkiye'nin üniter devlet olarak kalmayı istediği açık olmakla birlikte, mümkünse Avrupa Yerel Özerklik Şartı'na referansla, 127. maddede yerel ve bölgesel

özerklik ve subsidiarite ilkesine açık bir gönderme yapılabilir."

"3. Madde 127'de anılan yerel yönetimlerin üzerindeki vesayet, doğal olarak yasa ve anayasal ilkeler ile uyumlu ve Avrupa Yerel Özerklik Şartı'nın 8. maddesine (merkezin denetim yetkisini düzenleyen maddedir) uygun bir biçimde sınırlandırılmalıdır. "

İdarenin bütünlüğü ilkesinde "genel yetki" merkezi yönetimindir. Yerel yönetimlerin yetkileri, görevlerin sayılıp sınırlandırılmasıyla belirlenir. Buna karşın subsidiarite ya da yerellik ilkesinde "genel yetki" yerel yönetimlere aittir. Görevleri sayılıp sınırlandırılan taraf merkezi yönetimdir. Bu özellik, aynı zamanda federal devlet anayasalarının sergilediği bir özelliktir.

III- Yetki Genişliği Yerine Görevler Ayrılığı İlkesi :

Taşra Teşkilatı ve Kuruluşuna İlişkin Esaslar:

Madde 22 : Taşra teşkilatı olan bakanlıklar illerde ve hizmetin niteliği ile ihtiyaçlar dikkate alınarak ilçelerde teşkilatlanır. Bunlar, vali ve kaymakama bağlı olarak çalışır.

Geçici Son Hükümler:1,2,3:**Taşra örgütü kurulmayan bakanlıkların taşra örgütleri mal, araç, ödenek ve personeller il özel idarelerine ya da belediyelere devredilecektir.**

Kamu Yönetimi Temel Kanunu, bakanlıkların örgütlenmesinde köklü bir değişiklik getirerek, il ve ilçelerde valilik ve kaymakamlık olarak örgütlenmiş bulunan il genel

yönetimi sistemini ortadan kaldırmaktadır. Taslağa göre, bakanlıklardan yalnızca İçişleri, Milli Eğitim, Maliye ve Çalışma Bakanlıkları taşrada valilik yönetiminde örgütlenebilecektir. Geriye kalan bakanlıkların taşra örgütleri mal, araç, ödenek ve personelleriyle birlikte il özel idarelerine ya da belediyelere devredilecektir.

(Bu devir, taslağın yasalaşıp yayımlanmasından başlayarak bir yıl içinde gerçekleşecektir. Böylece, 1,250,000 civarında merkezi yönetim personeli yerel yönetim personeli olacak ve devlet bütçesinin günümüzde %15'lik bir kesimini yöneten yerel yönetimler kaba bir tahminle bütçenin üçte ikisini yönetmeye başlayacaklardır. Personel, taşınır ve taşınmaz mallar ve bütçenin yönetimi bundan böyle merkezi yönetim kurallarına göre değil, yerel yönetim dünyasının hukuk kurallarına bağlanmış olacaktır. Bu yönetimin perspektifi ulusal değil, il ya da belediye sınırlarıyla bağlı yerel perspektiftir.)

Öngörülen devir işleminin en önemli sonuçlarından biri, anayasal ilkelerden birinin daha değiştirilmesidir. Anayasaya göre Türkiye'de illerin idaresi "yetki genişliği" esasına dayanır. Bu esasın örgütü ise il genel yönetiminden sorumlu taşra idaresidir, yani valilik - kaymakamlık kurumudur. Anayasa, illerin yönetiminde "görevler ayrılığı" esasını benimsemez. Bu durum, 1961 Anayasası'ndan bu yana böyledir. İllerin yönetiminde yetki genişliği, devlet yönetiminin hiyerarşik sistem içinde memurlar eliyle, ama bunlara yetkilerini kullanmada hareket serbestliği tanınarak örgütlenmesi demektir. İl ve ilçeler, yada valilik ve kaymakamlık kurumları, kendilerine özgü kamu

tüzelkişiliğine sahip değildir. Bunlar, merkezi yönetimle birlikte, bakanlıkların da tümünü içeren "devlet tüzelkişiliği" içinde erimiş kurumlardır. Buna karşılık il özel idaresi ile belediyeler, her biri kendi tüzelkişilikleri olan yarı yapılardır.

IV- Merkezi Yönetim ile Yerel Yönetim İlişkileri:

Merkezi idarenin genel yetkileri

Madde 6/ a: "Kamu hizmetlerine ilişkin ulusal düzeyde genel ilke ve politikalar, amaç ve hedefler ile standartları belirlemek.."

Mahalli İdarelerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları:

Madde 8/2: "Mahalli idareler görev, yetki ve sorumluluk alanlarına giren hizmetleri, idarenin bütünlüğüne, kanunlarla belirlenen esas ve usullere, kalkınma planının ilke ve hedeflerine, kendi stratejilerine, amaç ve hedeflerine, performans ölçütlerine uygun olarak yürütür."

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı , merkezi yönetime verdiği genel yetkileri "ulusal düzey" için vermektedir. Merkezi yönetim kamu hizmetlerine ilişkin genel ilke ve politikaları, amaç ve hedefleri, standartları "ulusal " düzeydeki hizmetler için belirleyecektir. *Madde 6' da düzenlenen bu duruma göre, merkezi yönetimin bu yetkisi "yerel düzey" için geçersizdir. Böylece, merkezi yönetim yerel yönetimlere ilişkin olarak "genel ilke- politika - amaç -hedef - standart belirleme" bakımından da yetkisiz kılınmıştır. Yerel yönetimler hizmetler için "kendi stratejilerine, amaç ve hedeflerine, performans ölçülerine" uymakla yükümlü*

sayılmaktadırlar. Taslak böylece "yerellik" ilkesinin gereğini yerine getirmektedir.

Tasarının 7. maddesine göre, merkezi idare tarafından yürütülecek görevler, ikili bir mantıkla düzenlenmiştir. Doğrudan merkezi idare tarafından örgütlenip yerine getirilecek hizmetler ile merkezi idarenin planlayacağı veya yönlendireceği ve sadece ulusal düzeyde gereklilik ortaya çıktığı zaman üstlenebileceği hizmetler.

Madde 8/1- "Mahalli müşterek ihtiyaçlara ilişkin her türlü görev, yetki ve sorumluluklar ile hizmetler mahalli idareler tarafından yerine getirilir."

Tasarının, merkezi idare – mahalli idareler arasında kurduğu yetki ve görev bölüşümü, anayasal dengeyi bozması nedeniyle anayasaya aykırı olduğu gibi, mahalli idarelere bırakılan hizmetlerin niteliği açısından da aykırılık sözkonusudur. Bu noktanın anlaşılabilmesi için Anayasa'nın kullandığı "mahalli müşterek ihtiyaçlar" teriminin ele alınması gerekmektedir.

Anayasal bölüşümde, mahalli idare bırakılan "mahalli müşterek ihtiyaçların karşılanması" görevi, ülke düzeyi ihtiyaçların gerekleriyle çerçevelenmiştir. Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ise, merkezi idarenin yetkilerini mahalli idareler lehine sınırlamakta, mahalli idarelerin yetkilerini yerel ortak ihtiyaçların karşılanmasının ötesine taşımaktadır.

Anayasa'da ve Anayasa Mahkemesi içtihatlarında yerel yönetimlere, mahalli müşterek ihtiyaçlar alanını aşarak ulusal kamu hizmetler alanında doğrudan görevler verilmesi

anayasaya aykırıdır. Bu haliyle çıkarılacak Kamu Yönetimi Temel Kanunu, Anayasa'nın 127. maddesine açıkça aykırı olacaktır.

V - Kamu Hizmetlerinin Piyasaya Gördürülmesi:

Kamu Hizmetlerinin Gördürülmesi:

Madde 11- Kamu hizmetlerinin daha etkili ve verimli olarak yerine getirilebilmesi amacıyla, merkezi idare ile mahalli idareler, kendilerine ait hizmetlerden kanunlarda öngörülenleri, ilgileri itibariyle üniversitelere, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, hizmet birliklerine, özel sektöre ve alanında uzmanlaşmış sivil toplum örgütlerine gördürebilir."

İlgili Anayasa Maddeleri:

Anayasa madde 128 : "Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar veya diğer kamu görevlileri eliyle görülür"

Anayasa madde 123: "İdare kuruluş ve görevleri ile kanunla düzenlenir."

Tasarı bu madde ile kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi konusunda idarelere genel bir yetki vermektedir. Anayasa'da, kamu hizmetlerinin özel kesime gördürülmesine ilişkin açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Tasarının 11. maddesinin getirdiği bu genel yetkilendirme, içerdiği konu bakımından olduğu gibi, düzenleme biçimi bakımından da Anayasa karşısında değerlendirilmelidir.

Yasaların düzenledikleri konularla olduğu kadar düzenleme biçimleriyle de, idarenin yasallığı ilkesi ile yasama yetkisinin devredilmezliği ilkelerine aykırı olmamaları gerekir.

Tasarı, merkezi yönetimi yerel yönetimler lehine, her ikisini birlikte piyasa lehine yasaklamakta, sonra tüm kamu kurum ve kuruluşlarını görev alanlarını piyasa sistemine devretmeye hazırlamaktadır. Bu mekanizma, hem kurulurken hem de işletilmeye başladıktan sonra, özel sektör ile "sivil toplum kuruluşları"nın karar verme sürecine etkili bir biçimde katılmalarını gerektirir. Tasarı bu gerekliliği madde 5/f ile madde 6/d paragraflarındaki hükümlerle karşılamaktadır.

Tüm Kamu Yönetiminde İşleyişin Temel İlkeleri Sıralanan Madde 5/F 'Ye Göre:

"Kamu hizmetlerine ilişkin temel kararların alınmasında, ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütlerinin görüş ve önerilerinden yararlanılır."

Merkezi Yönetimin Genel Yetkilerinin Düzenlendiği Madde 6/D'ye Göre:

"Kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütleri arasında iletişim ve işbirliğini sağlayıcı mekanizmalar oluşturmak, hizmet ve işlev kapasitelerini geliştirmek"

Bu maddeye göre ;merkezi yönetim;

- a) Bürokrasi + özel sektör + sivil toplum kuruluşları arasında,

- b) İletişim ve işbirliği mekanizmaları oluşturacaktır ve
- c) Bu mekanizmaların hizmet ve işlev kapasitelerini güçlendirecektir.

Bu maddede öngörülen yalnızca bir danışma mekanizması değil, "hizmet ve işlev kapasitesini güçlendirmek" ifadesinden anlaşılabacağı gibi kurumsal bir örgütlenmedir. Ülkemizdeki Üst kurul deneyimi bu kurumsal örgütlenmeye en iyi örnektir.

Günümüzde kamu kudreti, yasama emrinde çalışan yürütme organı ve ona bağlı bürokrasi tarafından kullanılmaktadır. Öngörülen bu mekanizmayla kamu kudreti bu noktadan dışarı çıkarılacaktır. *Yeni konumda yetki sahipleri yalnızca yürütme - bürokrasi değil, bununla birlikte şirket temsilcileri ve sivil toplum kuruluşlarından gelme kişiler olacaktır. Hüküm, kamu kudretinin yerini ve aktörünü değiştirmekte, temsili demokratik yapılanmaya son vermektedir.*

Kamu (ya da konu bakımından, merkezi ve mahalli idareler), üstlenmiş oldukları kamu hizmetlerini, bizzat örgütlenerek, kendi malvarlığı ve personeli ile yerine getirebileceği gibi (emanet yönetimi) hizmetlerinin yerine getirilmesinde özel girişimcilerden (özel kesimden) de yararlanır. Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde kamunun, özel kesimden yararlanmasını kavramlaştırırken temel bir ayrım yapılmalıdır. İlk olarak, kamu hizmetlerinin üretilmesi için gerekli olan mal ve hizmetler özel kesimden karşılanabilir.(Kamu ihaleleri)

İkinci ise, hizmetin yerine getirilmesinin özele kesime bırakılmasıdır.(Kamu hizmeti imtiyazları) “İmtiyaz” kavramı, kamu hizmeti olarak devletçe üstlenilen alanlarda toplumsal ihtiyaçları karşılayacak bir mal ve hizmet üretiminin, özel girişimcinin kendi sermayesiyle, olumlu ve olumsuz sonuçları, yani kâr ve zararı, yine kendi sermayesi üzerinde doğacak şekilde yerine getirmesi ve bunun karşılığında da söz konusu kamu hizmetleri alanının, üretim ilişkileri alanının kurallarından kurtarılmış olma imtiyazından yararlanmasını ifade eder..Bu iki uç arasında karma yöntemler olabilir.

İdarenin bu yöntemlerden herhangi birini seçebilmesi için yasal yetkilendirmenin bulunması gerekir. Yasal dayanağı olmadan, idarenin kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde özel kesimden yararlanması mümkün değildir (Anayasa m. 123: “İdare kuruluş ve görevleri ile kanunla düzenlenir.”)

Anayasa'nın 128. maddesi: "Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar veya diğer kamu görevlileri eliyle görülür"

128. maddenin mantığına göre, genel idare esaslarına göre kamu hizmeti yürüten bir yapıda idare, mutlaka kamu görevlisi çalıştırmak zorundadır. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi kamu hizmeti teşkilatlarındaki hizmetin niteliğini araştırmakta, genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken bir hizmetin varlığını saptarsa kamu görevlisini de

aramakta bunun bulunmaması durumunda iptal kararı vermektedir. Kamu hizmetlerinin hangilerinin kamu teşkilatınca hangilerinin özel kişilerce yerine getirileceğinin belirlenmesinde Anayasa Mahkemesi'nin başvurduğu yöntem kullanıldığında önemli bir sonuca ulaşılmaktadır. ...“devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları hizmetler” özel kişilere gördürülemeyecektir.

Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısının 11. maddesi, “Merkezi idare ve mahalli idarelerin yetkili organlarının kararı ile uygun görülen hizmetler, ... özel sektöre ve alanında uzmanlaşmış sivil toplum örgütlerine gördürülebilir” düzenlemesi ile herhangi bir sınırlama ve hizmetler arasında herhangi bir ayırım yapmadan, merkezi ve yerel tüm kamu hizmetlerinin özel sektöre gördürülebilmesine imkan tanımaktadır. Bu halde örneğin, devletin egemenlik yetkisinin açıkça kullanıldığı güvenlik hizmetlerinin (kolluk) üretilmesi konusunda da bir istisna yoktur. Örneğin, merkezi idare kamu düzenini sağlamak için özel güvenlik şirketlerinden yararlanabilecektir. Ya da, bir belediye zabıta hizmetleri için aynı yola başvurabilecektir.

İdarenin üstlendiği kamu hizmetlerini, herhangi bir nitelik farkı gözetmeksizin ve herhangi bir kapsam sınırı getirmeden özel kesime gördürme olanağı tanıyan 11.madde, Anayasa'nın 128. maddesine aykırıdır.

VI - Yasama Yetkisinin Devredilmezliği ve İdarenin Yasallığı Kurallarına Aykırılık:

İlgili Anayasa Maddeleri

Anayasa m. 7 “Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez.”

Anayasa. m. 123 “İdare, kuruluş ve görevleriyle ... kanunla düzenlenir.

Anayasa m. 127/II “Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri ... kanunla düzenlenir.”

Anayasa, toplumsal yaşamın hukuksal çerçevesini düzenleyecek kurallar koyma yetkisini, yasama organına yani TBMM'ye vermiştir. İdare yasalarla çizilen bu hukuksal çerçeve içinde faaliyette bulunur.

Yasa ile düzenlemenin ve idarenin yasallığı ilkelerin anlamı konusunda Anayasa Mahkemesinin, içtihadı dönüşmüş pek çok kararı vardır. Anayasa Mahkemesi'nin konuya ilişkin kararlarında ortaya koyduğu ölçütlere göre, yasa koyucu, genel kuralları koyarak yönetime, takdir yetkisine göre düzenleyebileceği bir alan bırakırken, Anayasa' nın öngördüğü yönetimin yargısal denetiminin etkinliğini engellemeyecek **nesnel kurallara bağlamalıdır**. Anayasa Mahkemesi' ne göre “...temel ilkelerin hepsinin yasa koyucu tarafından konulması ve ancak yasa koyucunun uygun göreceği **ayrıntıların** yürütmece düzenlenmesi yolunun seçilmesini zorunlu kılar.” denilmekte, nesnel kurallara bağlamanın “**temel esaslar**”ın ya da “**temel hükümler**”in yasada yer alması, “**uzmanlık**” ve

“yönetim tekniği”ne ilişkin konuların düzenlenmesinin ise, yürütme organına bırakılması yolu ile sağlanacağı belirtilmektedir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının merkezi idare ve mahalli idarelerin, uygun gördükleri hizmetleri, özel sektöre gördürülebileceklerini öngören 11.maddesi, temel esasları, ilkeleri ve yöntemleri belirlemediği, yeterli açıklık ve somutlukta bir düzenleme getirmedeği için, Anayasa'nın, yasama yetkisinin devredilmezliğini öngören 7.maddesi ile idarenin yasallığı ilkesini öngören 123 maddesine aykırıdır.

Anayasa Mahkemesi, ilkeyi açıkça ortaya koymaktadır: “Anayasa'da yasa ile düzenlenmesi öngörülen konularda, yürütme organına, genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir düzenleme yetkisi verilemez. Yürütmeye devredilen yetkinin Anayasa'ya uygun olabilmesi için, yasada temel hükümlerin ya da temel esasların belirlenmesi, ancak uzmanlık ve yönetim tekniğine ilişkin konuların düzenlenmesinin yürütme organına bırakılması gerekir.

Kuşkusuz yürütme organının yasayla yetkili kılınmış olması, yasayla düzenleme anlamına gelmez. Anayasa'nın 8. maddesinin yürütme yetkisi ve görevinin Anayasa' ya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir hükmünün anlamı da budur.”

VII - Denetim Yetkisi

Tasarının 38-42. maddeleri arasında denetim konusuna başıca bir bölüm ayrılmıştır.

Tasarıda öngörülen denetim yapısına göre,

- 1) Bakanlıkların ilgili oldukları konularla sınırlı olarak yerel yönetimleri denetleme görevleri söz konusu değildir.
- 2) Bakanlıkların kendileri için iç denetim örgütlenmesi gereksiz görülmüştür.
- 3) Tüm kamu kurum ve kuruluşlarının mali denetimi, özel mali denetim şirketlerine ihale edilerek yaptırılabilir.

Bu düzenlemenin anlamı, merkezi ve yerel yönetimlerin mali denetiminin, ülkemizde hali hazırda bankaların denetimini yapan ve bu işler için Türkiye'de işyerlerini açmış olan yabancı mali denetleme şirketlerinin tüm kamu gelir ve giderlerine tanık - müdahil hale getirilmeleridir. Taslak böylece 1995 yılında imzalanmış olan GATS (Kamu Hizmetleri Genel Anlaşması) adlı çok taraflı hizmet liberalizasyonu anlaşmasının gereğini de yerine getirmiş olmaktadır.

VIII - "Mahalli İdareler Halk Denetçisi"nin İdari Yargı Yetkisini Kullanması

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Taslağının 42. maddesi ile *"Her ilde, mahalli idareler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile bu idareler tarafından kurulan birlik ve işletmelerin, kurum dışı gerçek ve tüzel kişilerle ilgili işlem ve eylemlerinden kaynaklanan anlaşmazlıkların çözümüne yardımcı olmak üzere bir halk denetçisi seçilir."*

İlgili Anayasa Maddeleri:

Anayasa madde125/ fıkra I. “*idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.*” **Aynı maddenin IV. fıkrası ise,** bu yargı denetiminin ne anlama geldiğini ve sınırlarını düzenlemektedir: “*Yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır.*”

Anayasa madde 9 : “*Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.*”

Tasarının getirdiği halk denetçisi, dünyada örnekleri olan *ombudsman* kurumunu hatırlatmaktadır. Bu tip denetim yapıları, idarenin “hukuka aykırı” işleyişinden ziyade idarenin “kötü” işleyişini konu edinirler. Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ile böylesi tamamlayıcı bir kurum yaratılmak istenilmiş olabilirse de kurumun yasadaki düzenleniş biçimi amaca uygun değildir.

Tasarıya göre, halk denetçisini, il özel idaresinin genel karar organı olan il genel meclisi, belirli koşulları taşıyan vatandaşlar arasından seçecektir. Seçilen halk denetçisi, görevi süresince kamuda veya özel sektörde herhangi bir ücretli işte çalışamayacaktır. Ücretli işten söz edilmekte yasada ticaret yapmasına ilişkin bir engel bulunmamaktadır.

Halk denetçisi, hukuka aykırı görülen işlemler konusunda, idareye önerilerde bulunabilir. İşlemleri iptal etme veya işlem ve eylemlerden doğan zararlar konusunda tazminat kararı verme gibi bir yetkisi bulunmamaktadır. Ancak, halk denetçisine başvuru, idari dava süresini

durdurduğuna göre, idari işlem veya eylemdeki hukuka aykırılığın halk denetçisinin kararı ile giderilebileceği düşünülmüştür.

İlk akla gelen sorun, kendisi de idari bir birim olacak olan halk denetçisinin kararlarının idari yargı denetimine tabi olup olamayacağıdır. Ayrıca, halk denetçisi ile idari yargı kararlarının farklı sonuçlara varması da karmaşa ve olumsuz sonuçlar yaratacaktır. Halk denetçisinin hukuka aykırı bulduğu bir idari işlem hakkında, idarenin bu saptamanın gereklerini yerine getirmemesi halinde ilgili idari yargıya gitmesi üzerine mahkemenin iptal talebini reddetmesi durumunda ne olacaktır?

Bir yandan “seçilmiş” halk denetçisinin hukuka aykırılık saptaması öte yanda Türk milleti adına karar veren bağımsız mahkemenin hukuka uygunluk kararı.

Anayasaya göre “yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.” (m.9) Böylesi bir durumda, Türk Milleti adına yargı yetkisi kullanan bağımsız mahkemeler, idari işlemlerin hukuksal denetimi konusunda yetkilerini, hukuken olmasa da fiilen paylaşmış olacaklardır.

Tasarının getirdiği düzenleme, bağımsız mahkemelerin yargı yetkisi tekeli fiilen kaldıracağı için Anayasanın 9.maddesine aykırıdır.

IX - Esnek Bürokrasi ve Sözleşmeli- Yerel İstihdam :

İnsan Kaynakları Yönetimi :

Madde 46- *"Kamu hizmetleri memurlar, tam zamanlı veya kısmi zamanlı çalışan diğer kamu görevlileri ve işçiler eliyle yürütülür."*

Tasarı kamu istihdamında iki değişiklik getirmektedir:

- 1) Müsteşar, genel müdür, başkanlık görevlerinde iş gören üst düzey yöneticiler siyasal iktidarların geliş gidişine bağlı olarak değişecektir.
- 2) Kamu kesiminde memur, tam - yarı zamanlı sözleşmeli, işçi olmak üzere üç farklı statüde çalışılacaktır.

Tasarı hem üst düzey yöneticileri siyasal kadro haline getirmekte, hem de kamu hizmetinde istihdamın ana gövdesini sözleşmeli personel üzerine kurmaktadır. Madde 46' a göre, sözleşmeliler ile işçiler kadro şartına bağlı olmaksızın istihdam edilecektir. Bunlarla birlikte memurların da değerlendirilmeleri, performans ölçülerine göre yapılacak, buna göre ödüllendirileceklerdir. Madde, çalışanların bu ölçülere göre cezalandırılıp cezalandırılmayacaklarını ayrıca belirtmemektedir.

Kamu hizmetlerinin başlıca özelliklerinden biri, sürekliliktir. Hizmetlerde sürekliliğin güvencelerinden en önemlisi ise yasaları uygulamakla görevli kamu bürokrasisidir.

Hizmetlerin sürekli, güvenli, tarafsız bir biçimde sürdürülmesi, kamu görevliliği sistemiyle sağlanır. Çalışma, yurttaşlar için bir "sosyal ve ekonomik hak" iken, kamu kesiminde çalışma her yurttaşın "siyasal hakkı" olarak kabul edilir. Kamu görevliliği, bir yandan vazgeçilmez ve ertelenemez toplumsal hizmetleri görme zorunluluğu nedeniyle devlet gereksinmesini karşılayan, bir yandan da yurttaşların siyasal haklarını kullanmalarını sağlayan özel bir konumdur.

Sözleşmelilik, il özel idaresi ve belediyelere devredilecek 1.250.000 civarında kamu görevlisinin büyük bir bölümünü tehdit etmektedir. Statünün tehdidi, istihdamın "yerellik" ilkesine göre gerçekleştirilmesiyle daha da büyümektedir.

Yüksek işsizlik ortamında bir yıl ya da seçimlere endekslenmiş en çok beş yıllık sözleşme düzeninin, yerel kayırmacılık ilişkileri içinde yaratacağı sonuçların bedeli çok yönlü ve yüksek olacak görünmektedir. Böyle bir yapı bir yandan bölgecilik ve hemşehriciliği körükleyecek, kamu görevliliği sisteminin ulusal kaynaşmaya yaptığı katkıların sona ermesine yol açacak, bir yandan kamu görevlileri arasında performans için rekabet sonunda ortak hedefler için çalışma dürtüsünü yok edecektir.

B- KAMU REFORMUNUN KAYNAKLARI

Devlet reformu dalgasının sahipleri IMF, Dünya Bankası, OECD gibi uluslar arası örgütler ile Avrupa Birliği ve ABD gibi dünya paylaşımında temel rol oynayan iki devlet cephesidir. Yürütülen çalışmaların teknik içeriği Dünya

Bankası'nca belirlenmekte, buna kısmen OECD tarafından katkıda bulunulmakta; IMF hazırlanan teknik planı kritik uygulama noktalarını tarihli mali yaptırımlara bağlayarak güvence altına almaktadır. AB, uluslararası örgütlerce belirlenen ekonomik-yönetişel planı Kıbrıs, Ege, etnik - dinsel topluluk ayrıcalıkları, ordu, MGK ve yargı sistemi gibi konularla tamamlamaktadır. ABD ise, yakın zamana kadar uluslararası örgütler üzerinden yürüttüğü etki gücünü, Irak Saldırısı sonrasında ikili anlaşmalar yoluyla açığa çıkarmış bulunmaktadır.

IMF, önceki 'standby' anlaşmalarına ek olarak, 1999 ve 2002 tarihli son iki anlaşmada kamu reformlarının yürütölmesini öncelikli koşullar olarak ileri sürmüştür.

DÜNYA BANKASI, kamu yönetimi reformlarını 1995 tarihli 'Kamu Mali Yönetimi Projesi Kredisi' ve 2001 ile 2002 yıllarında verdiği "Program Amaçlı Mali Yönetim ve Kamu Yönetimi Yapısal Uyarlama Kredisi", kısaca PFPSAL eliyle yönetmektedir.

OECD, 'Düzenleyici Reform' adı altında yayımladığı raporunda açıkça ortaya koyduğu üzere, Türkiye'de kamu sektörü reformlarını yönetmeye aday bulunmakta ve çalışmaları denetlemektedir. OECD'nin Bakanlar Kónseyi, 1995 yılında üye ülkelerin kamu yönetimlerini düzenlemeye dönük çalışmalar yapılmasına karar vermiş, bu kararın uygulamasına 1997 yılında geçilmiştir. 1997 yılında kabul edilen "Düzenlemelerde Reform Raporu"yla, OECD "üye ülkelerin yasal ve idari düzenlemelerinde gerekli reform çalışmalarının yapılmasını kararlaştırmıştır." Bu kuruluşun

üyesi olan Türkiye, kapsama 2001 yılında çıkarılan bir Başbakanlık Genelgesi 5 ile girmiş ve böylece kamu reformlarında OECD etkisi yeni bir kurumsal yapıya bürünmüştür

AVRUPA BİRLİĞİ, üyelik süreci içinde hazırlanan Türkiye İlerleme Raporları ile katılım ortaklığı belgelerinde hedefleri belirlemekte, kamu reformlarını madde madde saymakta ve üyelik için şart olarak masaya sürmektedir.

Örneğin 14 Nisan 2003 tarihli metinde⁶, "IMF ve Dünya Bankasıyla mutabakata varılan programın uygulanmasının sağlanması" kısa vadeli ekonomik kriterlerin başında yer almaktadır. Bu çerçevede mali sektör reformunun uygulanması, piyasayı düzenleyen otoritelerin, yani üst kurulların bağımsızlığının korunması, kamu işletmelerinin özelleştirilmesinin hızlandırılması, doğrudan yabancı yatırım girişlerinin kolaylaştırılması gibi koşullar sayılmaktadır. Kamu ihaleleri sistemi ve kamu ihale kurulu AB açısından öncelik taşımakta, "bütün ekonomik sektörlerde AB kaynaklı yabancı yatırımları etkileyen tüm kısıtlamaların kaldırılması" ayrıca istenmekte, 'idari kapasite'nin ticaretin önündeki teknik ve idari engelleri kaldırarak biçimde ele alınması talep edilmektedir.

Buna karşılık olarak, Türkiye Cumhuriyeti adına hazırlanan Ağustos 2003 tarihli metin istenenleri somutlayarak ortaya koymaktadır. Bu metinde yapısal reformlar başlığı altında "4.4. İdari reformlar" bölümünde kamu yönetimi temel kanunu, "devlette genel kurumsal gözden geçirme çalışması", devlet personel rejimi reformu,

yerel yönetimler reformu, bölgesel kalkınma ajansları kurulması için yasa hazırlıkları, bilgi edinme hakkı tasarısı, memurlar için ahlaki ilkeler tasarısı, kamu mali yönetimi ve kontrolü kanun tasarısı, kamuda stratejik planlamaya geçiş konusundaki hazırlıklar, IMF anlaşmalarına benzer biçimde AB için de sıralanmaktadır.

ABD, uluslararası örgütlerin içinden yürüttüğü etkisini, artık ayrıca ikili anlaşmalarla pekiştirmeye başlamıştır. Kamu reformları, ABD ile 22 Eylül günü imzalanan 8,5 milyar dolarlık anlaşmanın koşullarından biri olarak ileri sürülmüş bulunmaktadır. ABD Kongresi'nin 16 Nisan 2003 günü kabul ettiği bir yasayla, Türkiye'ye savaş bütçesi kapsamında, 8,5 milyar dolar kredi açılmasına karar verilmiştir. Bu tutar Türkiye tarafından yalnızca iç ve dış borç ödemelerinde kullanılabilecek, ama dört taksitte verilecek krediyi alabilmek için Irak'ta ABD öncülüğünde hareket etme koşulunu kabul etmenin yanı sıra, Türkiye'nin bütçe ve ekonomi reformlarını gerçekleştirmesi gerekecektir.

Anlaşmanın koşullarına göre, "bütçe reformları, başka konuları dışlamamak üzere, yüksek bir bütçe fazlası, vergi politikası reformu ve kamu sektörünün etkinliğini ve şeffaflığını artıran politikalardır. Diğer ekonomik reformlar, yine bunlarla sınırlı olmamak üzere, bankacılık sektörünün düzenleme ve denetleme kurallarının geliştirilmesi, elkoyulan bankalar sorununun çözülmesi ve KİT'lerin özelleştirilmesidir."

Kamu reformunun kaynaklarının yukarıda sayılan unsurlar olduğu, yani yerli değil yabancı olduğu, hükümetler

ne kadar değişirse değişsin, liberalizasyon politikalarının hiç değişmeksizin uygulanabildiği ile kanıtlanmaktadır.

SONUÇ :

Bir devleti zayıflatmanın ve parçalamanın çeşitli araçları ve yolları vardır. Silahlı saldırı bu yollardan biridir. Ayrıca,

- a) Bölücülüğün bir tehdit olarak bulunduğu koşullarda bölgeciliğin ve "yerel yönetimler"in öneminin, yetkilerinin ve gücünün artırılması;
- b) "İnsan hakları" ve "demokrasi" görünümü altında, kişilerin ve toplumsal grupların etnik kimliğinin ve dini inancının ön plana çıkarılması;
- c) Özelleştirmeye ve devletin ekonomiye müdahale araçlarının ortadan kaldırılmasıyla ("deregulasyon") devletin gücünün kırılması ve halkla ilişkilerinin koparılması;
- d) Hükümetlerin denetimi dışında tutulan ve ulus ötesi sermayenin etkisi altına kolayca giren özerk kurullar aracılığıyla ekonominin önemli kesimlerinin devlet egemenliği altından çıkarılması;
- e) Merkez Bankası'nın, özerkleştirilmesi adı altında, hükümetin denetimi dışına çıkarılması;
- f) Avrupa Birliği ile gümrük birliği aracılığıyla ülkenin dış ticaret politikası konusundaki egemenliğinin Avrupa Birliği organlarına devredilmesi;

- g) Uluslararası tahkim aracılığıyla ülke yargısının etkisinin sınırlandırılması da; devleti zayıflatmanın ve parçalamanın birer aracı olabilir.

Avrupa Birliği, 25 farklı ülkenin insanını "Avrupa kimliği" altında birleştirmeye ve bütünleştirmeye çalışırken, Türkiye gibi ülkelerde etnik köken ve mezhep farklılıklarını öne çıkararak ve Avrupa ülkelerindeki Türkler arasında bölücülüğün ve tarikatların yayılmasını çeşitli biçimlerde destekleyerek, mikro-milliyetçiliği ve cemaatçiliği teşvik etmektedir. Çok daha fazla sayıda etnik kökenden ve dinden-mezhepten insanı "Amerikalı" kimliği altında birleştiren ABD'nin politikaları da özde farklı değildir. Küreselleşen sermaye (ulus ötesi sermaye) ve bazı devletler, gelişmekte olan ülkelerdeki halkı "yerel" düzeyde ve etnisite-mezhep temelinde bölerek parçalamayı ve böylece merkezi devleti, ulus-devleti zayıflatmayı hedeflemektedir.

Türk idari sistemini, piyasa odaklı bir anlayışla bütünüyle değiştirmeyi hedefleyen Kamu Yönetimi Genel Kanunu bu sınırlı coğrafyada, sınırlı görevlerle yetkilendirilmiş mahalli idarelere, varlık nedenleriyle ilgisi olmayan ve nitelik olarak ulusal ölçeği esas alan hizmetleri vermesiyle, bu birimlerin hukuki ve sosyolojik yapısı üzerinde önemli dönüşümler yaratacaktır.

Görev dağılımındaki böylesi bir kaymanın, ulus-devletin, kapladığı tüm coğrafyada, bütünleşmiş bir ulusal pazar yaratma, ulusu oluşturan vatandaşlarına devletin hizmetlerini (iktidarını değil) eşit olarak taşıma iddiasından vazgeçmesi anlamına geldiği açıktır.

Siyasal iktidarın, küçük yerel birimlerde katılımcı mekanizmalarla demokratikleşmesi ancak, katılınacak siyasal/kamusal alanın tam ve güçlü olması ile anlamlıdır. Yerelleşmeye, piyasa tarafından işgal edilmiş, mümkün olduğunca metalaştırılmış (yani pazarın ilkeleriyle işletilen) bir kamusal alanın eşlik etmesi, katılımı anlamsızlaştırır ve çıkar gruplarının yoğun ve aktif lobicilik faaliyetlerinden oluşan bir demokrasi ortaya çıkarır.

Devlet hizmetleri ve iktidarının örgütlenmesinde temsili yerel yönetim birimlerinin tercih edilmesi ancak yerel kamu hizmetlerinin genişletilmesi ve derinleştirilmesi (yani, hizmetlerin piyasaya gördürülmeyip bizzat kamu örgütlenmesince yerine getirilmesi) halinde geniş halk kesimleri ve demokrasi için anlamlı olabilir.

Kamu reformlarının sert çekirdeğini oluşturan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarı Taslağı, devlet sistemini "yerellik" ve "özelleştirme" ilkeleri üzerinde değiştirmeyi amaçlamaktadır. Yerellik, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi değil, ademi merkeziyetçilik ilkesinin kabulüdür. Bu ilkenin siyasal karşılığı, üniter yapı yerine yerelci - federal örgütlenmedir.

Yerelci ve özelci yönetim, ülkenin ve halkın ihtiyaçlarını değil küresel sermayenin liberalizasyon ihtiyacını karşılamaktadır. İş stratejilerini dünya geneli için kuran küresel sermayenin, genel yetkili ve güçsüz yerel birimlerle serbestçe buluşması, 21. yüzyıl sömürgeciliğinin inşası anlamına gelmektedir.

Tarihçi Eric Hobsbawn daha 1977 yılında “ Yeni-sömürgeci uluslar arası ekonomi için en uygun strateji tam olarak resmen egemen olan devlet sayısının azamileştirilmesi ve bu devletlerin ortalama büyüklüğünün ve gücünün asgarileştirilmesi “ olduğunu söyleyerek durumu daha da özetlemiştir.

Bu model, Türkiye'nin ulusal birliğini ve toplumsal varlığını tehdit etmektedir.

Kaynaklar:

1. **Birgül Ayman Güler**, *İkinci Dalga: Siyasal ve Yönetmel Liberalizasyon, Kamu Yönetimi Temel Kanunu, 10-11 Ekim 2003 ,Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimler Sempozyumu, Türkiye Yol-İş Sendikası, Ankara*
2. **Dr. Onur Karahanoğulları**, *Kamu Yönetimi Kanunu Taslağında Anayasa Aykırılıkları, 4.11.2003, Ankara*
3. **Yıldırım Koç**, *Kamu Yönetimi Reformu “Devleti Yeniden Yapılandırmak “mı, “Üniter Yapıyı Zayıflatmak” mı?, Stradigma.com, Aylık Strateji ve Analiz e-dergisi, Ekim 2003 Sayı:9*